

Forskrift om offentlige anskaffelser

Gjelder fra: 15.06.2014 - HISTORISK VERSJON

Dato	07.04.2006 nr. 402
Departement	Nærings- og fiskeridepartementet
Avd/dir	Konkurransopolitisk avd.
Publisert	I 2006 hefte 5
Ikrafttredelse	01.01.2007
Sist endret	FOR-2014-06-10-719 fra 15.06.2014
Endrer	FOR-2001-06-15-616
Gjelder for	Norge
Hjemmel	LOV-1999-07-16-69-§9, LOV-1999-07-16-69-§16
Kunngjort	10.04.2006
Rettet	16.02.2015 (§ 16-2)
Korttittel	Forskrift om offentlige anskaffelser - FOA

Innholdsfortegnelse

Forskrift om offentlige anskaffelser	1
Innholdsfortegnelse	2
Del I. Almennelige bestemmelser	3
Kapittel 1. Formål og virkeområde	3
Kapittel 2. Anvendelsesområde for de ulike bestemmelsene i forskriften	4
Kapittel 3. Almennelige regler	7
Kapittel 4. Definisjoner	9
Del II. Anskaffelser under EØS-terskelverdiene og uprioriterte tjenester	11
Kapittel 5. Anskaffelsesprosedyrer	11
Kapittel 6. Rammeavtaler og dynamiske innkjøpsordninger	12
Kapittel 7. Kommunikasjon	13
Kapittel 8. Grunnlaget for konkurransen	14
Kapittel 9. Kunngjøringsregler	17
Kapittel 10. Frister	17
Kapittel 11. Gjennomføring av konkurransen	18
Kapittel 12. Forhandlinger, avklaringer mv.	21
Kapittel 13. Avslutning av konkurransen	22
Kapittel 13A. Sanksjoner ved ulovlige direkte anskaffelser m.m.	24
Del III. Anskaffelser over EØS-terskelverdiene	25
Kapittel 14. Valg mellom ulike anskaffelsesprosedyrer	25
Kapittel 15. Rammeavtaler og dynamiske innkjøpsordninger	27
Kapittel 16. Kommunikasjon	28
Kapittel 17. Grunnlaget for konkurransen	30
Kapittel 18. Kunngjøringsregler	36
Kapittel 19. Frister	38
Kapittel 20. Gjennomføring av konkurransen	40
Kapittel 21. Forhandlinger, avklaringer, klargjøringer mv.	44
Kapittel 22. Avslutning av konkurransen	45
Kapittel 22A. Sanksjoner ved ulovlige direkte anskaffelser m.m.	48
Del IV. Øvrige prosedyrer	49
Kapittel 23. Plan- og designkonkurranse	49
Kapittel 24. Bygge- og anleggskonsesjon	50
Kapittel 25. Bygge- og anleggskontrakter for sosiale formål	52
Del V. Ikraftsetting	53
Kapittel 26. Ikraftsetting	53
Vedlegg 1. Liste over forskjellige former for bygge- og anleggsarbeid	53
Vedlegg 2. Egenerklæring om helse, miljø og sikkerhet (HMS)	54
Vedlegg 3. Protokoll for anskaffelser mellom 100.000 og 500.000 kroner ekskl. mva.	55
Vedlegg 4. Protokoll for anskaffelser som overstiger 500.000 kroner ekskl. mva.	55
Vedlegg 5. Prioriterte tjenester	56
Vedlegg 6. Uprioriterte tjenester	57

Hjemmel: Fastsatt ved kgl.res. 7. april 2006 med hjemmel i lov 16. juli 1999 nr. 69 om offentlige anskaffelser § 9 og § 16. Fremmet av Fornyings- og administrasjonsdepartementet (nå Nærings- og fiskeridepartementet).

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg XVI nr. 2 (direktiv 2004/18/EF endret ved forordning (EF) nr. 1422/2007, forordning (EF) nr. 213/2008, forordning (EF) nr. 1177/2009, forordning (EU) nr. 1251/2011, forordning (EU) nr. 1336/2013), nr. 4 (direktiv 2004/17/EF endret ved forordning (EU) nr. 1336/2013), nr. 5 (direktiv 2007/66/EF), nr. 5c (direktiv 2009/81/EF endret ved forordning (EU) nr. 1251/2011, forordning (EU) nr. 1336/2013) og vedlegg XI nr. 51 (direktiv 1999/93/EF).

Endringer: Endret ved forskrifter 13 okt 2006 nr. 1150, 24 nov 2006 nr. 1295, 20 des 2006 nr. 1504 (ikrafttr.), 20 feb 2008 nr. 163, 8 mai 2008 nr. 446, 17 okt 2008 nr. 1119, 25 jan 2010 nr. 66, 24 feb 2010 nr. 983, 3 sep 2010 nr. 1236, 8 juni 2012 nr. 500, 25 juni 2012 nr. 654, 25 juni 2012 nr. 726, 26 okt 2012 nr. 996, 8 juni 2012 nr. 500, 4 okt 2013 nr. 1184 som endret ved forskrift 30 okt 2013 nr. 1738, 3 mars 2014 nr. 249, 28 mars 2014 nr. 336, 21 mai 2014 nr. 673 (bortfalt) jf 10 juni 2014 nr. 719.

Endres ved forskrift 12 juni 2015 nr. 622 (i kraft 1 juli 2015).

Rettelser: 16.02.2015 (§ 16-2).

Del I. Alminnelige bestemmelser

Kapittel 1. Formål og virkeområde

§ 1-1. Formål

Forskriften skal bidra til økt verdiskapning i samfunnet ved å sikre mest mulig effektiv ressursbruk ved offentlige anskaffelser basert på forretningsmessighet og likebehandling. Forskriften skal også bidra til at det offentlige opptrer med stor integritet, slik at allmennheten har tillit til at offentlige anskaffelser skjer på en samfunnstjenlig måte.

§ 1-2. Hvem som er omfattet av forskriften

(1) Denne forskrift gjelder statlige, kommunale, fylkeskommunale myndigheter og offentligrettslige organer og sammenslutninger dannet av en eller flere av disse.

(2) Et offentligrettslig organ er ethvert organ:

- a. som tjener allmennhetens behov, og ikke er av industriell eller forretningsmessig karakter, og
- b. som er et selvstendig rettssubjekt og
- c. som i hovedsak er finansiert av myndigheter eller organer som nevnt i første ledd, eller hvis forvaltning er underlagt slike myndigheters eller organers kontroll, eller som har et administrasjons-, ledelses- eller kontrollorgan der over halvparten av medlemmene er oppnevnt av slike myndigheter eller organer.

(3) Forskriften gjelder også når bygge- og anleggskontrakter og tilhørende tjenestekontrakter tildeles av andre enn oppdragsgiver som nevnt i første eller annet ledd, forutsatt at de er direkte subsidiert med mer enn 50 prosent. Dette gjelder likevel bare kontrakter som nevnt i vedlegg 1 (liste over forskjellige former for bygge- og anleggsarbeid) kategori 3 eller kontrakter som gjelder sykehus, idretts-, rekreasjons- og fritidsanlegg, skole- og universitetsbygninger og bygninger til forvaltningsformål. Oppdragsgiver skal gjøre støttemottaker oppmerksom på denne bestemmelsen.

(4) Forskriften får ikke anvendelse for oppdragsgivere som omfattes av forskrift 7. april 2006 nr. 403 om innkjøpsregler for oppdragsgivere innen vann- og energiforsyning, transport og posttjenester (forsyningsforskriften). Dette gjelder imidlertid bare i den utstrekning anskaffelsen skjer som ledd i utøvelse av aktivitet som er angitt i forsyningsforskriften.

(5) Ved overdragelse av en enerett eller særrett til å utføre offentlige tjenester til rettssubjekter som ikke omfattes av forskriften, skal det pålegges rettssubjektet å overholde prinsippet om likebehandling når det foretas vareanskaffelser.

§ 1-3. Hvilke kontrakter som er omfattet av forskriften

(1) Denne forskrift får anvendelse på tildeling av offentlige kontrakter om levering av varer, tjenester eller utførelse av bygge- og anleggsarbeider.

(2) Forskriften får ikke anvendelse på:

- a. kontrakter som kan unntas i henhold til EØS-avtalens artikkel 123 eller er omfattet av forskrift vedtatt ved kgl.res. 4. oktober 2013 nr. 1185 om forsvars- og sikkerhetsanskaffelser § 1-3 (hvilke kontrakter som er omfattet av forskriften). Tilsvarende gjelder for kontrakter som ikke overstiger terskelverdiene i nevnte

forskrifts § 2-2 (terskelverdier og CPV-koder) første ledd.

- b. kontrakter om erverv eller leie, uten hensyn til finansieringsform, av jord, eksisterende bygninger eller annen fast eiendom, eller om rettigheter til slik eiendom. Kontrakter om finansielle tjenester, uten hensyn til form, inngått samtidig, før eller etter kontrakten om erverv eller leie, omfattes imidlertid av denne forskrift,
  - c. kontrakter om kringkastingsselskapers anskaffelser, utvikling, produksjon eller samproduksjon av programmer og kontrakter om sendetider,
  - d. kontrakter om voldgifts- og meklings-tjenester,
  - e. kontrakter om finansielle tjenester i forbindelse med emisjon, kjøp, salg og overdragelse av verdipapirer eller andre finansinstrumenter, særlig transaksjoner utført av offentlige oppdragsgivere for å skaffe til veie penger eller kapital, samt sentralbank-tjenester,
  - f. ansettelseskontrakter,
  - g. forsknings- og utviklingstjenester, når oppdragsgiver ikke fullt ut betaler for tjenesten eller den ikke fullt ut tilfaller oppdragsgiver til bruk i hans virksomhet,
  - h. kontrakter om offentlige tjenestekjøp som tildeles et organ eller en sammenslutning av organer som selv er en offentlig oppdragsgiver som definert i § 1-2 (hvem som er omfattet av forskriften) med hjemmel i en enerett organet har i henhold til en kunngjort lov, forskrift eller administrativt vedtak, forutsatt at bestemmelsene er forenlige med EØS-avtalen,
  - i. kontrakter som hovedsakelig har som formål å sette en offentlig oppdragsgiver i stand til å stille et offentlig telenett til rådighet eller drive et slikt nett eller til å levere en eller flere teletjenester til offentligheten, slik dette er definert i direktiv 2004/18/EF artikkel 1 nr. 15,
  - j. tjenestekonsesjonskontrakter,
  - k. kontrakter som innebærer utøvelse av offentlig myndighet som kan unntas etter EØS-avtalen artikkel 39, jf. artikkel 32.
- (3) Forskriften får heller ikke anvendelse på kontrakter som er regulert av andre anskaffelsesregler og tildelt:
- a. i henhold til en internasjonal avtale inngått i forbindelse med stasjonering av tropper,
  - b. i henhold til en internasjonal organisasjons særlige fremgangsmåte, eller
  - c. i henhold til internasjonal avtale inngått i samsvar med EØS-avtalen mellom Norge og en eller flere stater som ikke er part i EØS-avtalen, og som omfatter leveranser beregnet på et prosjekt som gjennomføres eller utnyttes av avtalepartene. Enhver slik avtale skal meddeles Nærings- og fiskeridepartementet hvis verdien av kontraktene overstiger terskelverdiene i § 2-2 (terskelverdier).

0 Endret ved forskrifter 3 sep 2010 nr. 1236, 26 okt 2012 nr. 996, 4 okt 2013 nr. 1184 (i kraft 22 jan 2014 jf forskrift 30 okt 2013 nr. 1738), 3 mars 2014 nr. 249. Endres ved forskrift 12 juni 2015 nr. 622 (i kraft 1 juli 2015).

Kapittel 2. Anvendelsesområde for de ulike bestemmelsene i forskriften

§ 2-1. Anvendelsesområde for forskriftens ulike deler

- (1) Forskriftens del I gjelder for alle anskaffelser som omfattes av denne forskrift, uavhengig av anskaffelsens art og verdi.
- (2) For kontrakter hvor den anslåtte verdi overstiger 500.000 kroner ekskl. mva. men ikke overstiger terskelverdiene angitt i § 2-2 (terskelverdier), gjelder reglene i forskriftens del I og del II. For følgende kontrakter, som ikke overstiger terskelverdiene angitt i § 2-2 (terskelverdier), gjelder likevel kun del I (alminnelige bestemmelser):
  - a. anskaffelsen kan bare foretas hos én leverandør i markedet, for eksempel av tekniske eller kunstneriske årsaker, eller for å beskytte en enerett mv.,
  - b. det foreligger et usedvanlig fordelaktig tilbud som gjør det mulig å anskaffe ytelser til en pris som ligger vesentlig under normale markedspriser, og en anbudskonkurranse eller konkurranse med forhandling ikke lar seg gjennomføre i det tidsrommet tilbudet foreligger,
  - c. anskaffelsen på grunn av uforutsette omstendigheter ikke kan utsettes i den tiden det tar å gjennomføre en

konkurranse,

- d. uforutsette omstendigheter gjør det nødvendig å utføre tilleggsytelser som er strengt nødvendige for kontraktens fullføring, forutsatt at tildelingen skjer til samme leverandør,
- e. det i en forutgående anbudskonkurranse eller konkurranse med forhandling ikke foreligger tilbud, eller de tilbud som foreligger ikke er egnet, eller
- f. det gjelder varer eller tjenester som kjøpes på børs, råvarebørs eller lignende marked.

(3) For kontrakter om utførelse av helse- og sosialtjenester med en ideell organisasjon er oppdragsgiver ikke forpliktet til å følge reglene i forskriftens del II eller III. Dersom kontrakten overstiger terskelverdiene angitt i § 2-2 (terskelverdiene), gjelder likevel § 17-3 (krav til ytelsen og tekniske spesifikasjoner) og § 18-4 (kunngjøring av konkurranseresultater). Tilsvarende unntak gjelder for kontrakter om utførelse av opptrenings- og rehabiliteringstjenester som ytes utenfor sykehus og som omfattes av de regionale helseforetakenes ansvar for spesialisthelsetjenester etter lov 2. juli 1999 nr. 61 om spesialisthelsetjenesten m.m. § 2-1a, selv om tjenesten ikke leveres av en ideell organisasjon.

(4) For kontrakter hvor den anslåtte verdi overstiger terskelverdiene angitt i § 2-2 (terskelverdiene) gjelder reglene i forskriftens del I og del III.

(5) Kontrakter som gjelder uprioriterte tjenester, jf. vedlegg 6 (uprioriterte tjenester), følger reglene i del I og II selv om den anslåtte verdi overstiger terskelverdiene angitt i § 2-2 (terskelverdier). Unntakene i annet ledd, annet punktum bokstav a-f gjelder tilsvarende, uavhengig av anskaffelsens verdi. Dersom anskaffelsen overstiger terskelverdiene angitt i § 2-2 (terskelverdier) gjelder også § 17-3 (krav til ytelsen og bruk av tekniske spesifikasjoner) og § 18-4 (kunngjøring av konkurranseresultater).

(6) Kontrakter om bygge- og anleggskontrakter for sosiale formål kan istedenfor å inngås etter reglene i del II eller del III, inngås etter reglene i del IV. Kontrakter om offentlige bygge- og anleggskonsesjoner og designkonkurranser skal gjennomføres etter reglene i del IV.

(7) Oppdragsgivere som utøver aktivitet som er omfattet av forsyningsforskriften § 1-3 (aktiviteter som er omfattet av forskriften), kan benytte kvalifikasjonsordning i tråd med forsyningsforskriften § 7-10 (kvalifikasjonsordning) jf. § 8-4 (kunngjøring av kvalifikasjonsordning). Tilsvarende kan oppdragsgiver benytte unntakene i forsyningsforskriften § 1-4 (unntak for visse aktiviteter) første ledd og § 1-6 (kontrakter som er omfattet av forskriften) annet ledd bokstav b, c og d. Disse oppdragsgiverne kan også benytte konkurranse med forhandling uten at vilkårene i denne forskrift § 14-3 (konkurranse med forhandling etter forutgående kunngjøring) er oppfylt.

0 Endret ved forskrifter 13 okt 2006 nr. 1150, 24 nov 2006 nr. 1295, 3 sep 2010 nr. 1236. Endres ved forskrift 12 juni 2015 nr. 622 (i kraft 1 juli 2015).

§ 2-2. Terskelverdier

(1) Forskriftens del III gjelder kontrakter der den anslåtte verdi overstiger 1,55 millioner kroner ekskl. mva. for vare- og tjenestekontrakter og 39 millioner kroner ekskl. mva. for bygge- og anleggskontrakter. For statlige myndigheter gjelder imidlertid forskriftens del III for vare- og tjenestekontrakter der den anslåtte verdi overstiger 1 million kroner ekskl. mva.

(2) For forsknings- og utviklingstjenester som nevnt i vedlegg 5 kategori 8, etterfølgende kunngjøring av uprioriterte tjenester (jf. vedlegg 6 og § 18-4) og for varekontrakter på forsvarsområdet når disse varekontraktene gjelder varer som ikke er omfattet av Norges vedlegg 4 til tillegg I til WTO-avtalen om offentlige innkjøp (GPA), gjelder likevel forskriftens del III for statlige myndigheter der den anslåtte verdi overstiger 1,6 millioner kroner ekskl. mva.

(3) Når den samlede anslåtte verdien av delkontrakter som omtalt i § 2-3 syvende og åttende ledd overstiger verdiene i denne paragrafs første ledd, kommer forskriftens del III til anvendelse på alle delkontraktene. Bygge- og anleggskontrakter som har en anslått verdi på under 8 millioner kroner ekskl. mva. og tjenestekontrakter og varekontrakter som har en anslått verdi på under 600 000 kroner ekskl. mva., kan likevel inngås etter forskriften del II, dersom den samlede verdi av disse delkontraktene ikke overstiger 20 prosent av samtlige delkontrakters sammenlagte verdi.

(4) Nærings- og fiskeridepartementet kan endre terskelverdiene fastsatt i denne forskrift.

0 Endret ved forskrifter 20 feb 2008 nr. 163 (i kraft 1 mars 2008), 25 jan jan 2010 nr. 66 (i kraft 1 mars 2010), 3 sep 2010 nr. 1236, 25 juni 2012 nr. 654 (i kraft 1 juli 2012), 3 mars 2014 nr. 249, 28 mars 2014 nr. 336 (i kraft 6 april 2014), 21 mai 2014 nr. 673 bortfalt jf 10 juni 2014 nr. 719 (i kraft 15 juni 2014).

§ 2-3. Beregning av anskaffelsens anslåtte verdi

- (1) Anskaffelsens anslåtte verdi beregnes på grunnlag av oppdragsgivers anslag av det samlede beløp oppdragsgiver kan komme til å betale, ekskl. mva. for de kontrakter som utgjør anskaffelsen.
- (2) Beregningen skal være holdbar på kunngjøringstidspunktet, eller for anskaffelser som ikke krever kunngjøring, på det tidspunktet oppdragsgiver etter en forsvarlig vurdering av markedet begynner å innhente tilbud.
- (3) Valg av metode for beregning av anskaffelsens anslåtte verdi skal ikke foretas i den hensikt å unngå at bestemmelser i denne forskrift får anvendelse på kontrakten.
- (4) En planlagt anskaffelse av en bestemt ytelse kan ikke deles opp i den hensikt å unngå at bestemmelser i denne forskrift kommer til anvendelse.
- (5) Ved beregning av anskaffelsens anslåtte verdi, skal det tas hensyn til enhver form for opsjoner og eventuelle forlengelser av kontrakten.
- (6) Ved beregning av anskaffelsens anslåtte verdi, skal det tas hensyn til eventuelle premier eller betalinger til deltakerne i konkurransen.
- (7) Når en tjeneste eller et bygge- og anleggsarbeid er inndelt i flere delarbeider som det skal inngås særskilte kontrakter for samtidig, skal den anslåtte verdien av hvert delarbeid tas med i beregningen.
- (8) Dersom en planlagt anskaffelse av ensartede varer kan føre til tildeling av flere enkeltkontrakter samtidig, skal den samlede anslåtte verdi av disse enkeltkontraktene legges til grunn.
- (9) Ved tidsbegrensede tjenestekontrakter uten fastsatt samlet pris, og med en løpetid på 48 måneder eller mindre, skal beregningsgrunnlaget være kontraktens totale anslåtte verdi for hele løpetiden.
- (10) For tidsubegrensede tjenestekontrakter eller tjenestekontrakter med en løpetid på mer enn 48 måneder, hvor det ikke er fastsatt en samlet pris, skal beregningsgrunnlaget være den månedlige rate multiplisert med 48.
- (11) For vare- og tjenestekontrakter som inngås med regelmessige mellomrom eller som skal fornyes innen et gitt tidsrom, beregnes den anslåtte kontraktsverdien basert på følgende:
  - a. enten den samlede faktiske verdien av de påfølgende kontraktene av samme type tildelt i løpet av de tolv foregående månedene eller det foregående regnskapsåret, om mulig justert for å ta hensyn til endringer i mengde eller verdi som kan forekomme i løpet av de tolv månedene som følger etter inngåelse av den opprinnelige kontrakten, eller
  - b. den samlede anslåtte verdien av de påfølgende kontraktene tildelt i løpet av tolv måneder fra den første leveransen eller i løpet av regnskapsåret dersom dette er lengre enn 12 måneder.
- (12) I tillegg til verdien av en kontrakt, skal den anslåtte verdien av nødvendige materialer som oppdragsgiver stiller til leverandørens rådighet for arbeidsutførelsen, tas med i beregningen.
- (13) Ved beregningen av den anslåtte verdien av tjenestekontrakter, skal følgende faktorer tas med når det gjelder:
  - a. forsikringstjenester: den premie som skal betales og andre former for vederlag,
  - b. banktjenester og andre finansielle tjenester: gebyrer, provisjoner, renter og andre former for vederlag,
  - c. kontrakter som omfatter prosjektering: honorarer, provisjoner og andre former for vederlag,
  - d. prosjektkonkurranser som avholdes for å inngå en tjenestekontrakt: tjenestekontraktens anslåtte verdi inkludert eventuelle konkurransepremier eller betalinger til deltagerne, og
  - e. prosjektkonkurranser med konkurransepremier eller betaling til deltagerne: de samlede premier og betalingsbeløp, herunder den anslåtte verdi av tjenestekontraktene som senere vil kunne inngås i henhold til § 11-9 (forhandlinger etter gjennomført plan- og designkonkurranse) og § 14-4 (konkurranse med forhandling uten forutgående kunngjøring) bokstav i, hvis oppdragsgiver ikke utelukker en slik inngåelse i utlysningen.

(14) Ved beregningen av den anslåtte verdien av kontrakter om leasing eller leie, med eller uten forkjøpsrett for varer, er grunnlaget for beregning:

- a. den samlede verdi for tidsbegrensede kontrakter med varighet 12 måneder eller kortere, eller, for tidsbegrensede kontrakter med varighet over 12 måneder, kontraktens samlede verdi inkludert anslått restverdi,
- b. den månedlige verdi multiplisert med 48 for tidsubegrensede kontrakter eller hvor løpetiden ikke kan fastsettes nærmere.

(15) For rammeavtaler og dynamiske innkjøpsordninger skal man legge til grunn den høyeste anslåtte verdien ekskl. mva. av alle forventede kontrakter i hele rammeavtalens eller den dynamiske innkjøpsordningens løpetid.

§ 2-4. Blandede kontrakter

(1) Kontrakter som gjelder både varer og tjenester, skal anses som varekontrakter dersom verdien av varene kontrakten omfatter er høyere enn verdien av de aktuelle tjenestene. En kontrakt som gjelder varer, og som i tilknytning til dette omfatter monterings- og installasjonsarbeide, betraktes som en varekontrakt.

(2) En kontrakt som gjelder tjenester, og som i tilknytning til dette omfatter bygge- og anleggsarbeider, betraktes som en tjenestekontrakt.

(3) Gjelder kontrakten både prioriterte og uprioriterte tjenester, kommer reglene for prioriterte tjenester til anvendelse dersom verdien av disse er høyere enn verdien av de uprioriterte tjenestene. I andre tilfeller får reglene som gjelder for uprioriterte tjenester anvendelse, jf. § 2-1 (anvendelsesområde for forskriftens ulike deler).

Kapittel 3. Alminnelige regler

§ 3-1. Grunnleggende krav for alle anskaffelser

(1) Enhver anskaffelse skal så langt det er mulig være basert på konkurranse uansett hvilken anskaffelsesprosedyre som benyttes.

(2) Oppdragsgiver skal ikke diskriminere leverandører på grunn av nasjonalitet eller lokal tilhørighet.

(3) Oppdragsgiver skal ikke dele opp en planlagt anskaffelse i den hensikt å unngå at denne forskrift kommer til anvendelse.

(4) Konkurranser skal gjennomføres på en måte som innebærer lik behandling av leverandører og med mulighet for leverandører til å bli kjent med de forhold som skal vektlegges ved deltagelse og tildeling av kontrakt.

(5) Oppdragsgiver skal gjennomføre konkurransen på en måte som står i forhold til anskaffelsen.

(6) Konkurransen skal gjennomføres i samsvar med god anbuds- og forretningskikk.

(7) Oppdragsgiver skal fortløpende sikre at de vurderinger og den dokumentasjon som har betydning for gjennomføringen av konkurransen er skriftlig, slik at en tredjeperson eller et klageorgan i ettertid kan få en god forståelse av oppdragsgivers vurderinger og upartiskhet.

(8) Oppdragsgiver skal under planleggingen av den enkelte anskaffelse ta hensyn til livssyklus kostnader, universell utforming og miljømessige konsekvenser av anskaffelsen.

§ 3-2. Protokollføring

(1) Oppdragsgiver skal føre protokoll for anskaffelser som overstiger 100.000 kroner ekskl. mva.

(2) Protokollen skal beskrive alle vesentlige forhold og viktige beslutninger gjennom hele anskaffelsesprosessen. Protokollen skal minst omfatte opplysningene som fremgår av forskriftens vedlegg 3 eller 4.

§ 3-3. Skatteattest

(1) Oppdragsgiver skal for anskaffelser som overstiger 100 000 kroner eks. mva. kreve at samtlige norske leverandører som leverer tilbud fremlegger skatteattest for merverdiavgift og skatteattest for skatt.

(2) Oppdragsgiver skal angi innleveringsmåte og tidspunktet for innlevering.

(3) Skatteattestene skal ikke være eldre enn 6 måneder regnet fra fristen i annet ledd.

(4) Ved bygge- og anleggskontrakter skal entreprenøren tilsvarende kreve skatteattest i alle underliggende entrepriseforhold ved inngåelse av kontrakter i tilknytning til oppdraget, som overstiger en verdi på 100.000 kroner ekskl. mva. Brudd på entreprenørens plikt til å kreve skatteattest gir oppdragsgiver rett til å kreve at entreprenøren erstatter vedkommende firma med underentreprenør som kan fremlegge skatteattest. Oppdragsgiver kan tilsvarende kreve at entreprenøren erstatter en underentreprenør som ikke har oppfylt sine forpliktelser vedrørende innbetaling av skatter og avgifter. Eventuelle økonomiske krav fra underentreprenører eller omkostninger for øvrig som følge av heving av avtaler med underentreprenører i denne forbindelse, skal bæres av entreprenøren.

0 Endret ved forskrift 3 sep 2010 nr. 1236. Oppheves ved forskrift 12 juni 2015 nr. 622 (i kraft 1 juli 2015).

§ 3-4. HMS-egenerklæring

(1) For arbeid som skal utføres i Norge, skal oppdragsgiver for anskaffelser som overstiger 100.000 kroner ekskl. mva., kreve at den valgte leverandøren fremlegger en egenerklæring i samsvar med vedlegg 2 om at leverandøren vil overholde lovbestemte krav i Norge innen helse, miljø og sikkerhet (HMS).

(2) Oppdragsgiver skal angi innleveringsmåte og tidspunktet for innlevering.

0 Oppheves ved forskrift 12 juni 2015 nr. 622 (i kraft 1 juli 2015).

§ 3-5. Offentlighet

For allmennhetens innsyn i tilbud og anskaffelsesprotokoll gjelder offentleglova.

0 Endret ved forskrift 17 okt 2008 nr. 1119 (i kraft 1 jan 2009).

§ 3-6. Taushetsplikt

Oppdragsgiver og dennes ansatte plikter å hindre at andre får adgang eller kjennskap til opplysninger om tekniske innretninger og fremgangsmåter eller drifts- og forretningsforhold som det vil være av konkurransemessig betydning å hemmeligholde, jf. lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) § 13.

§ 3-7. Habilitet

Ved behandling av saker som omfattes av denne forskrift, gjelder reglene om habilitet i forvaltningsloven § 6 til § 10 og lov 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 40 nr. 3. Der forvaltningsloven ikke direkte kommer til anvendelse, gjelder reglene i forvaltningsloven § 6 til § 10 tilsvarende.

§ 3-8. Bruk av rådgivere ved utarbeidelse av spesifikasjoner

Oppdragsgiver skal ikke søke eller motta råd som kan bli benyttet under utarbeidelsen av spesifikasjoner for en bestemt anskaffelse fra noen som kan ha økonomisk interesse i anskaffelsen, når dette skjer på en måte som vil kunne utelukke konkurranse.

§ 3-9. Språkkrav

Med unntak av kunngjøringer etter kapittel 18 (kunngjøringsregler) kan oppdragsgiver utforme all dokumentasjon på norsk, samt kreve at tilbud med tilhørende dokumenter skal utformes på norsk.

§ 3-10. Fristberegning

Frister etter denne forskrift skal beregnes i samsvar med forskrift 4. desember 1992 nr. 910 om fastsettelse av regler for frister, datoer og tidspunkter.

§ 3-11. Bruk av kontraktsstandarder og spesielle kontraktsvilkår

- (1) Der det finnes fremforhandlede og balanserte kontraktsstandarder, skal disse som hovedregel brukes ved inngåelse av kontrakter.
- (2) Oppdragsgiver kan fastsette særlige vilkår for gjennomføringen av en kontrakt, forutsatt at disse er forenlige med EØS-avtalen og er angitt i kunngjøringen eller konkurransegrunnlaget. Vilkår for gjennomføring av en kontrakt kan omhandle sosiale hensyn og miljøhensyn.
- (3) For arbeid som skal utføres i Norge, kan oppdragsgiver sette som betingelse for gjennomføringen av kontrakten at norske leverandører skal være tilknyttet en offentlig godkjent lærlingordning. Slik betingelse kan likevel kun settes dersom det er et klart definert behov for lærlingplasser i den aktuelle bransje.
- (4) For bygge- og anleggsarbeid som skal utføres i Norge, kan oppdragsgiver sette som betingelse for gjennomføringen av kontrakten at arbeidet skal utføres av entreprenøren og dennes ansatte i tjenesteforhold, eventuelt av underentreprenører og deres ansatte, eller ved bruk av lovlig innleid arbeidskraft. Det kan stilles krav om at bruk av enkeltmannsforetak som ikke er entreprenør eller underentreprenør, skal begrunnes.

0 Endret ved forskrift 24 nov 2006 nr. 1295. Endres ved forskrift 12 juni 2015 nr. 622 (i kraft 1 juli 2015).

§ 3-12. *Reserverte kontrakter*

Oppdragsgiver kan begrense konkurransen til virksomheter hvor flertallet av de berørte ansatte er funksjonshemmede, og arten eller omfanget av deres handicap innebærer at de ansatte ikke kan utøve arbeid på ordinære vilkår. Dersom oppdragsgiver benytter denne muligheten, må det opplyses om dette i kunngjøringen.

§ 3-13. *Innkjøpsentraler*

Oppdragsgiver kan kjøpe varer, tjenester og bygge- og anleggsarbeid fra eller gjennom innkjøpsentraler. Oppdragsgiver som har foretatt innkjøp fra eller gjennom innkjøpsentraler, som definert i § 4-1 (generelle definisjoner) bokstav g, anses for å ha overholdt reglene i denne forskrift, forutsatt at innkjøpsentralen har overholdt bestemmelsene i denne forskrift.

§ 3-14. *Pålegg*

Nærings- og fiskeridepartementet kan gi oppdragsgivere de pålegg som er nødvendige for å sikre oppfyllelsen av lov 16. juli 1999 nr. 69 og denne forskrift. Overfor oppdragsgivere som nevnt i loven § 2 første ledd tredje punktum, kan det likevel bare gis pålegg som er nødvendige for å oppfylle Norges forpliktelser om offentlige anskaffelser overfor fremmede stater eller internasjonale organisasjoner.

0 Endret ved forskrifter 24 nov 2006 nr. 1295, 3 sep 2010 nr. 1236, 3 mars 2014 nr. 249.

Kapittel 4. Definisjoner

§ 4-1. *Generelle definisjoner*

I denne forskrift menes det med:

- a. *kontrakt*: gjensidig bebyrdende avtale som inngås skriftlig mellom en eller flere oppdragsgivere og en eller flere leverandører,
- b. *varekontrakt*: kontrakt som omhandler kjøp, avbetalingskjøp, leasing eller leie med eller uten rett til kjøp av varer, unntatt varer som nevnt i bokstav c. Levering av slike varer kan i tillegg omfatte monterings- og installasjonsarbeid,
- c. *bygge- og anleggskontrakt*: kontrakt som omhandler enten utførelse, eller både utførelse og planlegging, av arbeider i forbindelse med aktiviteter som er angitt i vedlegg 1 (liste over forskjellige former for bygge- og anleggsarbeid) eller et bygge- og anleggsarbeid, eller utførelse på en hvilken som helst måte av et bygg og anlegg som oppfyller de krav som er satt av den offentlige oppdragsgiver. Med bygge- og anleggsarbeid menes resultatet av et sett av bygge- og anleggsaktiviteter som i sin helhet er tilstrekkelig til å oppfylle en økonomisk og teknisk funksjon,
- d. *tjenestekontrakt*: kontrakt, unntatt kontrakter som nevnt i bokstav b og c, som gjelder tjenester angitt i vedlegg 5 (prioriterte tjenester) og vedlegg 6 (uprioriterte tjenester),

- e. *tenestekonsesjonskontrakt*: kontrakt av samme type som angitt i bokstav d, med det unntak at vederlaget for tjenesten som skal utføres enten utelukkende består av retten til å utnytte tjenesten eller i en slik rett sammen med betaling,
- f. *bygge- og anleggskonsesjon*: kontrakt av samme type som angitt i bokstav c, med det unntak at vederlaget for arbeidene som skal utføres enten utelukkende består av retten til å utnytte byggverket eller i en slik rett sammen med betaling,
- g. *innkjøpsentral*: oppdragsgiver som anskaffer varer eller tjenester ment for andre oppdragsgivere, eller tildeler offentlige kontrakter eller inngår rammeavtaler for varer, tjenester eller bygg- og anlegg for offentlige oppdragsgivere,
- h. *skriftlig*: ethvert uttrykk bestående av ord eller tall som kan leses, reproduseres og deretter kommuniseres. Det kan omfatte elektronisk melding når informasjonen i denne er tilgjengelig også for ettertiden,
- i. *elektronisk*: ved hjelp av elektronisk utstyr for behandling (herunder digital komprimering) og lagring av data som overføres, videresendes og mottas via kabel, radio, optisk eller med andre elektromagnetiske medier,
- j. *kunngjøringsskjema*: strukturert informasjonsinnhold i Doffin, fastsatt av Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet,
- k. *alternativt tilbud*: betegnelse på tilbud som er utarbeidet etter oppdragsgivers oppgitte alternative minimumskrav til ytelse eller funksjon, og eventuelle spesielle krav til utformingen av tilbudet,
- l. *universell utforming*: utforming eller tilrettelegging av hovedløsningen i de fysiske forholdene slik at virksomhetens alminnelige funksjon kan benyttes av flest mulig,
- m. *TED-databasen*: den europeiske offisielle databasen for kunngjøringer,
- n. *Doffin*: den norske offisielle databasen for kunngjøringer,
- o. *karensperiode*: tidsrommet mellom meddelelsen om kontraktstildeling og det tidspunktet oppdragsgiver tidligst kan inngå kontrakten,
- p. *berørte leverandører*: leverandører som har levert inn forespørsel om å delta i konkurransen og som ikke har fått meddelelse om at deres forespørsel er avvist eller forkastet, og alle leverandører som har levert inn tilbud,
- q. *ulovlig direkte anskaffelse*: en anskaffelse hvor oppdragsgiver i strid med reglene i denne forskrift ikke har kunngjort konkurransen, eller en anskaffelse hvor oppdragsgiver bare har kunngjort i Doffin når det etter denne forskriften foreligger en plikt til å kunngjøre i TED-databasen.

0 Endret ved forskrifter 3 sep 2010 nr. 1236, 8 juni 2012 nr. 500 (i kraft 1 juli 2012, se endringsforskriften for overgangsbestemmelser).

§ 4-2. Prosedyrer

I denne forskrift menes med:

- a. *åpen anbudskonkurranse*: anskaffelsesprosedyre som tillater alle interesserte leverandører å gi tilbud, men som ikke tillater forhandling,
- b. *begrenset anbudskonkurranse*: anskaffelsesprosedyre som bare tillater de leverandører som er invitert av oppdragsgiver til å gi tilbud, men som ikke tillater forhandling,
- c. *konkurransepreget dialog*: anskaffelsesprosedyre hvor oppdragsgiver i en eller flere runder fører en dialog med leverandører om alternative løsninger før det gis konkurrerende tilbud,
- d. *konkurranse med forhandling*: anskaffelsesprosedyre hvor oppdragsgiver har adgang til å forhandle med en eller flere leverandører,
- e. *dynamisk innkjøpsordning*: en fullstendig elektronisk prosess for å foreta ordinære anskaffelser, hvis karakteristikker, slik de foreligger på markedet, oppfyller den offentlige oppdragsgiverens krav. Ordningen er begrenset i varighet og er åpen i gyldighetsperioden for alle leverandører som oppfyller kvalifikasjonskravene, og som har levert et veiledende tilbud som er i overensstemmelse med konkurransegrunnlaget,
- f. *rammeavtale*: avtale inngått mellom en eller flere oppdragsgivere og en eller flere leverandører som har til formål å fastsette vilkårene for de kontrakter som skal tildeles i løpet av en gitt periode, særlig med hensyn

til pris og eventuelt planlagte mengder,

- g. *plan- og designkonkurranse*: anskaffelsesprosedyre som for eksempel på områdene arealplanlegging, byplanlegging, arkitekt- og ingeniørarbeider eller databehandling, gjør det mulig for oppdragsgiver gjennom en konkurranse, med eller uten premiering, å få utarbeidet en plan eller design som deretter kåres av en jury. Juryens avgjørelse kan være bindende eller innstillende,
- h. *elektronisk auksjon*: en elektronisk prosess hvor det etter en første fullstendig vurdering av tilbudene, slik at de kan rangeres med metoder for automatisk vurdering, gjennomføres en gjentagende prosess hvor priser eller nye verdier for visse elementer i tilbudene kan justeres. Visse bygge- og anleggskontrakter og tjenestekontrakter som omfatter intellektuelle tjenester, som for eksempel prosjektering av arbeid, kan ikke rangeres med metoder for automatisk vurdering, og kan derfor ikke gjøres til gjenstand for elektroniske auksjoner.

§ 4-3. Standarder og spesifikasjoner

I denne forskrift menes med:

- a. *standard*: teknisk spesifikasjon godkjent av et anerkjent nasjonalt, europeisk eller internasjonalt standardiseringsorgan for gjentatt eller stadig bruk, men som det normalt ikke er obligatorisk å anvende og som er offentlig tilgjengelig,
- b. *europeisk teknisk godkjenning*: en positiv teknisk vurdering som konkluderer med at et produkt er egnet for bruk i samsvar med grunnleggende krav for bygge- og anleggsarbeider, på grunnlag av produktets egenskaper og definerte vilkår for dets bruk og utnyttelse. Den europeiske godkjenning skal gis av et organ som er utnevnt til dette formål av en EØS-stat,
- c. *teknisk referanse*: ethvert produkt fra europeiske standardiseringsorganer, bortsett fra offisielle standarder, som er utarbeidet etter prosedyrer som er innført med tanke på utvikling av markedets behov,
- d. *CPC-nummer*: referansenummer som viser til De forente nasjoners sentrale produktnomenklatur,
- e. *CPV-nummer*: referansenummer som viser til EU-kommisjonens produkt- og tjenestekoder.
- f. *felles teknisk spesifikasjon*: en teknisk spesifikasjon som er utarbeidet etter en prosedyre godkjent av medlemsstatene, og som er blitt publisert i Den europeiske unions tidende,
- g. *tekniske spesifikasjoner*:
  1. *ved vare- og tjenestekontrakter*: en spesifikasjon fastsatt i et dokument, som fastsetter de egenskaper, ved en vare- eller tjenestekontrakt, som oppdragsgiver krever. Dette omfatter for eksempel kvalitetsnivå, miljøkrav, universell utforming, overensstemmelsesvurdering, funksjonsdyktighet, bruken av produktet, sikkerhet, dimensjoner, herunder forskrifter som gjelder handelsbetegnelse og terminologi for produktet, symboler, tester og testmetoder, emballering, merking og etikettering, bruksanvisning, produksjonsprosesser og -metoder, samt prosedyrer for overensstemmelsesvurdering.
  2. *ved bygge- og anleggskontrakter*: samtlige tekniske forskrifter, herunder slike som fremgår av kunngjøringen, som fastsetter de krevde egenskaper for et materiale, et produkt eller et innkjøp, og hvor disse beskrives slik at de oppfyller kravene til den anvendelse som oppdragsgiver har fastlagt. Disse egenskapene omfatter miljøkrav, universell utforming, overensstemmelsesvurdering, funksjonsdyktighet, sikkerhet, dimensjoner, herunder prosedyrer for kvalitetssikring, terminologi, symboler, tester, testmetoder, emballering, merking og etikettering samt produksjonsprosesser og -metoder. De omfatter tilsvarende regler for prosjektering og omkostningsberegning, målemetoder, kontroll og overlevering av bygge- og anleggsarbeider, samt konstruksjonsteknikk og konstruksjonsmetoder, samt alle andre tekniske forhold som oppdragsgiver kan fastsette ved alminnelige eller særlig bestemmelser vedrørende de ferdige arbeider og de materialer eller deler som inngår i slike arbeider.

Del II. Anskaffelser under EØS-terskelverdiene og uprioriterte tjenester

Kapittel 5. Anskaffelsesprosedyrer

§ 5-1. Tillatte anskaffelsesprosedyrer

Anskaffelsen skal foretas ved åpen eller begrenset anbudskonkurranse eller ved konkurranse med forhandling. Konkurranse med forhandling kan gjennomføres enten ved at alle interesserte leverandører får levere tilbud, eller ved at oppdragsgiver foretar en utvelgelse av leverandører før disse gis mulighet til å levere tilbud.

Kapittel 6. Rammeavtaler og dynamiske innkjøpsordninger

§ 6-1. Rammeavtaler

- (1) Ved inngåelse av rammeavtaler skal oppdragsgiver følge prosedyrereglene som følger av denne forskrift, inntil tildeling av kontrakter foretas innenfor rammeavtalen. Valg av leverandør til rammeavtalen skjer på bakgrunn av tildelingskriteriene som er fastsatt i § 13-2 (kriterier for valg av tilbud).
- (2) Tildeling av kontrakter innenfor rammeavtalen inngås etter prosedyrene i § 6-2 (rammeavtale med én leverandør) og § 6-3 (rammeavtale med flere leverandører).
- (3) Kontrakter innenfor en rammeavtale kan bare inngås mellom de opprinnelige partene i rammeavtalen, og uten at det gjøres vesentlige endringer i de opprinnelige avtalevilkårene.
- (4) Rammeavtaler kan ikke inngås for mer enn fire år, med unntak av tilfeller som er særlig berettiget ut fra rammeavtalens gjenstand.
- (5) Oppdragsgiver må ikke misbruke rammeavtaler eller anvende dem på en måte som hindrer, begrenser eller vrir konkurransen.

0 Endres ved forskrift 12 juni 2015 nr. 622 (i kraft 1 juli 2015).

§ 6-2. Rammeavtale med én leverandør

- (1) Tildeling av kontrakter innenfor rammeavtaler med én leverandør foretas på grunnlag av vilkårene som er fastsatt i rammeavtalen.
- (2) Oppdragsgiver kan i forbindelse med inngåelse av kontrakt skriftlig konsultere leverandøren, og om nødvendig be om at tilbudet utfylles.

0 Oppheves ved forskrift 12 juni 2015 nr. 622 (i kraft 1 juli 2015).

§ 6-3. Rammeavtale med flere leverandører

- (1) Tildeling av kontrakter innenfor rammeavtaler som er inngått med flere leverandører, foretas på grunnlag av vilkårene som er fastsatt i rammeavtalen, uten at det gjennomføres ny konkurranse.
- (2) Hvis ikke alle vilkårene er fastsatt i rammeavtalen, skal tildeling av kontrakter foretas etter at det er iverksatt ny konkurranse mellom partene. Konkurransen gjennomføres på grunnlag av vilkårene som ble brukt for å tildele rammeavtalen. Vilkårene kan om nødvendig presiseres. Konkurransen kan også baseres på andre vilkår, såfremt disse er oppgitt i konkurransegrunnlaget for rammeavtalen. Konkurransen skal gjennomføres på følgende måte:
  - a. for hver kontrakt som inngås, skal oppdragsgiver skriftlig konsultere de leverandører som er i stand til å gjennomføre kontrakten,
  - b. oppdragsgiver fastsetter en tilstrekkelig frist til innlevering av tilbud på de enkelte kontrakter. Ved fastsettelse av fristen skal det tas hensyn til forhold som kontraktsgjenstandens kompleksitet og den tid som medgår til å utarbeide tilbud,
  - c. tilbudene skal sendes inn skriftlig og innholdet skal holdes fortrolig inntil utløpet av den fastsatte tilbudsfristen, og
  - d. oppdragsgiver tildeler hver kontrakt til den tilbyder som har gitt det beste tilbudet på grunnlag av de tildelingskriterier som er fastsatt i konkurransegrunnlaget for rammeavtalen.

0 Oppheves ved forskrift 12 juni 2015 nr. 622 (i kraft 1 juli 2015).

§ 6-4. Dynamiske innkjøpsordninger

- (1) Ved etableringen av en dynamisk innkjøpsordning skal oppdragsgiver følge reglene for åpen anbudskonkurranse i alle faser frem til tildeling av kontrakter som inngås innenfor ordningen. Alle tilbydere som oppfyller kvalifikasjonskriteriene og som har levert et veiledende tilbud i samsvar med betingelsene for konkurransen, samt eventuelle tilleggsdokumenter, skal få tilgang til ordningen. Veiledende tilbud kan når som helst forbedres, forutsatt at de fortsatt samsvarer med betingelsene for konkurransen. Ved etableringen av ordningen, og tildeling av kontrakter innenfor ordningen, skal oppdragsgiver utelukkende bruke elektroniske midler i samsvar med kapittel 7 (kommunikasjon).
- (2) Med sikte på etablering av en dynamisk innkjøpsordning skal oppdragsgiver:
  - a. offentliggjøre en kunngjøring om anbudskonkurranse som gjør det klart at man vil etablere en dynamisk innkjøpsordning,
  - b. angi i konkurransegrunnlaget blant annet arten av anskaffelser som er planlagt innenfor ordningen, alle nødvendige opplysninger vedrørende innkjøpsordningen, det elektroniske utstyret som benyttes, og tekniske innretninger og spesifikasjoner for tilkopling, og
  - c. tilby i elektronisk form ved offentliggjøring av kunngjøringen og frem til ordningen opphører, ubegrenset, direkte og full adgang til konkurransegrunnlaget og til eventuelle tilleggsdokumenter. Internettadressen hvor dokumentene kan finnes skal fremgå av kunngjøringen.
- (3) Oppdragsgiver skal i hele perioden for den dynamiske innkjøpsordningen gi enhver leverandør mulighet til å levere et veiledende tilbud og bli tatt opp i ordningen på vilkårene nevnt i første ledd. Oppdragsgiver skal fullføre evalueringen senest innen 15 dager fra datoen for innleveringen av det veiledende tilbudet. Dersom oppdragsgiver i mellomtiden ikke gjennomfører noen konkurranse, kan evalueringsperioden forlenges.
- (4) Oppdragsgiver skal snarest mulig underrette leverandøren om vedkommende er tatt opp i den dynamiske innkjøpsordningen, eller om vedkommendes veiledende tilbud er avvist.
- (5) Det skal gjennomføres en konkurranse for tildeling av hver enkelt kontrakt. Før denne konkurransen skal oppdragsgiver offentliggjøre en forenklet kunngjøring av konkurranse som inviterer alle interesserte leverandører til å levere et veiledende tilbud, i samsvar med tredje ledd, innen en tilstrekkelig frist fra datoen da den forenklete kunngjøringen ble sendt. Oppdragsgiver kan ikke fortsette med konkurransen før evalueringen av alle veiledende tilbud som er mottatt innen denne fristen, er fullført.
- (6) For hver enkelt kontrakt som skal tildeles innenfor ordningen, skal oppdragsgiver invitere alle tilbydere som er tatt opp i ordningen til å levere tilbud. Oppdragsgiver skal fastsette en tilstrekkelig frist for innlevering av tilbud.
- (7) Oppdragsgiver skal tildele kontrakten til den tilbyderen som har levert det beste tilbudet, på grunnlag av tildelingskriteriene fastsatt i kunngjøringen for etableringen av den dynamiske innkjøpsordningen. Disse kriteriene kan eventuelt presiseres i innbydelsen nevnt i sjette ledd.
- (8) En dynamisk innkjøpsordning kan ikke etableres for mer enn fire år, med unntak av særlige begrunnede tilfeller.
- (9) Oppdragsgiver må ikke misbruke denne ordningen eller anvende den på en måte som hindrer, begrenser eller vrir konkurransen.
- (10) Interesserte leverandører eller andre berørte parter i ordningen kan ikke pålegges gebyrer.

Kapittel 7. Kommunikasjon

§ 7-1. Regler for kommunikasjon

- (1) All kommunikasjon og informasjonsutveksling som referert til i dette kapitlet kan, etter oppdragsgivers valg, skje per post, telefaks eller ved elektronisk kommunikasjon.
- (2) Valgte kommunikasjonsmidler skal være allment tilgjengelige og ikke være begrensende for leverandørenes adgang til konkurransen.

(3) De sikkerhetstjenester og sikkerhetsprodukter som benyttes ved elektronisk kommunikasjon, samt deres tekniske egenskaper, skal være ikke-diskriminerende, allment tilgjengelig og virke sammen med informasjons- og kommunikasjonsteknologiprodukter i alminnelig bruk.

(4) Kommunikasjon, utveksling og lagring av informasjon, skal skje på en måte som sikrer at dokumentets innhold og fortrolighet med hensyn til tilbud og forespørsel om deltakelse i konkurranse bevares. Oppdragsgiver skal ikke kunne undersøke innholdet i tilbudene og anmodningene om å delta før etter utløpet av tidsfristen som er satt for levering av dem.

0 Endres ved forskrift 12 juni 2015 nr. 622 (i kraft 1 juli 2015).

§ 7-2. Bruk av telefaks og telefon ved anmodning om å delta i konkurranser

(1) Forespørsel om å delta i en konkurranse kan, i tillegg til de kommunikasjonsformer som er nevnt i § 7-1 første ledd, også fremsettes på telefon. Leverandøren skal i så fall sende skriftlig bekreftelse på forespørselen før utløpet av fristen for forespørsel om å delta i konkurransen.

(2) Forespørsel om å delta i konkurransen kan også fremsettes ved telefaks. Dersom det er nødvendig av bevis hensyn, kan oppdragsgiver kreve at en slik forespørsel bekreftes per post eller elektronisk. Krav om slik bekreftelse, samt fristen for innlevering, må fremgå av kunngjøringen.

§ 7-3. Særskilte krav til systemer for elektronisk overføring og mottak av tilbud og forespørsel om å delta i konkurranser

(1) Opplysninger vedrørende spesifikasjoner som er nødvendige for elektronisk innlevering av tilbud og forespørsel om å delta, herunder kryptering, skal være tilgjengelig for interesserte parter. Sikkerhetstjenester og sikkerhetsprodukter som benyttes for elektronisk mottak av tilbud og forespørsel om å delta skal minst oppfylle følgende krav:

- a. den elektroniske signatur må oppfylle kravene i forskrift 21. november 2005 nr. 1296 om frivillige selvdeklarasjonsordninger, § 3, § 4 eller § 5, samt være oppført på publisert liste i henhold til § 11 første ledd i nevnte forskrift. Oppdragsgiver skal alltid akseptere elektroniske signaturer som oppfyller kravene til utenlandsk kvalifisert sertifikat i e-signaturloven § 25, dersom tilbudet er elektronisk signert av en utenlandsk statsborger.
- b. nøyaktig klokkeslett og dato for mottak av tilbud og forespørsel om å delta i konkurranser må kunne fastslås med sikkerhet,
- c. det kan med rimelighet sikres at ingen får tilgang til de forespurte opplysninger før utløpet av de fastsatte frister. Det kan ved overtredelse av dette forbud med rimelighet sikres at overtredelsen klart kan spores,
- d. kun autoriserte personer skal kunne fastsette eller endre datoene for åpning av de mottatte opplysninger,
- e. i løpet av de forskjellige stadier for tildeling av kontrakt eller de forskjellige stadier i konkurransen, må kun autoriserte personer som opptre sammen, få adgang til alle eller deler av de innsendte opplysninger,
- f. autoriserte personer som opptre sammen, kan kun få adgang til de innsendte opplysninger etter den anførte dato, og
- g. opplysninger som er mottatt og åpnet i overensstemmelse med de foreliggende krav skal kun være tilgjengelig for personer som er autorisert til å få kjennskap til dem.

(2) Dersom nødvendige dokumenter, sertifikater og erklæringer ikke finnes i elektronisk form skal leverandøren levere dette i samsvar med § 11-2 (tilbudets utforming) første ledd, innen fristen som er fastsatt for levering av tilbud eller forespørsel om å delta i konkurransen.

0 Endret ved forskrift 3 sep 2010 nr. 1236.

Kapittel 8. Grunnlaget for konkurransen

§ 8-1. Utarbeidelse av konkurransegrunnlag

(1) Dersom vilkårene for konkurransen ikke kan beskrives tilstrekkelig utfyllende i kunngjøringen, skal oppdragsgiver utarbeide et konkurransegrunnlag. Konkurransegrunnlaget skal innholde en tilstrekkelig og fullstendig beskrivelse av følgende:

- a. hva som skal anskaffes. Dersom det kan gis tilbud på deler av oppdraget eller med alternative frister, skal dette opplyses,
- b. hvilken anskaffelsesprosedyre som er valgt og hvordan konkurransen skal gjennomføres, herunder kriterier for tildeling av kontrakt,
- c. hvordan tilbudene og eventuelle vedlegg skal utformes, endelig frist for mottak av tilbud (dag og klokkeslett), adgang til alternative tilbud, krav til opplysninger om bruk av underentrepriser, samt muligheten for å ta forbehold, og
- d. hvilke alminnelige eller spesielle kontraktsbetingelser som gjelder for oppdraget.

§ 8-2. Rettelse, supplerer eller endring av konkurransegrunnlaget

(1) Innen tilbudsfristens utløp, har oppdragsgiver rett til å foreta rettelser, suppleringer og endringer av konkurransegrunnlaget som ikke er vesentlige.

(2) Rettelser, suppleringer eller endringer skal umiddelbart sendes samtlige som har mottatt konkurransegrunnlaget. Opplysninger som oppdragsgiver gir på forespørsel fra en av leverandørene, skal meddeles alle.

(3) Dersom rettelse, supplerer eller endring som nevnt i første ledd kommer så sent at det er vanskelig for leverandørene å ta hensyn til det i tilbudet, skal det fastsettes en forholdsmessig forlengelse av tilbudsfristen. Samtlige leverandører skal snarest varsles om forlengelsen.

§ 8-3. Krav til ytelsen og bruk av tekniske spesifikasjoner

(1) Anskaffelsen bør spesifiseres ved en behovsspesifikasjon eller angivelse av funksjonskrav. Ved utformingen av kravene skal det legges vekt på livssyklus kostnader og miljømessige konsekvenser av anskaffelsen. Det skal så langt det er mulig stilles konkrete miljøkrav til produktets ytelse eller funksjon. Når det er mulig skal spesifikasjonene utformes slik at det tas hensyn til kriterier for tilgjengelighet for funksjonshemmede og universell utforming.

(2) Tekniske spesifikasjoner skal gi leverandørene like muligheter og må ikke medføre unødvendige hindringer for konkurranse om offentlige kontrakter.

(3) Dersom oppdragsgiver krever oppfylt tekniske spesifikasjoner, skal disse angis i kunngjøringen eller konkurransegrunnlaget.

(4) Med mindre kontraktens gjenstand berettiger det, skal tekniske spesifikasjoner ikke vise til et bestemt merke, en bestemt opprinnelse, en bestemt prosess, eller til varemerker, patenter, typer eller en bestemt opprinnelse eller produksjon som har som virkning at visse foretak eller produkter favoriseres eller utelukkes. Slik henvisning skal unntaksvis tillates der en tilstrekkelig presis og forståelig beskrivelse av kontraktens gjenstand ikke er mulig. En slik henvisning skal ledsages av uttrykket «eller tilsvarende».

§ 8-4. Kvalifikasjonskrav

(1) Oppdragsgiver kan stille minimumskrav til leverandørene, herunder til leverandørens tekniske kvalifikasjoner og finansielle og økonomiske stilling.

(2) Kravene skal sikre at leverandørene er egnet til å kunne oppfylle kontraktsforpliktelsene og skal stå i forhold til den ytelse som skal leveres.

(3) Kravene skal ikke diskriminere leverandørene på grunnlag av nasjonal eller lokal tilhørighet.

§ 8-5. Kvalifikasjonsgrunnlag

(1) Krav til leverandørens kvalifikasjoner skal i hovedtrekk angis i kunngjøringen. Kunngjøringen skal også angi krav til dokumentasjon av at kravene til leverandøren er oppfylt.

(2) Dersom kriteriene for kvalifisering av leverandørene ikke kan beskrives tilstrekkelig utfyllende i kunngjøringen, skal oppdragsgiver utarbeide et kvalifikasjonsgrunnlag som utdyper eller supplerer de krav til kvalifikasjoner som er angitt i kunngjøringen.

(3) Kvalifikasjonsgrunnlaget skal sendes alle leverandører som ønsker å delta i konkurransen, og sendes før eller som en del av konkurransegrunnlaget.

§ 8-6. Deltakelse i konkurranse hvor det settes en grense for antall deltagere

(1) Ved begrenset anbudskonkurranse eller konkurranse med forhandling kan oppdragsgiver fastsette en nedre, eventuelt også en øvre, grense for antall leverandører som skal inviteres til å gi tilbud.

(2) Den nedre og øvre grensen skal fremgå av kunngjøringen, sammen med de objektive og ikke-diskriminerende kriterier eller regler oppdragsgiver vil benytte ved utvelgelsen av eventuelt overtallige kvalifiserte leverandører.

(3) Det skal inviteres et antall som er tilstrekkelig til å sikre reell konkurranse, men likevel ikke færre enn tre. Dette er likevel ikke til hinder for at oppdragsgiver inviterer færre leverandører enn oppgitt i kunngjøringen, i tilfeller hvor det ikke foreligger et tilstrekkelig antall leverandører som oppfyller kvalifikasjonskravene.

§ 8-7. Skatteattest

(1) Oppdragsgiver skal kreve at samtlige norske leverandører fremlegger skatteattest for merverdiavgift og skatteattest for skatt.

(2) Oppdragsgiver skal angi innleveringsmåte og tidspunkt for innlevering. Skatteattest må foreligge senest innen tilbudsfristens utløp ved åpen anbudskonkurranse, innen fristen for forespørsel om å delta i en begrenset anbudskonkurranse eller konkurranse med forhandling, eller innen fristen for å levere veiledende tilbud i en dynamisk innkjøpsordning.

(3) Skatteattestene skal ikke være eldre enn 6 måneder regnet fra fristen i annet ledd.

(4) Ved bygge- og anleggskontrakter skal entreprenøren tilsvarende kreve skatteattest i alle underliggende entrepriseforhold ved inngåelse av kontrakter i tilknytning til oppdraget, som overstiger en verdi på 100.000 kroner eksl. mva. Brudd på entreprenørens plikt til å kreve skatteattest gir oppdragsgiver rett til å kreve at entreprenøren erstatter vedkommende firma med underentreprenør som kan fremlegge skatteattest. Oppdragsgiver kan tilsvarende kreve at entreprenøren erstatter en underentreprenør som ikke har oppfylt sine forpliktelser vedrørende innbetaling av skatter og avgifter. Eventuelle økonomiske krav fra underentreprenører eller omkostninger for øvrig som følge av heving av avtaler med underentreprenører i denne forbindelse skal bæres av entreprenøren.

0 Endres ved forskrift 12 juni 2015 nr. 622 (i kraft 1 juli 2015).

§ 8-8. HMS-egenerklæring

(1) For arbeid som skal utføres i Norge skal oppdragsgiver kreve at samtlige leverandører fremlegger en egenerklæring i samsvar med vedlegg 2 om at leverandøren oppfyller, eller vil oppfylle ved eventuell tildeling av kontrakt, lovbestemte krav i Norge innen helse, miljø og sikkerhet (HMS).

(2) Oppdragsgiver skal angi innleveringsmåte og tidspunktet for innlevering. Egenerklæringen må foreligge senest innen tilbudsfristens utløp ved åpen anbudskonkurranse, innen fristen for forespørsler om å delta i en begrenset anbudskonkurranse eller konkurranse med forhandling, eller innen fristen for å levere veiledende tilbud i en dynamisk innkjøpsordning.

(3) Ved bygge- og anleggskontrakter skal entreprenøren tilsvarende kreve egenerklæring i alle underliggende entrepriseforhold ved inngåelse av kontrakter i tilknytning til oppdraget som overstiger en verdi på 500.000 kroner eksl. mva.

0 Oppheves ved forskrift 12 juni 2015 nr. 622 (i kraft 1 juli 2015).

Kapittel 9. Kunngjøringsregler

§ 9-1. Kunngjøring av konkurranse

- (1) Oppdragsgiver skal utarbeide en kunngjøring i samsvar med kunngjørings skjemaer fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet.
- (2) Kunngjøringen skal utarbeides på norsk.
- (3) Kunngjøringen skal sendes til operatøren av Doffin for kunngjøring i Doffin.
- (4) Dersom oppdragsgiver ønsker kunngjøring i TED-databasen, skal kunngjøringen sendes til operatøren av Doffin for videresendelse.
- (5) Operatøren av Doffin kan avvise kunngjøringer som ikke er i samsvar med dette kapittel eller fastsatte kunngjørings skjemaer.

0 Endret ved forskrifter 3 sep 2010 nr. 1236, 3 mars 2014 nr. 249.

§ 9-1A. Intensjonskunngjøring

Oppdragsgiver som anser at det foreligger hjemmel for å tildele en kontrakt uten å kunngjøre konkurransen i samsvar med § 9-1 (kunngjøring av konkurranse), kan etter at tildeling er besluttet, kunngjøre at kontrakt vil bli inngått. Kunngjøringen sendes til operatøren av Doffin i samsvar med kunngjørings skjemaer fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet.

0 Tilføyd ved forskrift 8 juni 2012 nr. 500 (i kraft 1 juli 2012, se endringsforskriften for overgangsbestemmelser), endret ved forskrift 3 mars 2014 nr. 249.

§ 9-2. Kunngjøring av konkurranseresultater

- (1) Oppdragsgiver som har tildelt en kontrakt, kan gjøre resultatet kjent i en kunngjøring i Doffin. Kunngjøringen sendes til operatøren av Doffin i samsvar med kunngjørings skjemaer fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet.
- (2) For kontrakter som gjelder uprioriterte tjenester over terskelverdiene i § 2-2 (terskelverdier), skal oppdragsgiver sende inn en meddelelse om tildeling av kontrakt i tråd med § 18-4 (kunngjøring av konkurranseresultater). På kunngjørings skjemaet skal det angis om oppdragsgiver gir samtykke til offentliggjøring.

0 Endret ved forskrifter 3 sep 2010 nr. 1236, 3 mars 2014 nr. 249.

Kapittel 10. Frister

§ 10-1. Frist for forespørsel om deltakelse og innlevering av tilbud

Frist for forespørsel om deltakelse og innlevering av tilbud skal fastsettes slik at leverandørene får tilstrekkelig tid til å innhente nødvendig dokumentasjon, og foreta nødvendige undersøkelser og beregninger.

§ 10-2. Vedståelsesfrist

- (1) Oppdragsgiver skal fastsette en vedståelsesfrist, som angir den tiden tilbudene er bindende. Fristen skal angis med dato og klokkeslett. Den bør ikke settes lengre enn det som er nødvendig av hensyn til behandlingen av tilbudene.
- (2) Dersom ikke annet fremgår av konkurransegrunnlaget eller kunngjøringen, utløper vedståelsesfristen kl. 24.00, 30 dager etter tilbudsfristens utløp.

Bestemmelsene i første og annet ledd er ikke til hinder for at oppdragsgiver før vedståelsesfristens utløp spør de leverandørene som har levert inn tilbud og som ikke har blitt avvist etter § 11-10 (avvisning på grunn av forhold ved leverandøren) eller § 11-11 (avvisning på grunn av forhold ved tilbudet) eller som ikke har fått

tilbudet forkastet etter § 11-8 (gjennomføring av konkurranse med forhandling), om å forlenge vedståelsesfristen. Oppdragsgiver kan også innen rimelig tid etter fristens utløp spørre disse leverandørene om de vil fastholde tilbudet. Forlengelse av vedståelsesfristen eller fastholdelse av tilbudet etter fristens utløp kan kun skje dersom det ikke fører til en vesentlig endring av grunnlaget for konkurransen eller leverandørens opprinnelige tilbud.

0 Endret ved forskrift 8 juni 2012 nr. 500 (i kraft 1 juli 2012, se endringsforskriften for overgangsbestemmelser).

§ 10-3. Frist for begjæring om midlertidig forføyning

1. Oppdragsgiver kan i en begrenset anbudskonkurranse eller en konkurranse med forhandling fastsette en frist for når begjæring om midlertidig forføyning mot oppdragsgivers beslutning om å avvise eller forkaste en forespørsel om å delta i konkurransen, jf. § 11-10 (avvisning på grunn av forhold ved leverandøren) eller § 8-6 (deltakelse i konkurranse hvor det settes en grense for antall deltagere), må settes frem for tingretten.
2. Fristen skal være minst 15 dager regnet fra dagen etter oppdragsgivers meddelelse etter § 11-14 (oppdragsgivers begrunnelsesplikt) annet ledd bokstav a eller b, er sendt.
3. Oppdragsgiver må opplyse om fristen i konkurransegrunnlaget, jf. § 8-1 (utarbeidelse av konkurransegrunnlag), eller i et eget kvalifikasjonsgrunnlag, jf. § 8-5 (kvalifikasjonsgrunnlag), samt i meddelelsen til leverandøren om at han er avvist, jf. § 11-13 (fremgangsmåten ved avvisning).

0 Tilføyd ved forskrift 8 juni 2012 nr. 500 (i kraft 1 juli 2012, se endringsforskriften for overgangsbestemmelser).

Kapittel 11. Gjennomføring av konkurransen

§ 11-1. Fremgangsmåte ved valg av leverandører og tildeling av kontrakter

Etter at kvalifikasjonene til de leverandører som ikke er avvist er vurdert i samsvar med reglene i § 8-4 (kvalifikasjonskrav) til § 8-8 (HMS-egenerklæring), skal kontrakt tildeles på grunnlag av kriterier fastlagt etter § 13-2 (kriterier for valg av tilbud).

0 Endres ved forskrift 12 juni 2015 nr. 622 (i kraft 1 juli 2015).

§ 11-2. Tilbudets utforming

- (1) Tilbudet skal være skriftlig og avgis i lukket og merket forsendelse, enten direkte eller per post.
- (2) Tilbudet skal være signert.
- (3) Tilbudet kan også avgis med elektronisk middel forutsatt at konkurransegrunnlaget åpner for dette og at innleveringen av tilbudet skjer i samsvar med kapittel 7 (kommunikasjon).

0 Endres ved forskrift 12 juni 2015 nr. 622 (i kraft 1 juli 2015).

§ 11-3. Avvik

Det er tillatt å levere tilbud som inneholder avvik fra oppstilte minstekrav i kunngjøringen eller konkurransegrunnlaget. Slike avvik skal fremgå klart av tilbudet, og være presist og entydig beskrevet. Ved anbudskonkurranser skal avvik i tillegg være beskrevet slik at oppdragsgiver kan vurdere avvikene uten kontakt med leverandør.

§ 11-4. Alternative tilbud

Dersom tildeling av kontrakt skal skje på bakgrunn av det økonomisk mest fordelaktige tilbud, kan oppdragsgiver ta i betraktning alternative tilbud. Dersom oppdragsgiver tillater alternative tilbud, skal dette angis i kunngjøringen. Oppdragsgiver skal angi i konkurransegrunnlaget de alternative minstekravene til ytelse og funksjon, og eventuelle spesielle krav til tilbudets utforming som stilles til alternative tilbud.

§ 11-5. Tilbakekall og endring av tilbud

- (1) Tilbud kan tilbakekalles eller endres inntil tilbudsfristens utløp.
- (2) Tilbakekall skal skje skriftlig.
- (3) Endringen av tilbudet er å betrakte som et nytt tilbud og skal foretas i samsvar med § 11-2 (tilbudets utforming).

§ 11-6. Registrering av innkomne tilbud

Tilbudene skal påføres tidspunkt for mottakelse etter hvert som de kommer inn. På anmodning skal oppdragsgiver skriftlig bekrefte når tilbudet er mottatt.

0 Oppheves ved forskrift 12 juni 2015 nr. 622 (i kraft 1 juli 2015).

§ 11-7. Tilbudsåpning

- (1) Rettidig levert tilbud skal åpnes på det tidspunkt og sted som er angitt i kunngjøringen eller konkurransegrunnlaget.
- (2) Åpningen skal foretas av minst to representanter for oppdragsgiver.

0 Endret ved forskrift 24 nov 2006 nr. 1295. Oppheves ved forskrift 12 juni 2015 nr. 622 (i kraft 1 juli 2015).

§ 11-8. Gjennomføring av konkurranse med forhandling

- (1) Konkurranse med forhandling kan forløpe i flere faser for å redusere det antall tilbud som det skal forhandles om. En eventuell reduksjon skal skje på bakgrunn av de oppgitte tildelingskriterier. En første reduksjon kan skje i forkant av forhandlingene. I den avsluttende fase skal det likevel være igjen et tilstrekkelig antall tilbud som kan sikre reell konkurranse.
- (2) Det er adgang til å forhandle om endringer eller suppleringer av alle sider ved tilbudene, så som forretningsmessige vilkår, pris og tekniske spesifikasjoner. Dersom forhandlinger fører til endring av en leverandørs tilbud, skal endringene dokumenteres skriftlig.
- (3) Forhandlingene skal skje i samsvar med de alminnelige regler i § 3-1, herunder kravene til likebehandling og god forretningsskikk, samt reglene om taushetsplikt i § 3-6. Oppdragsgiver skal særlig sørge for at det ikke gis opplysninger om innholdet i øvrige deltageres tilbud eller som kan stille noen leverandører bedre enn andre.

§ 11-9. Forhandlinger etter gjennomført plan- og designkonkurranse

Ved tjenestekontrakter som skal tildeles vinneren eller en av vinnerne etter en gjennomført plan- og designkonkurranse, jf. § 23-1 (plan- og designkonkurranse), kan oppdragsgiver gjennomføre forhandlinger uten forutgående kunngjøring. Alle vinnerne i konkurransen skal inviteres til å delta i forhandlingene.

§ 11-10. Avvisning på grunn av forhold ved leverandøren

- (1) Oppdragsgiver skal avvise leverandører som:
  - a. ikke oppfyller krav som er satt til leverandørenes deltakelse i konkurransen, med forbehold av § 12-3 (tilleggsfrist for ettersending av dokumenter),
  - b. har unnlatt å levere skatteattest i samsvar med § 8-7 (skatteattest), med forbehold av § 12-3 (tilleggsfrist for ettersending av dokumenter),
  - c. har unnlatt å levere egenerklæring i samsvar med § 8-8 (HMS-egenerklæring), med forbehold av § 12-3 (tilleggsfrist for ettersending av dokumenter),
  - d. har unnlatt å levere forespørsel om deltakelse i begrenset anbudskonkurranse og konkurranse med forhandling i samsvar med kapittel 7 (kommunikasjon), eller ikke har levert slik forespørsel innen fristen,
  - e. oppdragsgiver kjenner til er rettskraftig dømt for deltakelse i en kriminell organisasjon eller for korrupsjon, bedrageri eller hvitvasking av penger, og hvor ikke allmenne hensyn gjør det nødvendig å inngå kontrakt med leverandøren, eller

f. har blitt benyttet under utarbeidelsen av spesifikasjoner i strid med § 3-8 (bruk av rådgivere ved utarbeidelse av spesifikasjoner).

(2) Oppdragsgiver kan avvise leverandører som:

- a. er konkurs, under gjeldsforhandling eller avvikling, har innstilt sin virksomhet eller befinner seg i en tilsvarende prosess med hjemmel i nasjonale lover og forskrifter,
- b. er begjært konkurs, har begjært åpning av gjeldsforhandling eller tvangsoppløsning eller annen lignende prosess med hjemmel i nasjonale lover og forskrifter,
- c. ved en rettskraftig dom er kjent skyldig i straffbare forhold som angår den yrkesmessige vandel,
- d. i sitt yrke har gjort seg skyldig i alvorlige forsømmelser mot faglige og etiske krav i vedkommende bransje,
- e. ikke har oppfylt sine forpliktelser vedrørende innbetaling av trygdeavgifter i samsvar med lovbestemmelser i den stat hvor han er etablert, eller i Norge,
- f. ikke har oppfylt sine forpliktelser vedrørende innbetaling av skatter og avgifter i samsvar med lovbestemmelser i den stat hvor han er etablert, eller i Norge, eller
- g. har gitt grovt misvisende eller feilaktige opplysninger eller unnlatt å gi opplysninger i henhold til det som kreves etter denne paragraf eller krav til leverandøren.

(3) Når oppdragsgiver krever bevis for at leverandøren ikke omfattes av første og annet ledd, skal utdrag fra strafferegister eller konkursregister godtas som tilstrekkelig bevis for første ledd bokstav e og annet ledd bokstav a, b eller c. I mangel av slikt utdrag skal et tilsvarende dokument som viser at kravene er tilfredsstilt, utstedt av en retts- eller forvaltningsmyndighet i leverandørens hjemstat eller oppholdsstat, aksepteres. For annet ledd bokstav e og f skal det anses tilstrekkelig med attest utstedt av vedkommende myndighet i leverandørens hjemstat. Når leverandørens hjemstat ikke utsteder slike dokumenter eller attester, kan de erstattes av en erklæring avgitt under ed eller forsikring av den aktuelle personen overfor en retts- eller forvaltningsmyndighet, en notarius publicus eller en annen kompetent myndighet i hjemstaten eller nåværende oppholdsstat.

0 Endres ved forskrift 12 juni 2015 nr. 622 (i kraft 1 juli 2015).

§ 11-11. Avvisning på grunn av forhold ved tilbudet

(1) Et tilbud skal avvises når:

- a. det ikke er levert innen den fastsatte tilbudsfristen,
- b. det ikke tilfredsstiller kravene til tilbudets utforming, jf. § 7-1, § 7-2, § 7-3 første ledd bokstav b-g og 11-2 første ledd.
- c. det er et alternativt tilbud avgitt i strid med § 11-4 (alternative tilbud). Oppdragsgiver kan ikke avvise et alternativt tilbud utelukkende med den begrunnelse at kontrakten vil endre karakter fra en tjenestekontrakt til en varekontrakt, eller omvendt,
- d. det inneholder vesentlige forbehold mot kontraktsvilkårene,
- e. det inneholder vesentlige avvik fra kravspesifikasjonene i kunngjøringen eller konkurransegrunnlaget, eller
- f. det på grunn av avvik, forbehold, feil, ufullstendigheter, uklarheter eller lignende i en anbudskonkurranse kan medføre tvil om hvordan tilbudet skal bedømmes i forhold til de øvrige tilbudene.

(2) Et tilbud kan avvises når:

- a. tilbudet, etter forsøk på avklaring etter § 12-1 (forhandlingsforbudet ved anbudskonkurranser), inneholder avvik, forbehold, feil, ufullstendigheter, uklarheter eller lignende som ikke må anses ubetydelige,
- b. det på grunn av avvik, forbehold, feil, ufullstendigheter, uklarheter eller lignende i en konkurranse med forhandling kan medføre tvil om hvordan tilbudet skal bedømmes i forhold til de øvrige tilbudene.
- c. tilbudet virker unormalt lavt i forhold til ytelsen, jf. § 11-12, eller
- d. tilbudet ikke er signert, jf. § 11-2 (tilbudets utforming) annet ledd, eller på grunn av andre forbehold ikke kan anses bindende. Tilsvarende avvisningsrett foreligger når et tilbuds elektroniske signatur ikke oppfyller kravene i § 7-3 første ledd bokstav a.

0 Endret ved forskrift 3 sep 2010 nr. 1236.

§ 11-12. Avvisning av unormalt lave tilbud

- (1) Dersom et tilbud virker unormalt lavt i forhold til ytelsen, skal oppdragsgiver, før han kan avvise tilbudet, skriftlig kreve de opplysninger om tilbudets sammensetning som oppdragsgiver anser som relevante.
- (2) Disse opplysningene kan gjelde besparelser ved fremstillingsmåten, tekniske løsninger, usedvanlig gunstige vilkår for leveransen, ytelsens nyskapende karakter, oppfyllelsen av de krav vedrørende arbeidsforhold som gjelder på det sted som ytelsen skal prestes, og eventuell offentlig støtte til leverandøren.
- (3) Oppdragsgiver skal etterprøve de enkelte delene av tilbudet på grunnlag av de forklaringer som blir gitt.
- (4) Dersom oppdragsgiveren finner at et tilbud er unormalt lavt fordi leverandøren har mottatt offentlig støtte, kan tilbudet bare avvises av denne grunnen, dersom leverandøren ikke kan godtgjøre, innenfor en tilstrekkelig frist fastsatt av oppdragsgiver, at den offentlige støtten er lovlig.

§ 11-13. Fremgangsmåten ved avvisning

- (1) Oppdragsgiver skal snarest mulig ta stilling til spørsmålet om avvisning.
- (2) Leverandører som blir avvist skal informeres i samsvar med § 11-14 (oppdragsgivers begrunnelsesplikt).

§ 11-14. Oppdragsgivers begrunnelsesplikt

1. Oppdragsgiver skal i samsvar med § 13-3 (meddelelse om kontraktstildeling og karenperiode før inngåelse av kontrakt) annet ledd gi berørte leverandører en begrunnelse for tildeling av kontrakt eller rammeavtale. Oppdragsgiver skal i begrunnelsen opplyse navnet på den som fikk kontrakten eller rammeavtalen og gi en redegjørelse for det valgte tilbudets egenskaper og relative fordeler i samsvar med angitte tildelingskriterier.
2. Oppdragsgiver skal snarest mulig gi skriftlig melding med en kort begrunnelse dersom:
  - a. en leverandør blir avvist, jf. § 11-10 (avvisning på grunn av forhold ved leverandøren),
  - b. en forespørsel om å delta i konkurransen blir forkastet der oppdragsgiver har satt en øvre grense for antall deltakere, jf. § 8-6 (deltakelse i konkurranse hvor det settes en grense for antall deltagere),
  - c. et tilbud blir avvist, jf. § 11-11 (avvisning på grunn av forhold ved tilbudet),
  - d. konkurransen avlyses, jf. § 13-1 (avlysning av konkurransen og totalforkastelse), eller
  - e. det ikke blir etablert en dynamisk innkjøpsordning som kunngjort.
3. Melding etter annet ledd bokstav d og e skal gis samtidig til alle deltakerne.

0 Endret ved forskrift 8 juni 2012 nr. 500 (i kraft 1 juli 2012, se endringsforskriften for overgangsbestemmelser).

Kapittel 12. Forhandlinger, avklaringer mv.

§ 12-1. Forhandlingsforbudet ved anbudskonkurranser

- (1) Ved åpen og begrenset anbudskonkurranse er det ikke tillatt å endre tilbudene eller forsøke å endre tilbudene gjennom forhandlinger. Det er herunder ikke tillatt å endre pris, leveringstid eller andre forutsetninger som har betydning for konkurranseforholdet.
- (2) Det er adgang til følgende avklaringer av tilbudene:
  - a. oppdragsgiver kan innhente nærmere opplysninger hos leverandørene for å få klarlagt uklartheter og ufullstendigheter i tilbudene. Avklaring skal unnlates dersom uklarthetene og ufullstendighetene er slike at tilbudene skal avvises i henhold til § 11-11 (avvisning på grunn av forhold ved tilbudet),
  - b. når det gjelder løsninger, arbeidsmetoder eller materialer som leverandøren selv foreslår, kan oppdragsgiver be leverandøren foreta utdypninger og klargjøringer om hvordan kravene i konkurransegrunnlaget vil bli ivaretatt, eller

c. dersom det av tekniske eller funksjonelle grunner er nødvendig, kan det gjøres mindre justeringer i de løsninger leverandøren har fremsatt.

(3) Dersom oppdragsgiver blir oppmerksom på åpenbare feil i tilbudet, skal disse rettes dersom det er utvilsomt hvordan feilen skal rettes. Andre åpenbare feil vurderes etter regelen i § 11-11 (avvisning på grunn av forhold ved tilbudet).

§ 12-2. Mangelfull prisutfylling i bygge- og anleggstilbud

Ved bygge- og anleggsarbeider skal poster som ikke er priset anses innkalkulert i andre poster, med mindre annet er angitt i tilbudsbrevet eller den manglende utfyllingen skyldes en åpenbar feil, jf. § 12-1 (forhandlingsforbudet ved anbudskonkurranser) tredje ledd.

§ 12-3. Tilleggsfrist for ettersending av dokumenter

Dersom en eller flere leverandører ikke har levert HMS-egenerklæring, skatteattest eller offentlig tilgjengelig dokumentasjon av at krav til leverandøren er oppfylt, kan oppdragsgiver fastsette en kort tilleggsfrist for ettersending av disse dokumentene. Tilleggsfristen skal gjelde tilsvarende overfor alle deltakerne i konkurransen, og oppdragsgiver skal ikke vurdere de innkomne tilbudene før tilleggsfristen er utløpt.

0 Endres ved forskrift 12 juni 2015 nr. 622 (i kraft 1 juli 2015).

§ 12-4. Supplerende opplysninger om leverandørens kvalifikasjoner

Oppdragsgiver kan anmode om at fremlagte attester og dokumenter vedrørende krav til leverandøren suppleres eller utdypes.

Kapittel 13. Avslutning av konkurransen

§ 13-1. Avlysning av konkurransen og totalforkastelse

- (1) Oppdragsgiver kan avlyse konkurransen med øyeblikkelig virkning dersom det foreligger en saklig grunn.
- (2) Oppdragsgiver kan forkaste alle tilbudene dersom resultatet av konkurransen gir saklig grunn for det.
- (3) Leverandørene skal informeres i samsvar med § 11-14 (oppdragsgivers begrunnelsesplikt) om beslutninger om ikke å inngå kontrakt om et oppdrag som har vært kunngjort eller å gjennomføre anskaffelsesprosedyren på nytt.

§ 13-2. Kriterier for valg av tilbud

- (1) Tildelingen skal skje enten på basis av hvilket tilbud som er det mest økonomisk fordelaktige, eller utelukkende ut fra hvilket tilbud som har den laveste prisen.
- (2) Dersom tildelingen av kontrakten skjer på grunnlag av det økonomisk mest fordelaktige tilbud, skal det benyttes kriterier som har tilknytning til kontraktsgjenstanden. Dette kan for eksempel være kvalitet, pris, teknisk verdi, estetiske og funksjonsmessige egenskaper, miljøegenskaper, driftsomkostninger, rentabilitet, kundeservice, teknisk bistand, eller tid for levering eller ferdigstilling. Alle kriterier som vil bli lagt til grunn skal oppgis i kunngjøringen eller konkurransegrunnlaget. Der oppdragsgiver på forhånd har bestemt seg for prioriteringen eller vektningen av kriteriene skal dette angis i kunngjøringen eller konkurransegrunnlaget.

§ 13-3. Meddelelse om kontraktstildeling og karenperiode før inngåelse av kontrakt

1. Oppdragsgiver skal meddele sin beslutning om hvem som skal tildeles kontrakt eller rammeavtale til alle berørte leverandører i rimelig tid før kontrakten eller rammeavtalen inngås.
2. Meddelelsen skal være skriftlig og gis samtidig til alle berørte leverandører. Meddelelsen skal inneholde en begrunnelse for valget etter § 11-14 (oppdragsgivers begrunnelsesplikt) første ledd, og opplyse om karenperioden.
3. Kravet om karenperiode gjelder ikke:
  - a. når leverandøren som får tildelt kontrakten eller rammeavtalen er den eneste berørte leverandøren,

- b. ved tildeling av kontrakt innenfor en rammeavtale, jf. § 6-2, (rammeavtale med én leverandør) og § 6-3 (rammeavtale med flere leverandører), eller
  - c. ved tildeling av kontrakt innenfor en dynamisk innkjøpsordning, jf. § 6-4 (dynamiske innkjøpsordninger).
4. Dersom oppdragsgiver finner at beslutningen om å tildele kontrakt ikke er i samsvar med § 13-2 (kriterier for valg av tilbud) kan beslutningen annulleres frem til kontrakt er inngått.
  5. Kontrakt eller rammeavtale anses inngått når begge parter har signert kontrakten eller rammeavtalen.

0 Endret ved forskrift 8 juni 2012 nr. 500 (i kraft 1 juli 2012, se endringsforskriften for overgangsbestemmelser).

§ 13-4. Elektronisk auksjon

(1) Dersom kontraktspesifikasjonene kan fastsettes nøyaktig, kan oppdragsgiver ved åpen eller begrenset anbudskonkurranse og konkurranse med forhandling, beslutte at det forut for tildelingen av en kontrakt skal avholdes en elektronisk auksjon.

(2) En elektronisk auksjon kan avholdes på samme vilkår ved gjenåpning av konkurransen blant partene i en rammeavtale, slik det er gitt mulighet for i § 6-3 (rammeavtaler med flere leverandører) annet ledd, og ved tildeling av kontrakter innenfor dynamiske innkjøpsordninger etter § 6-4 (dynamiske innkjøpsordninger).

(3) Den elektroniske auksjonen skal baseres:

- a. enten utelukkende på pris, dersom kontrakten tildeles til laveste pris, eller
- b. på priser eller verdien av de elementene i tilbudet som er angitt i konkurransegrunnlaget, dersom kontrakten tildeles til det økonomisk mest fordelaktige tilbudet.

Hvis elektronisk auksjon skal benyttes ved tildeling av kontrakt til det økonomisk mest fordelaktige tilbudet, må tildelingskriteriene vektet i samsvar med § 22-2 (kriterier for valg av tilbud).

(4) Oppdragsgiver som beslutter å avholde elektronisk auksjon, skal angi dette i kunngjøringen.

(5) Konkurransegrunnlaget skal blant annet inneholde følgende opplysninger:

- a. elementer hvis verdier er gjenstand for elektronisk auksjon, forutsatt at elementene kan kvantifiseres og uttrykkes i tall eller prosentdel,
- b. eventuelle begrensninger på verdiene som kan fremlegges, slik de fremgår av spesifikasjonene for kontraktens gjenstand,
- c. opplysningene som vil bli stilt til rådighet for tilbydere under den elektroniske auksjonen, og eventuelt når de vil bli stilt til rådighet for dem,
- d. relevante opplysninger vedrørende den elektroniske auksjonsprosessen,
- e. vilkår for leverandørenes budgivning, særlig minste forskjeller som eventuelt kreves mellom budene, og
- f. relevante opplysninger om det elektroniske utstyret som brukes, og virkemåte og tekniske spesifikasjoner for tilkoplingen.

(6) Før oppdragsgiver avholder den elektroniske auksjonen, skal det foretas en første fullstendig vurdering av tilbudene i samsvar med tildelingskriterier som er fastsatt, og vektingen av dem. Alle tilbydere som har levert gyldige tilbud, inviteres samtidig elektronisk til å fremlegge nye priser eller nye verdier. Innbydelsen skal inneholde alle relevante opplysninger for individuell tilkopling til den benyttede elektroniske løsningen, og skal presisere dato og klokkeslett for når den elektroniske auksjonen begynner. Den elektroniske auksjonen kan gjennomføres i flere påfølgende faser. Den elektroniske auksjonen kan ikke starte før tidligst to virkedager etter datoen da innbydelsene ble sendt ut.

(7) Dersom kontrakten skal tildeles på grunnlag av det økonomisk mest fordelaktige tilbudet, skal innbydelsen ledsages av resultatet av den fullstendige vurderingen av det aktuelle tilbudet, utført i samsvar med vektingen i § 22-2 (kriterier for valg av tilbud) annet ledd. Innbydelsen skal også angi den matematiske formelen som anvendes i den elektroniske auksjonen til å bestemme automatisk rangering på grunnlag av nye priser eller nye verdier som inngis. Denne formelen skal innarbeide vektingen av alle de fastsatte kriteriene for å avgjøre hva som er det økonomisk mest fordelaktige tilbudet, som angitt i kunngjøringen eller konkurransegrunnlaget.

Eventuelle utslag i vektingens verdi skal på forhånd reduseres til en nærmere angitt verdi. Dersom alternative tilbud tillates, skal det angis en egen formel for hvert alternative tilbud.

(8) I hver fase av en elektronisk auksjon skal oppdragsgiver umiddelbart gi alle tilbydere tilstrekkelig informasjon til at de til enhver tid kan fastslå sine respektive rangeringer. De kan også gi andre opplysninger vedrørende fremlagte priser eller verdier, forutsatt at dette er angitt i konkurransegrunnlaget. Det kan også når som helst opplyses om antall deltakere i den aktuelle fasen av auksjonen. Tilbydernes identitet skal imidlertid under ingen omstendighet røpes under noen fase av en elektronisk auksjon.

(9) Oppdragsgiver skal lukke en elektronisk auksjon på én eller flere av følgende måter:

- a. ved den dato og det klokkeslett som er fastsatt på forhånd i innbydelsen til å delta i auksjonen,
- b. når den ikke mottar noen nye priser eller verdier som oppfyller kravene til minstedifferanser. I så fall skal oppdragsgiver angi i innbydelsen til å delta i auksjonen den fristen som gis fra mottak av siste innleverte bud til lukking av den elektroniske auksjonen, eller
- c. når antallet auksjonsfaser fastsatt i innbydelsen til å delta er gjennomført.

Dersom oppdragsgiver har besluttet å lukke en elektronisk auksjon i samsvar med bokstav c, eventuelt i kombinasjon med ordningen fastsatt i bokstav b, skal innbydelsen til å delta i auksjonen angi en tidsplan for hver fase i auksjonen.

(10) Etter lukkingen av den elektroniske auksjonen tildeler oppdragsgiver kontrakten i samsvar med § 22-2 (kriterier for valg av tilbud) på grunnlag av resultatene av den elektroniske auksjonen.

(11) Oppdragsgiver må ikke endre kontraktens gjenstand som definert i kunngjøringen eller konkurransegrunnlaget.

(12) Oppdragsgiver må ikke misbruke en elektronisk auksjon eller anvende den på en måte som hindrer, begrenser eller vrir konkurransen.

0 Endret ved forskrift 24 nov 2006 nr. 1295.

Kapittel 13A. Sanksjoner ved ulovlige direkte anskaffelser m.m.

0 Kapitlet tilføyd ved forskrift 8 juni 2012 nr. 500 (i kraft 1 juli 2012, se endringsforskriften for overgangsbestemmelser).

§ 13A-1. Søksmål om å avkorte kontrakt eller om å idømme oppdragsgiver overtredelsesgebyr

1. Retten skal avkorte kontraktens løpetid eller idømme oppdragsgiver et overtredelsesgebyr når oppdragsgiver har foretatt en ulovlig direkte anskaffelse.
2. Retten kan idømme sanksjoner som nevnt i første ledd når oppdragsgiver har:
  - a) tildelt en kontrakt innenfor en rammeavtale med flere leverandører i strid med § 6-3 (rammeavtale med flere leverandører) annet ledd eller en dynamisk innkjøpsordning i strid med § 6-4 (dynamiske innkjøpsordninger) femte til syvende ledd, og kontrakten overstiger 500 000 kroner ekskl. mva., eller
  - b) foretatt andre brudd på denne forskriften som har påvirket leverandørens mulighet til å få kontrakten, og samtidig brutt § 13-3 (meddelelse om kontraktstildeling og karenperiode før inngåelse av kontrakt), og dette har fratatt leverandøren mulighet til å iverksette rettslige skritt forut for kontraktsinngåelse.
3. Ved en ulovlig direkte anskaffelse kan retten likevel ikke avkorte kontrakten eller idømme oppdragsgiver et overtredelsesgebyr etter første ledd når oppdragsgiver har kunngjort i tråd med § 9-1A (intensjonskunngjøring) og tidligst inngått kontrakt etter utløpet av ti dager regnet fra dagen etter datoen for kunngjøringen.
4. Ved tildeling av en kontrakt innenfor en rammeavtale eller en dynamisk innkjøpsordning kan retten likevel ikke avkorte kontrakten eller idømme oppdragsgiver et overtredelsesgebyr etter annet ledd bokstav a, når oppdragsgiver har meddelt sin beslutning om kontraktstildeling til leverandørene og tidligst inngått kontrakten etter utløpet av en frivillig karenperiode i samsvar med § 13-3 (meddelelse om kontraktstildeling og karenperiode før inngåelse av kontrakt) første og annet ledd.
5. Ved fastsettelse av sanksjoner skal det særlig legges vekt på overtredelsens grovhet, størrelsen på anskaffelsen, om oppdragsgiver har foretatt gjentatte overtredelser, muligheten for å gjenopprette

konkurransen og den preventive virkningen. Retten kan kombinere disse sanksjonene. Overtredelsesgebyret kan ikke settes høyere enn 15 prosent av anskaffelsens verdi.

0 Tilføyd ved forskrift 8 juni 2012 nr. 500 (i kraft 1 juli 2012, se endringsforskriften for overgangsbestemmelser).

§ 13A-2. Tidsfrister ved søksmål etter § 13A-1

1. Sanksjoner etter § 13A-1 (søksmål om å avkorte kontrakt eller om å idømme oppdragsgiver overtredelsesgebyr) kan bare idømmes når sak reises innen to år fra kontrakt er inngått.
2. Dersom oppdragsgiver har kunngjort konkurranseresultatet i samsvar med § 9-2 (kunngjøring av konkurranseresultater) når en kontrakt er tildelt uten forutgående kunngjøring av konkurransen, kan sanksjoner etter § 13A-1 (søksmål om å avkorte kontrakt eller om å idømme oppdragsgiver overtredelsesgebyr) første ledd bare idømmes, når sak reises innen 30 dager. Fristen løper fra dagen etter datoen for kunngjøringen av konkurranseresultatet.
3. Dersom oppdragsgiver har meddelt berørte leverandører om inngåelsen av en kontrakt, kan sanksjoner etter § 13A-1 (søksmål om å avkorte kontrakt eller om å idømme oppdragsgiver overtredelsesgebyr) annet ledd bare idømmes, når sak reises innen 30 dager. Fristen løper fra dagen etter at meddelelsen er sendt.

0 Tilføyd ved forskrift 8 juni 2012 nr. 500 (i kraft 1 juli 2012, se endringsforskriften for overgangsbestemmelser).

Del III. Anskaffelser over EØS-terskelverdiene

Kapittel 14. Valg mellom ulike anskaffelsesprosedyrer

§ 14-1. Tillatte anskaffelsesprosedyrer

- (1) Anskaffelsen skal foretas ved åpen eller begrenset anbudskonkurranse.
- (2) Konkurransepreget dialog kan benyttes når vilkårene i § 14-2 (konkurransepreget dialog) er oppfylt.
- (3) Konkurranse med forhandling kan benyttes når vilkårene i § 14-3 (konkurranse med forhandling etter forutgående kunngjøring) eller § 14-4 (konkurranse med forhandling uten forutgående kunngjøring) er oppfylt.

§ 14-2. Konkurransepreget dialog

- (1) Oppdragsgiver kan benytte konkurransepreget dialog ved tildeling av særlig komplekse kontrakter.
- (2) En kontrakt er særlig kompleks når oppdragsgiver ikke er i stand til:
  - a. i samsvar med § 17-3 (krav til ytelsen og bruk av tekniske spesifikasjoner) tredje ledd objektivt å presisere de tekniske vilkår, som kan oppfylle deres behov og formål, eller
  - b. objektivt å presisere de rettslige eller finansielle forhold i forbindelse med et prosjekt.

§ 14-3. Konkurranse med forhandling etter forutgående kunngjøring

- (1) Oppdragsgiver kan benytte konkurranse med forhandling ved tildeling av kontrakter etter å ha offentliggjort en kunngjøring i henhold til § 18-3 (kunngjøring av konkurranse), jf. § 18-1 (fremgangsmåten ved kunngjøring) i følgende tilfeller:
  - a. når tilbudene i en forutgående åpen eller begrenset anbudskonkurranse eller konkurransepreget dialog er ukorrekte, eller dersom tilbudene er uakseptable i henhold til krav fastsatt i samsvar med § 17-4 (kvalifikasjonskrav) til § 17-15 (HMS-egenerklæring), § 20-1 (fremgangsmåte ved valg av leverandører og tildeling av kontrakter), § 20-3 (avvik), § 20-4 (alternative tilbud), § 22-2 (kriterier for valg av tilbud), forutsatt at det ikke foretas vesentlige endringer i de opprinnelige kontraktsvilkår,
  - b. i særlige tilfeller hvor vare-, tjeneste- eller bygge- og anleggskontraktens art eller tilknyttede risiko ikke tillater samlet prisfastsettelse på forhånd,
  - c. ved tjenstekontrakter hvor tjenestene som skal leveres er av en slik art at det ikke i tilstrekkelig grad kan

fastsettes så nøyaktige spesifikasjoner, at valg av det beste tilbudet kan skje etter reglene for åpen eller begrenset anbudskonkurranse. Dette gjelder særlig tjenesteytelser i vedlegg 5 (prioriterte tjenester) kategori 6 (finansielle tjenester) og intellektuelle tjenesteytelser, som for eksempel tjenesteytelser vedrørende prosjektering av arbeid, eller

- d. ved bygge- og anleggskontrakter hvor arbeidene skal utføres utelukkende til forsknings-, forsøks- eller utviklingsformål, og ikke for å sikre lønnsomhet eller inntjening av forsknings- eller utviklingskostnader.

0 Endres ved forskrift 12 juni 2015 nr. 622 (i kraft 1 juli 2015).

§ 14-4. Konkurransen med forhandling uten forutgående kunngjøring

Oppdragsgiver kan benytte konkurranse med forhandling uten forutgående kunngjøring i følgende tilfeller:

- a. når tilbudene i en forutgående åpen eller begrenset anbudskonkurranse eller konkurransepreget dialog er ukorrekte, eller dersom tilbudene er uakseptable i henhold til krav fastsatt i samsvar med § 17-4 (kvalifikasjonskrav) til § 17-15 (HMS-egenerklæring), § 20-1 (fremgangsmåte ved valg av leverandører og tildeling av kontrakter), § 20-3 (avvik), § 20-4 (alternative tilbud) eller § 22-2 (kriterier for valg av tilbud), forutsatt at det ikke foretas vesentlige endringer i de opprinnelige kontraktsvilkår og at alle leverandørene som oppfyller kravene for deltakelse i konkurransen, og som i den forutgående konkurransen har avgitt tilbud i samsvar med anskaffelsesprosedyrens formelle krav, inviteres til å delta,
- b. dersom det i en forutgående åpen eller begrenset anbudskonkurranse ikke foreligger tilbud, eller de tilbud som foreligger ikke er egnet, forutsatt at det ikke foretas vesentlige endringer i de opprinnelige kontraktsvilkårene og at det på anmodning oversendes en rapport til Nærings- og fiskeridepartementet,
- c. dersom ytelsen av tekniske eller kunstneriske grunner eller for å beskytte en enerett, bare kan presteres av en bestemt leverandør,
- d. dersom det på grunn av særlige forhold som ikke skyldes oppdragsgiver og som oppdragsgiver ikke kunne forutse, er umulig å overholde fristene fastsatt i denne forskrift,
- e. dersom varene i en varekontrakt skal produseres kun med sikte på forskning, eksperimentering, undersøkelse eller utvikling. Dette gjelder ikke ved produksjon i større mengder for å påvise varens kommersielle muligheter eller for å dekke forsknings- og utviklingsomkostninger,
- f. ved tilleggsleveranser i en varekontrakt fra den opprinnelige leverandør til delvis fornyelse av normale leveranser eller installasjoner, eller til utvidelse av allerede foretatte leveranser eller installasjoner, dersom skifte av leverandør vil pålegge oppdragsgiveren å anskaffe utstyr som er teknisk uforenlig med eksisterende utstyr, eller som skaper uforholdsmessig store tekniske vanskeligheter ved drift og vedlikehold. Varigheten for den opprinnelige kontrakten og tilleggsleveransen må normalt ikke overstige tre år,
- g. dersom varene noteres og kjøpes på en varebørs,
- h. dersom varene anskaffes på særdeles fordelaktige vilkår, enten hos en leverandør som endelig innstiller sin virksomhet eller et konkursbo, tvangsakkord eller en tilsvarende behandling,
- i. ved tjenestekontrakter som skal tildeles vinneren eller en av vinnerne etter en gjennomført plan- og designkonkurranse jf. § 23-1 (plan- og designkonkurranse), og i samsvar med de regler som gjelder for denne. Alle vinnerne i konkurransen skal inviteres til å delta i forhandlingene,
- j. tilleggstjenester som ikke var med i det opprinnelige prosjektforslag eller i den opprinnelige kontrakten og tilleggsarbeider som ikke var med i den opprinnelige kunngjøring eller i den opprinnelige kontrakten, forutsatt at:
  1. forhold oppdragsgiver ikke kunne forutse gjør det nødvendig å utføre tilleggstjenesten eller tilleggsarbeidet for å utføre de tjenestene som opprinnelig ble beskrevet,
  2. tilleggsarbeidene eller tilleggstjenestene tildeles samme leverandør,
  3. den samlede verdi av kontrakter som inngås om tilleggsarbeider eller tilleggstjenester ikke overstiger 50 prosent av verdien av den opprinnelige kontrakt, og
  4. tilleggstjenestene eller tilleggsarbeidene ikke teknisk eller økonomisk kan skilles fra den opprinnelige kontrakt uten vesentlige ulemper for oppdragsgiver eller, dersom de kan skilles fra den opprinnelige kontrakt, likevel er strengt nødvendig for fullføring av denne,

- k. ved tjenestekontrakter og bygge- og anleggskontrakter for nye arbeider, som er en gjentakelse av lignende arbeider utført i forbindelse med en tidligere kontrakt inngått i samsvar med hovedregelen i § 14-1 (tillatte anskaffelsesprosedyrer). Forutsetningen er at kontrakten tildeles til den opprinnelige leverandør og at arbeidene er i samsvar med det prosjekt som dannet utgangspunktet for tildelingen av den første kontrakten. Muligheten for at denne fremgangsmåte kan bli brukt, skal angis første gang det innhentes tilbud for prosjektet. Mulige senere arbeider skal tas med i beregningen av anskaffelsens verdi i forhold til terskelverdiene i kapittel 2 (anvendelsesområde for de ulike bestemmelsene i forskriften). Fremgangsmåten kan bare anvendes inntil tre år etter at den opprinnelige kontrakt ble sluttet, eller
- l. ved dekningskjøp som er nødvendig som følge av at en kontrakt er kjent uten virkning etter reglene i kapittel 22A, forutsatt at det er umulig å overholde fristene fastsatt i denne forskrift og kontrakt ikke inngås for en lengre periode enn det som er nødvendig for å gjennomføre en konkurranse i samsvar med forskriften.

0 Endret ved forskrifter 24 nov 2006 nr. 1295, 3 sep 2010 nr. 1236, 8 juni 2012 nr. 500 (i kraft 1 juli 2012, se endringsforskriften for overgangsbestemmelser), 3 mars 2014 nr. 249. Endres ved forskrift 12 juni 2015 nr. 622 (i kraft 1 juli 2015).

Kapittel 15. Rammeavtaler og dynamiske innkjøpsordninger

§ 15-1. Rammeavtaler

- (1) Ved inngåelse av rammeavtaler skal oppdragsgiver følge prosedyrereglene som følger av denne forskrift, inntil tildeling av kontrakter foretas innenfor rammeavtalen. Valg av leverandør til rammeavtalen skjer på bakgrunn av tildelingskriteriene som er fastsatt i § 22-2 (kriterier for valg av tilbud).
- (2) Tildeling av kontrakter innenfor rammeavtalen skjer etter prosedyrene i § 15-2 (rammeavtale med en leverandør) og § 15-3 (rammeavtale med flere leverandører).
- (3) Kontrakter innenfor en rammeavtale kan bare inngås mellom de opprinnelige partene i rammeavtalen, og uten at det gjøres vesentlige endringer i de opprinnelige avtalevilkårene.
- (4) Rammeavtaler kan ikke inngås for mer enn fire år, med unntak av tilfeller som er særlig berettiget ut fra rammeavtalens gjenstand.
- (5) Oppdragsgiver må ikke misbruke rammeavtaler eller anvende dem på en måte som hindrer, begrenser eller vrir konkurransen.

§ 15-2. Rammeavtale med én leverandør

- (1) Tildeling av kontrakter innenfor rammeavtaler med en leverandør foretas på grunnlag av vilkårene som er fastsatt i rammeavtalen.
- (2) Oppdragsgiver kan i forbindelse med inngåelsen av kontrakten skriftlig konsultere leverandøren, og om nødvendig be om at tilbudet utfylles.

§ 15-3. Rammeavtale med flere leverandører

- (1) Ved inngåelse av rammeavtaler med flere leverandører skal det inngås rammeavtale med minst tre leverandører, forutsatt at det er et tilstrekkelig antall egnede leverandører og tilbud.
- (2) Tildeling av kontrakter innenfor rammeavtaler som er inngått med flere leverandører, foretas på grunnlag av vilkårene som er fastsatt i rammeavtalen, uten at det gjennomføres ny konkurranse.
- (3) Hvis ikke alle vilkårene er fastsatt i rammeavtalen, skal tildeling av kontrakter foretas etter at det er iverksatt ny konkurranse mellom partene. Konkurransen gjennomføres på grunnlag av vilkårene som ble brukt for å tildele rammeavtalen. Vilkårene kan om nødvendig presiseres. Konkurransen kan også baseres på andre vilkår, såfremt disse er oppgitt i konkurransegrunnlaget for rammeavtalen. Konkurransen skal gjennomføres på følgende måte:
- for hver kontrakt som skal inngås skal oppdragsgiver skriftlig konsultere de leverandører som er i stand til å gjennomføre kontrakten,
  - oppdragsgiver skal fastsette en tilstrekkelig frist til innlevering av tilbud på de enkelte kontrakter. Ved

fastsettelse av fristen skal det tas hensyn til forhold som kontraktsgjenstandens kompleksitet og den tid som medgår til å utarbeide tilbud,

- c. tilbudene skal sendes inn skriftlig og innholdet skal holdes fortrolig inntil utløpet av den fastsatte tilbudsfristen, og
- d. oppdragsgiver tildeler hver kontrakt til den tilbyder som har gitt det beste tilbudet på grunnlag av de tildelingskriterier som er fastsatt i konkurransegrunnlaget for rammeavtalen.

§ 15-4. Dynamiske innkjøpsordninger

(1) Ved etableringen av en dynamisk innkjøpsordning skal oppdragsgiver følge reglene for åpen anbudskonkurranse i alle faser frem til tildeling av kontrakter som inngås innenfor ordningen. Alle tilbydere som oppfyller kvalifikasjonskriteriene og har levert et veiledende tilbud i samsvar med betingelsene for konkurransen, samt eventuelle tilleggsdokumenter, skal få tilgang til ordningen. Veiledende tilbud kan når som helst forbedres, forutsatt at de fortsatt samsvarer med betingelsene for konkurransen. Ved etableringen av ordningen, og tildeling av kontrakter innenfor ordningen, skal oppdragsgiver utelukkende bruke elektroniske midler i samsvar med kapittel 16 (kommunikasjon).

(2) Med sikte på etablering av en dynamisk innkjøpsordning skal oppdragsgiver:

- a. offentliggjøre en kunngjøring om anbudskonkurranse som gjør det klart at man vil etablere en dynamisk innkjøpsordning,
- b. angi i konkurransegrunnlaget blant annet arten av anskaffelser som er planlagt innenfor ordningen, alle nødvendige opplysninger vedrørende innkjøpsordningen, det elektroniske utstyret som benyttes, og tekniske innretninger og spesifikasjoner for tilkopling, og
- c. tilby i elektronisk form ved offentliggjøring av kunngjøringen og frem til ordningen opphører, ubegrenset, direkte og full adgang til konkurransegrunnlaget og til eventuelle tilleggsdokumenter. Internettadressen hvor dokumentene kan finnes skal fremgå av kunngjøringen.

(3) Oppdragsgiver skal i hele perioden for den dynamiske innkjøpsordningen gi enhver leverandør mulighet til å levere et veiledende tilbud og bli tatt opp i ordningen på vilkårene nevnt i første ledd. Oppdragsgiver skal fullføre evalueringen senest innen 15 dager fra datoen for innleveringen av det veiledende tilbudet. Dersom oppdragsgiver i mellomtiden ikke gjennomfører noen konkurranse kan evalueringsperioden forlenges.

(4) Oppdragsgiver skal snarest mulig underrette leverandøren om vedkommende er tatt opp i den dynamiske innkjøpsordningen, eller om vedkommendes veiledende tilbud er avvist.

(5) Det skal gjennomføres en konkurranse for tildeling av hver enkelt kontrakt. Før denne konkurransen skal oppdragsgiver offentliggjøre en forenklet kunngjøring av konkurranse som inviterer alle interesserte leverandører til å levere et veiledende tilbud, i samsvar med tredje ledd, innen 15 dager fra datoen da den forenklete kunngjøringen ble sendt. Oppdragsgiver kan ikke fortsette med konkurransen før evalueringen av alle veiledende tilbud som er mottatt innen denne fristen, er fullført.

(6) For hver enkelt kontrakt som skal tildeles innenfor ordningen, skal oppdragsgiver invitere alle tilbydere som er tatt opp i ordningen, til å levere et tilbud. Tilbudet skal leveres innen en tilstrekkelig frist som er fastsatt av oppdragsgiver.

(7) Oppdragsgiver skal tildele kontrakten til den tilbyderen som har levert det beste tilbudet, på grunnlag av tildelingskriteriene fastsatt i kunngjøringen for etableringen av den dynamiske innkjøpsordningen. Disse kriteriene kan eventuelt presiseres i innbydelsen nevnt i sjette ledd.

(8) En dynamisk innkjøpsordning kan ikke etableres for mer enn fire år, med unntak av særlige begrunnede tilfeller.

(9) Oppdragsgiver må ikke misbruke denne ordningen eller anvende den på en måte som hindrer, begrenser eller vrir konkurransen.

(10) Interesserte leverandører eller andre berørte parter i ordningen kan ikke pålegges gebyrer.

Kapittel 16. Kommunikasjon

§ 16-1. Regler for kommunikasjon

- (1) All kommunikasjon og informasjonsutveksling som referert til i dette kapittelet kan, etter oppdragsgivers valg, skje per post, telefaks eller ved elektronisk kommunikasjon.
- (2) Valgte kommunikasjonsmidler skal være allment tilgjengelige og ikke være begrensende for leverandørens adgang til konkurransen.
- (3) De sikkerhetstjenester og sikkerhetsprodukter som benyttes ved elektronisk kommunikasjon, samt deres tekniske egenskaper, skal være ikke-diskriminerende, allment tilgjengelige og virke sammen med informasjons- og kommunikasjonsteknologiprodukter i alminnelig bruk.
- (4) Kommunikasjon, utveksling og lagring av informasjon skal skje på en måte som sikrer at dokumentets innhold og fortrolighet med hensyn til tilbud og forespørsel om deltakelse i konkurranse bevares. Oppdragsgiver skal ikke kunne undersøke innholdet i tilbudene og anmodningene om å delta før etter utløpet av tidsfristen som er satt for levering av dem.

0 Endres ved forskrift 12 juni 2015 nr. 622 (i kraft 1 juli 2015).

§ 16-2. Bruk av telefaks og telefon ved anmodning om å delta i konkurranser

- (1) Forespørsel om å delta i en konkurranse kan, i tillegg til de kommunikasjonsformer som er nevnt i § 16-1 (regler for kommunikasjon) første ledd, også fremsettes på telefon. Leverandøren skal i så fall sende skriftlig bekreftelse på forespørselen før utløpet av fristen for forespørsel om å delta i konkurransen.
- (2) Forespørsel om å delta i konkurransen kan også fremsettes ved telefaks. Dersom det er nødvendig av bevis hensyn, kan oppdragsgiver kreve at en slik forespørsel bekreftes per post eller elektronisk. Krav om slik bekreftelse, samt fristen for innlevering, må fremgå av kunngjøringen.

§ 16-3. Særskilte krav til systemer for elektronisk overføring og mottak av tilbud og forespørsel om å delta i konkurranser

- (1) Opplysninger vedrørende spesifikasjoner som er nødvendige for elektronisk innlevering av tilbud og forespørsel om å delta, herunder kryptering, skal være tilgjengelige for interesserte parter. Sikkerhetstjenester og sikkerhetsprodukter som benyttes for elektronisk mottak av tilbud og forespørsel om å delta skal minst oppfylle følgende krav:
- den elektroniske signatur må oppfylle kravene i forskrift 21. november 2005 nr. 1296 om frivillige selvdeklarasjonsordninger, § 3, § 4 eller § 5, samt være oppført på publisert liste i henhold til § 11 første ledd i nevnte forskrift. Oppdragsgiver skal alltid akseptere elektroniske signaturer som oppfyller kravene til utenlandsk kvalifisert sertifikat i e-signaturloven § 25, dersom tilbudet er elektronisk signert av en utenlandsk statsborger.
  - nøyaktig klokkeslett og dato for mottak av tilbud og forespørsel om å delta i konkurranser må kunne fastslås med sikkerhet,
  - det kan med rimelighet sikres at ingen får tilgang til de forespurte opplysninger før utløpet av de fastsatte frister. Det kan ved overtredelse av dette forbud med rimelighet sikres at overtredelsen klart kan spores,
  - kun autoriserte personer skal kunne fastsette eller endre datoene for åpning av de mottatte opplysninger,
  - i løpet av de forskjellige stadier for tildeling av kontrakt eller de forskjellige stadier i konkurransen, må kun autoriserte personer som opptrer sammen, få adgang til alle eller deler av de innsendte opplysninger,
  - autoriserte personer som opptrer sammen, kan kun få adgang til de innsendte opplysninger etter den anførte dato, og
  - opplysninger som er mottatt og åpnet i overensstemmelse med de foreliggende krav skal kun være tilgjengelige for personer som er autorisert til å få kjennskap til dem.
- (2) Dersom nødvendige dokumenter, sertifikater og erklæringer ikke finnes i elektronisk form skal leverandøren levere dette i samsvar med § 20-2 (tilbudets utforming) første ledd, innen fristen som er fastsatt for levering av tilbud eller forespørsel om å delta i konkurransen.

0 Endret ved forskrift 3 sep 2010 nr. 1236.

Kapittel 17. Grunnlaget for konkurransen

§ 17-1. Utarbeidelse av konkurransegrunnlaget

(1) Oppdragsgiver skal utarbeide et konkurransegrunnlag. Konkurransegrunnlaget skal inneholde følgende opplysninger, med mindre dette allerede er tilstrekkelig og fullstendig beskrevet i kunngjøringen:

- a. hvilken ytelse som skal anskaffes. Dersom det kan gis tilbud på deler av oppdraget eller med alternative frister, skal dette opplyses,
- b. hvordan konkurransen skal gjennomføres. Det skal minst opplyses om:
  1. hvilken anskaffelsesprosedyre som er valgt,
  2. endelig frist for mottak av tilbud (dag og klokkeslett), adressen disse skal sendes eller leveres til, samt hvordan tilbudene skal være merket,
  3. vedståelsesfrist for tilbudene, jf. § 19-6 (vedståelsesfrist),
  4. den relative vektningen av tildelingskriteriene eller tildelingskriteriene i prioritert rekkefølge jf. § 22-2 (kriterier for valg av tilbud),
  5. på hvilket eller hvilke språk tilbudet skal være skrevet, og
  6. en henvisning til kunngjøringen.

(2) I den utstrekning det er aktuelt skal det også opplyses om:

- a. adresse til organ som forespørslar om kontraktsdokumenter og eventuelle tilleggsdokumenter kan rettes til, fristen for slike forespørslar, samt betalingsvilkår og beløp som eventuelt må betales for dokumentene,
- b. minstekrav som alternative tilbud må oppfylle og eventuelle krav til presentasjon av det alternative tilbudet, jf. § 20-4 (alternative tilbud), dersom det i kunngjøringen er åpnet for alternative tilbud,
- c. sted og tid for eventuell åpen tilbudsåpning,
- d. tid og sted for befarung eller konferanse,
- e. det skal sendes inn prøver, modeller, planer, tegninger mv. og hvordan disse skal merkes,
- f. hvor eventuelt tilhørende dokumenter, beskrivelser, prøver, modeller, planer mv. ligger til ettersyn, samt om disse kan utleveres og eventuelt hvilket depositum som forlanges,
- g. hvilke alminnelige eller spesielle kontraktsbetingelser som gjelder for oppdraget,
- h. det stilles krav om at leverandøren opplyser i tilbudet hvor stor del av kontrakten som eventuelt skal tildeles underleverandører, samt hvilke underleverandører han foreslår. Opplysningene får ikke virkning for hovedleverandørens kontraktsansvar,
- i. det stilles vilkår om at leverandøren utarbeider en priskalkyle over de kostnader som ventes å påløpe ved gjennomføringen av oppdraget. Det kan i så fall forbeholdes rett til å se regnskapsdata, bilag mv. som grunnlag for en eventuell kostnadskontroll,
- j. tilbud kan leveres elektronisk, og hvordan dette skal skje, jf. § 20-2 (tilbudets utforming),
- k. ved konkurransepreget dialog, hvordan dialogen skal gjennomføres,
- l. ved konkurransepreget dialog, tid og sted for når dialogen skal starte og på hvilke(t) språk dialogen skal foregå. Denne informasjon må være tilgjengelig i invitasjonen til å innlevere tilbud,
- m. det settes en frist for når begjæring om midlertidig forføyning må fremsettes for tingretten, jf. § 19-7 (frist for begjæring om midlertidig forføyning), og
- n. andre opplysninger som er av betydning for utarbeidelsen av tilbudet.

0 Endret ved forskrift 8 juni 2012 nr. 500 (i kraft 1 juli 2012, se endringsforskriften for overgangsbestemmelser). Endres ved forskrift 12 juni 2015 nr. 622 (i kraft 1 juli 2015).

§ 17-2. Rettelse, supplerung eller endring av konkurransegrunnlaget

(1) Innen tilbudsfristens utløp, jf. kapittel 19 (frister), har oppdragsgiver rett til å foreta rettelser, suppleringer og endringer av konkurransegrunnlaget som ikke er vesentlige.

(2) Rettelser, suppleringer eller endringer skal umiddelbart sendes samtlige som har mottatt konkurransegrunnlaget. Opplysninger som oppdragsgiver gir på forespørsel fra en av leverandørene, skal likeledes meddeles alle.

(3) Dersom rettelse, supplering eller endring som nevnt i første ledd kommer så sent at det er vanskelig for leverandørene å ta hensyn til det i tilbudet, skal det fastsettes en forholdsmessig forlengelse av tilbudsfristen. Samtlige leverandører skal snarest varsles om forlengelsen.

§ 17-3. Krav til ytelsen og bruk av tekniske spesifikasjoner

(1) Anskaffelsen bør spesifiseres ved en behovspesifikasjon eller angivelse av funksjonskrav. Ved utformingen av kravene skal det legges vekt på livssyklus-kostnader og miljømessige konsekvenser av anskaffelsen. Det skal så langt det er mulig stilles konkrete miljøkrav til produktets ytelse eller funksjon. Når det er mulig skal spesifikasjonene utformes slik at det tas hensyn til kriterier for tilgjengelighet for funksjonshemmede og universell utforming.

(2) Tekniske spesifikasjoner skal gi leverandørene like muligheter og må ikke medføre unødvendige hindringer for konkurranse om offentlige kontrakter.

(3) Dersom oppdragsgiver krever oppfylt tekniske spesifikasjoner, skal disse angis i kunngjøringen eller konkurransegrunnlaget.

(4) Såfremt ikke annet er fastsatt i rettslig bindende nasjonale tekniske regler, forutsatt at disse reglene er i samsvar med EØS-avtalen, skal de tekniske spesifikasjonene utformes enten:

- a. med henvisning til tekniske spesifikasjoner som definert i § 4-3 (standarder og spesifikasjoner) bokstav a, b, c og g og, i rangert rekkefølge, til nasjonale standarder for gjennomføring av europeiske standarder, europeiske tekniske godkjenninger, felles tekniske spesifikasjoner, internasjonale standarder, andre tekniske referansesystemer utarbeidet av europeiske standardiseringsorganer eller, dersom disse ikke finnes, nasjonale standarder, nasjonale tekniske godkjenninger eller nasjonale tekniske spesifikasjoner vedrørende prosjektering, beregning og utførelse av arbeidene og bruk av produktene. Hver henvisning skal ledsages av uttrykket «eller tilsvarende»,
- b. i form av ytelses- eller funksjonskrav; de sistnevnte kan omfatte miljøegenskaper. De må imidlertid være tilstrekkelig presise til at det er mulig for tilbydere å fastslå kontraktens gjenstand og for oppdragsgiver å tildele kontrakten,
- c. i form av ytelses- eller funksjonskrav som nevnt under bokstav b, med henvisning til spesifikasjonene nevnt under bokstav a som middel til å anta samsvar med slike ytelses- eller funksjonskrav, eller
- d. ved henvisning til spesifikasjonene nevnt under bokstav a for visse egenskaper, og ved henvisning til ytelses- eller funksjonskravene nevnt under bokstav b for andre egenskaper.

(5) Dersom en oppdragsgiver benytter seg av muligheten til å henvise til spesifikasjonene nevnt under fjerde ledd bokstav a, kan vedkommende oppdragsgiver ikke avvise et tilbud med den begrunnelse at de tilbudte varer og tjenester ikke oppfyller de spesifikasjonene det er vist til, når tilbyderen i sitt tilbud på en egnet måte og til oppdragsgivers tilfredshet påviser at løsningene som foreslås, på tilsvarende måte oppfyller kravene som er definert i de tekniske spesifikasjonene. En egnet måte kan være i form av teknisk dokumentasjon fra produsenten eller en prøvingsrapport fra et anerkjent organ.

(6) Dersom en oppdragsgiver benytter seg av muligheten i fjerde ledd til å fastsette ytelses- eller funksjonskrav, kan den ikke avvise et tilbud på varer, tjenester eller bygge- og anleggsarbeid som er i samsvar med en nasjonal standard til gjennomføring av en europeisk standard, en europeisk teknisk godkjenning, en felles teknisk spesifikasjon, en internasjonal standard eller en teknisk referanse utarbeidet av et europeisk standardiseringsorgan, dersom disse spesifikasjonene er ment å dekke de funksjonelle ytelses- eller funksjonskravene som oppdragsgiver har fastsatt. I sitt tilbud skal tilbyderen på en egnet måte godtgjøre til oppdragsgivers tilfredshet at varen, tjenesten eller bygge- og anleggsarbeidet i samsvar med standarden oppfyller oppdragsgivers ytelses- eller funksjonskrav. En egnet måte kan være i form av tekniske data fra produsenten eller en prøvingsrapport fra et anerkjent organ.

(7) Der oppdragsgiver fastsetter miljøegenskaper i form av ytelses- eller funksjonskrav som vist til i fjerde ledd bokstav b, kan de anvende detaljerte spesifikasjoner, eller om nødvendig deler av disse, som definert av europeiske og (multi-)nasjonale miljømerker eller ethvert annet miljømerke, forutsatt at

- a. disse spesifikasjonene er egnet til å definere egenskapene til varene eller tjenestene som er kontraktens

gjenstand,

- b. kravene for miljømerket er utarbeidet på grunnlag av vitenskapelige opplysninger,
- c. miljømerkene er vedtatt etter en fremgangsmåte der alle berørte parter, for eksempel offentlige organer, forbrukere, produsenter, detaljhandlere og miljøorganisasjoner kan delta, og
- d. spesifikasjonene er tilgjengelige for alle berørte parter.

(8) Oppdragsgiver kan indikere at varer og tjenester med miljømerke antas å være i samsvar med de tekniske spesifikasjonene i konkurransegrunnlaget, men må også godta annen egnet dokumentasjon, så som tekniske data fra produsenten eller en prøvingsrapport fra et anerkjent organ.

(9) «Anerkjente organer» er i denne bestemmelse forsøks- og kalibreringslaboratorier, samt sertifiserings- og tilsynsorganer som oppfyller gjeldende europeiske standarder. Oppdragsgiver skal godta sertifikater fra anerkjente organer i andre medlemsstater.

(10) Med mindre kontraktens gjenstand berettiger det, skal tekniske spesifikasjoner ikke vise til et bestemt merke, en bestemt opprinnelse, en bestemt prosess, eller til varemerker, patenter, typer eller en bestemt opprinnelse eller produksjon som har som virkning at visse foretak eller produkter favoriseres eller utelukkes. Slik henvisning skal unntaksvis tillates der en tilstrekkelig presis og forståelig beskrivelse av kontraktens gjenstand i henhold til fjerde og femte ledd ikke er mulig. En slik henvisning skal ledsages av uttrykket «eller tilsvarende».

§ 17-4. Kvalifikasjonskrav

(1) Oppdragsgiver kan stille minimumskrav til leverandørene, herunder til deres tekniske kvalifikasjoner og finansielle og økonomiske stilling. Vurdering av leverandørenes tekniske kvalifikasjoner skal særlig baseres på kriterier som faglig kompetanse, effektivitet, erfaring og pålitelighet.

(2) Kravene skal sikre at leverandørene er egnet til å kunne oppfylle kontraktsforpliktelsene og skal stå i forhold til den ytelse som skal leveres.

(3) Kravene skal ikke diskriminere leverandørene på grunnlag av nasjonal eller lokal tilhørighet.

§ 17-5. Kvalifikasjonsgrunnlag

(1) Krav til leverandørenes kvalifikasjoner skal i hovedtrekk angis i kunngjøringen. Kunngjøringen skal også angi krav til dokumentasjon av at kravene til leverandøren er oppfylt, jf. § 17-8 til § 17-15.

(2) Oppdragsgiver kan utarbeide et eget kvalifikasjonsgrunnlag som utdyper eller supplerer de krav til kvalifikasjoner som er angitt i kunngjøringen.

(3) Kvalifikasjonsgrunnlaget skal sendes alle leverandører som ønsker å delta i konkurransen og sendes før eller som en del av konkurransegrunnlaget.

§ 17-6. Deltakelse i konkurranse hvor det settes en grense for antall deltagere

(1) Ved begrenset anbudskonkurranse, konkurransepreget dialog eller konkurranse med forhandling kan oppdragsgiver fastsette en nedre, eventuelt også en øvre, grense for antall leverandører som skal inviteres til å gi tilbud.

(2) Den nedre og øvre grensen skal fremgå av kunngjøringen, sammen med de objektive og ikke-diskriminerende kriterier eller regler oppdragsgiver vil benytte ved utvelgelsen av eventuelt overtallige kvalifiserte leverandører.

(3) Det skal inviteres et antall som er tilstrekkelig til å sikre reell konkurranse, men likevel ikke mindre enn fem ved begrenset anbudskonkurranse eller tre ved konkurranse med forhandling og konkurransepreget dialog. Dette er likevel ikke til hinder for at oppdragsgiver inviterer færre leverandører enn oppgitt i kunngjøringen, i tilfeller hvor det ikke foreligger et tilstrekkelig antall leverandører som oppfyller kvalifikasjonskravene.

§ 17-7. Krav til leverandørenes organisering

(1) Tilbud og forespørsler om å delta i konkurransen, kan innleveres av grupper av leverandører. Det kan kun stilles krav om at leverandørgrupper etablerer en bestemt foretaksform etter at kontrakt er tildelt, og bare i den utstrekning dette er nødvendig for å sikre en tilfredsstillende oppfyllelse av kontrakten.

(2) Oppdragsgiver kan ikke avvise leverandører, som i henhold til lovgivningen i den stat der de er etablert har rett til å utføre de aktuelle ytelser, utelukkende med den begrunnelse at de i henhold til norsk lovgivning må være enten fysiske eller juridiske personer. Av juridiske personer kan det imidlertid ved inngåelse av tjenestekontrakter, bygge- og anleggskontrakter og varekontrakter som omfatter tjenesteytelser eller monterings- og installasjonsarbeid, kreves at de i tilbudet eller i forespørselen om å delta, oppgir navnene og de faglige kvalifikasjonene til de personer som er ansvarlige for utførelsen av de aktuelle ytelser.

§ 17-8. Dokumentasjon av leverandørens finansielle og økonomisk stilling

(1) Som bevis på leverandørens finansielle og økonomiske stilling kan følgende referanser godtas:

- a. egnede bankerklæringer eller relevant ansvarsforsikring,
- b. fremleggelse av foretakets årsregnskap eller utdrag fra det, eller
- c. en erklæring om foretakets totale omsetning og, der det er hensiktsmessig, omsetningen innenfor det område som omfattes av kontrakten for høyst de tre siste tilgjengelig regnskapsår, avhengig av datoen da foretaket ble etablert eller leverandøren startet sin virksomhet, i den utstrekning opplysninger om slik omsetning er tilgjengelig.

(2) En leverandør kan for en særskilt kontrakt, der dette er hensiktsmessig, støtte seg på andre foretaks kapasitet, uavhengig av den juridiske karakteren av forbindelsene mellom dem. I så fall skal leverandøren dokumentere overfor oppdragsgiver at den vil ha rådighet over de nødvendige ressursene, for eksempel ved å fremlegge en forpliktelseserklæring om dette fra disse foretakene.

(3) På samme vilkår kan en gruppe av leverandører som vist til i § 17-7 (krav til leverandørens organsering), støtte seg på kapasiteten til deltakere i gruppen eller til andre foretak.

(4) Oppdragsgiver skal i kunngjøringen eller kvalifikasjonsgrunnlaget angi hvilken referanse eller hvilke referanser de har valgt av dem som er nevnt i første ledd, samt hvilken annen dokumentasjon som må legges frem.

(5) Dersom leverandøren har gyldige grunner til ikke å kunne fremlegge den dokumentasjonen oppdragsgiver har anmodet om, kan leverandøren godtgjøre sin økonomiske og finansielle stilling med ethvert annet dokument som oppdragsgiver anser egnet.

(6) Omfanget av dokumentasjonen skal stå i forhold til kontrakten, og oppdragsgiver skal ta hensyn til leverandørens berettigede interesser når det gjelder beskyttelse av forretningsmessige hemmeligheter vedrørende deres foretak.

§ 17-9. Dokumentasjon av leverandørens tekniske eller faglige kvalifikasjoner

(1) Som bevis på leverandørens tekniske eller faglige kvalifikasjoner kan det fremlegges en eller flere av følgende referanser i samsvar med arten, mengden og anvendelsen av de ytelser som skal presteres:

- a. for alle kontrakter: en beskrivelse av leverandørens tekniske personell eller tekniske enheter leverandøren disponerer over til oppfyllelse av kontrakten, enten de tilhører foretaket eller ikke, særlig de som er ansvarlig for kvalitetskontrollen.
- b. for varekontrakter:
  1. prøver, beskrivelser eller fotografier av varer som skal leveres. Ektheten av disse skal kunne attesteres dersom oppdragsgiver ber om det, og
  2. fremleggelse av sertifikater utstedt av godkjente offisielle institutter eller organer for kvalitetskontroll. Sertifikatene skal attestere at varen, som er klart identifisert ved henvisning til visse kvalifikasjoner eller standarder, er i samsvar med disse.
- c. for varekontrakter og tjenestekontrakter:
  1. liste over de viktigste leveranser eller utførte tjenester de siste tre år, herunder opplysninger om verdi, tidspunkt, samt navnet på den offentlige eller private mottaker. Dersom det gjelder ytelser til offentlige oppdragsgivere, skal det dokumenteres ved attester utstedt eller bekreftet av vedkommende myndighet. Dersom det gjelder ytelser til private, skal attestene utstedes eller bekreftes av denne. I mangel av dette kan en erklæring fra leverandøren godtas,
  2. en beskrivelse av metoder for kvalitetssikring, samt en beskrivelse av leverandørens undersøkelses- og forskningsmuligheter,

3. dersom ytelsen er komplisert eller unntaksvis skal benyttes til et spesielt formål, kan oppdragsgiver om nødvendig kontrollere leverandørens ressurser for undersøkelse og forskning, og tiltak eller metoder for kvalitetskontroll. Ved tjenestekontrakter kan oppdragsgiver kontrollere leverandørens produksjonskapasitet og ved vareleveranser de tekniske kvalifikasjonene. Oppdragsgiver kan overlate og utføre kontrollen til et kompetent offentlig organ i den stat tjenesteyteren er etablert.
- d. for tjenestekontrakter: en angivelse av hvor stor del av kontrakten tjenesteyteren har til hensikt å benytte underentreprenører.
- e. for tjenestekontrakter og bygge- og anleggskontrakter:
  1. en redegjørelse for leverandørens gjennomsnittlige arbeidsstyrke og antall medarbeidere i den administrative ledelsen i løpet av de siste tre år,
  2. en redegjørelse for de redskaper, maskiner, verktøy, materiell eller teknisk utstyr som leverandøren disponerer over til gjennomføring av kontrakten,
  3. opplysninger om utdanning og faglige kvalifikasjoner hos leverandøren og foretakets administrative ledelse, og særlig hos den eller de personer som har ansvaret for å utføre tjenesten.
- f. for bygge- og anleggskontrakter:
  1. vitnesbyrd og attester om utdanning og yrkespraksis for leverandøren, foretakets administrative ledelse, eller for den eller de personer som er ansvarlige for gjennomføringen av kontrakten,
  2. en oversikt over arbeider som er utført i løpet av de siste fem år, sammen med attester over tilfredsstillende utførelse av de viktigste arbeidene. Attestene skal angi arbeidenes verdi, samt tid og sted for arbeidsutførelsen, og oppgi hvorvidt arbeidene er blitt fagmessig utført og behørig fullført. Vedkommende myndighet skal om nødvendig oversende attestene direkte til oppdragsgiver.
- g. for varekontrakter som krever monterings- eller installasjonsarbeider, tjenestekontrakter eller bygge- og anleggskontrakter: med hensyn til å utføre tjenesteytelsene, installasjonsarbeidene eller bygge- og anleggsarbeidene kan leverandørene vurderes på grunnlag av deres faglige dyktighet, effektivitet, erfaring og pålitelighet.

(2) En leverandør kan for en særskilt kontrakt, der dette er hensiktsmessig, støtte seg på andre foretaks kapasitet, uavhengig av den juridiske karakteren av forbindelsen mellom dem. I så fall skal leverandøren dokumentere overfor oppdragsgiver at den vil ha rådighet over de nødvendige ressursene, for eksempel ved å fremlegge en forpliktelseserklæring om dette fra disse foretakene.

(3) På samme vilkår kan en gruppe av leverandører som vist til i § 17-7 (krav til leverandørens organisering), støtte seg på kapasiteten til deltakerne i gruppen eller til andre foretak.

(4) Oppdragsgiver skal i kunngjøringen eller i kvalifikasjonsgrunnlaget angi hvilke former for dokumentasjon som ønskes fremlagt.

(5) Omfanget av dokumentasjonen skal stå i forhold til kontrakten, og oppdragsgiver skal ta hensyn til leverandørens berettigede interesser når det gjelder beskyttelse av forretningsmessige hemmeligheter vedrørende deres foretak.

§ 17-10. Dokumentasjon av registrering, godkjenninger mv.

(1) Oppdragsgiver kan kreve at leverandører som ønsker å delta i konkurransen godtgjør at de er registrert i faglige register, handelsregister eller foretaksregister som foreskrevet i lovgivningen i den stat hvor de er etablert.

(2) Ved tjenestekontrakter kan oppdragsgiver kreve at tjenesteytere dokumenterer at de innehar nødvendige godkjenninger, tillatelser eller medlemskap i særskilt organisasjon i sitt hjemland.

§ 17-11. Alternative regler om dokumentasjon

(1) Leverandører som er registrert på lister over godkjente leverandører kan, for hver enkelt kontrakt, legge frem en registreringsattest utstedt av vedkommende myndighet. Attesten skal angi grunnlaget for registreringen og hvilken klassifisering listen gir dem.

(2) Registrering på offisielle lister over godkjente leverandører, attestert av kompetente organ i leverandørens hjemstat, gir oppdragsgiver en formodning om at leverandøren er kvalifisert når det gjelder vurderingen av de forhold som er nevnt i § 20-12 (avvisning på grunn av forhold hos leverandøren) annet ledd bokstav a til d og g,

§ 17-10 (dokumentasjon av registrering, godkjenninger mv.), § 17-8 (dokumentasjon på leverandørens finansielle og økonomiske stilling) første ledd bokstav b og c og § 17-9 (dokumentasjon på leverandørens tekniske kvalifikasjoner) første ledd bokstav a og c ved varekontrakter, første ledd bokstav c, d og e ved tjenestekontrakter og første ledd bokstav e og f for bygge- og anleggskontrakter, § 17-13 (standarder for miljøledelsessystemer) ved tjenestekontrakter, § 20-12 (avvisning på grunn av forhold ved leverandøren) første ledd bokstav e og § 17-7 (krav til leverandørens organisering) annet ledd.

(3) Opplysninger som kan utledes av registreringer på offisielle lister utgjør kun en formodning, men kan ikke bestrides uten begrunnelse. Når det gjelder innbetaling til sosiale trygdeordninger og betaling av skatter og avgifter, kan det imidlertid kreves at alle registrerte leverandører legger frem tilleggsattest når de blir tildelt en kontrakt.

(4) Oppdragsgiver skal bare anvende bestemmelsene i andre og tredje ledd til fordel for leverandører som er etablert i den stat hvor den offisielle listen er utarbeidet.

0 Endret ved forskrift 24 nov 2006 nr. 1295.

§ 17-12. Dokumentasjon av oppfyllelse av kvalitetssikringsstandarder

(1) Oppdragsgiver kan kreve fremlagt attester utstedt av uavhengige organer som bekrefter at leverandøren oppfyller visse kvalitetssikringsstandarder.

(2) Dersom oppdragsgiver krever slike attester fremlagt, skal det vises til kvalitetssikringssystemer som bygger på de europeiske standardene på området og er sertifisert av organer som oppfyller de europeiske standarder for sertifisering. Oppdragsgiver skal godta likeverdige attester fra organer etablert i andre EØS-stater. Oppdragsgiver skal også godta annen dokumentasjon på likeverdige kvalitetssikringstiltak som forelegges av leverandørene.

§ 17-13. Standarder for miljøledelsessystem

(1) Som bevis for leverandørens tekniske evner kan det, avhengig av arten, mengden eller anvendelsen av de ytelser som skal prestes, legges frem en angivelse av relevante miljøledelsestiltak leverandøren kan anvende ved utførelsen av tjenestekontrakter og bygge- og anleggskontrakter.

(2) Dersom oppdragsgiver krever dokumentasjon ved fremleggelse av attester utstedt av uavhengige organer som dokumenterer leverandørens overholdelse av bestemte miljøledelsesstandarder, skal oppdragsgiver vise til fellesskapsordningen for miljøstyring og miljørevisjon (EMAS) eller til miljøledelsesstandarder basert på relevante europeiske eller internasjonale standarder. Disse standardene må være sertifisert av organer som overholder fellesskapets regelverk eller relevante europeiske eller internasjonale standarder vedrørende sertifisering. Oppdragsgiver skal anerkjenne tilsvarende attester fra organer etablert i andre medlemsstater. De skal også godta annen dokumentasjon av tilsvarende miljøledelsestiltak fra leverandørene.

§ 17-14. Skatteattest

(1) Oppdragsgiver skal kreve at samtlige norske leverandører fremlegger skatteattest for merverdiavgift og skatteattest for skatt.

(2) Oppdragsgiver skal angi innleveringsmåte og tidspunkt for innlevering. Skatteattest må foreligge senest innen tilbudsfristens utløp ved åpen anbudskonkurranse eller ved fristen for forespørsel om å delta i en begrenset anbudskonkurranse, konkurransepreget dialog eller konkurranse med forhandling, ved fristen for å levere veiledende tilbud i en dynamisk innkjøpsordning.

(3) Skatteattestene skal ikke være eldre enn 6 måneder regnet fra fristen i annet ledd.

(4) Ved bygge- og anleggskontrakter skal entreprenøren tilsvarende kreve skatteattest i alle underliggende entrepriseforhold ved inngåelse av kontrakter i tilknytning til oppdraget som overstiger en verdi på 100.000 kroner ekskl. mva. Brudd på entreprenørens plikt til å kreve skatteattest gir oppdragsgiver rett til å kreve at entreprenøren erstatter vedkommende firma med underentreprenør som kan fremlegge skatteattest. Oppdragsgiver kan tilsvarende kreve at entreprenøren erstatter en underentreprenør som ikke har oppfylt sine forpliktelser vedrørende innbetaling av skatter og avgifter. Eventuelle økonomiske krav fra underentreprenører eller omkostninger for øvrig som følge av heving av avtaler med underentreprenører i denne forbindelse skal bæres av entreprenøren.

0 Endres ved forskrift 12 juni 2015 nr. 622 (i kraft 1 juli 2015).

§ 17-15. HMS-egenerklæring

(1) For arbeid som skal utføres i Norge skal oppdragsgiver kreve at samtlige leverandører fremlegger en egenerklæring i samsvar med vedlegg 2 om at leverandøren oppfyller, eller vil oppfylle ved eventuell tildeling av kontrakt, lovbestemte krav i Norge innen helse, miljø og sikkerhet (HMS).

(2) Oppdragsgiver skal angi innleveringsmåte og tidspunktet for innlevering. Egenerklæringen må foreligge senest innen tilbudsfristens utløp ved åpen anbudskonkurranse, innen fristen for forespørsler om å delta i en begrenset anbudskonkurranse, konkurransepreget dialog eller konkurranse med forhandling, og innen fristen for å levere veiledende tilbud i en dynamisk innkjøpsordning.

(3) Ved bygge- og anleggskontrakter skal entreprenøren tilsvarende kreve egenerklæring i alle underliggende entrepriseforhold ved inngåelse av kontrakter i tilknytning til oppdraget som overstiger en verdi på 500.000 kroner ekskl. mva.

0 Endret ved forskrift 24 nov 2006 nr. 1295. Oppheves ved forskrift 12 juni 2015 nr. 622 (i kraft 1 juli 2015).

Kapittel 18. Kunngjøringsregler

§ 18-1. Fremgangsmåten ved kunngjøringer

(1) Oppdragsgiver skal utarbeide en kunngjøring i samsvar med skjemaer fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet.

(2) Kunngjøringen skal utarbeides på norsk. Kunngjøringen skal også utarbeides på ett av Den europeiske unions offisielle språk, med mindre oversettingstjenesten til operatøren av Doffin benyttes. Bare den fullstendige kunngjøringen i TED-databasen er gyldig.

(3) Kunngjøringen skal sendes operatøren til Doffin for kunngjøring i Doffin og videresendelse til TED-databasen. I hastetilfeller etter § 19-5 (minimumsfrister i hastetilfeller) skal kunngjøringen sendes elektronisk eller med telefaks.

(4) Kunngjøringer skal ikke offentliggjøres i Doffin eller på annen måte gjøres kjent før den dag kunngjøringen sendes til TED-databasen. Kunngjøringer skal heller ikke inneholde andre opplysninger enn de som blir publisert i TED-databasen eller på en kjøperprofil.

(5) Informasjon om veiledende kunngjøring kan ikke offentliggjøres på en kjøperprofil før den dag kunngjøring om offentliggjøring på kjøperprofil sendes TED-databasen. Offentliggjøringen på kjøperprofilen skal oppgi datoen for oversendelsen til TED-databasen.

(6) Kunngjøringen skal ikke være lenger enn ca. 650 ord.

(7) Oppdragsgiver må kunne dokumentere avsendelsesdatoen for kunngjøringen. TED-databasen, gjennom Doffin, bekrefter kunngjøring med dato.

(8) Operatøren av Doffin kan avvise kunngjøringer som ikke er i samsvar med reglene i kapittel 18 (kunngjøringsregler) og 19 (frister) eller de fastsatte kunngjøringskjemaer.

0 Endret ved forskrifter 3 sep 2010 nr. 1236, 3 mars 2014 nr. 249.

§ 18-2. Veiledende kunngjøring

(1) Ved vare- og tjenestekontrakter kan oppdragsgiver offentliggjøre en veiledende kunngjøring i samsvar med § 18-1 (fremgangsmåten ved kunngjøringer). Kunngjøringen skal angi den samlede verdi av de planlagte vare- og tjenestekontrakter og rammeavtaler som oppdragsgiver venter å foreta de neste 12 månedene for hvert enkelt tjenesteområde som nevnt i vedlegg 4 (prioriterte tjenester) eller vareområder som nevnt i CPV-nomenklaturet. Kunngjøringen skal skje snarest mulig etter regnskapsårets begynnelse.

(2) Ved bygge- og anleggskontrakter og rammeavtaler kan oppdragsgiver foreta en veiledende kunngjøring i samsvar med § 18-1 (fremgangsmåten ved kunngjøringer). Kunngjøringen skal skje snarest mulig etter at avgjørelse om å godkjenne planer for bygge- og anleggskontrakter er fattet.

(3) For å kunne benytte de forkortede fristene i § 19-1 (minimumsfrister ved åpen anbudskonkurranse) tredje ledd og § 19-2 (minimumsfrister ved begrenset anbudskonkurranse) fjerde ledd må oppdragsgiver først ha foretatt en veiledende kunngjøring eller ha gitt de samme opplysninger i sin kjøperprofil. De forkortede fristene kan kun benyttes ved vare- og tjenestekontrakter dersom verdien av anskaffelser innenfor hvert vare- eller tjenesteområde for prioriterte tjenester overstiger 6 millioner kroner eks. mva. Første ledd annet og tredje punktum gjelder tilsvarende. De forkortede fristene kan kun benyttes ved bygge- og anleggskontrakter og rammeavtaler dersom kontraktene har en antatt verdi på minst 39 millioner kroner ekskl. mva. Annet ledd annet punktum gjelder tilsvarende.

(4) Beregning av kontraktens verdi skal skje i samsvar med § 2-3 (beregning av anskaffelsens anslåtte verdi).

(5) Oppdragsgiver som foretar en veiledende kunngjøring på sin kjøperprofil skal sende en kunngjøring om dette til Doffin.

0 Endret ved forskrifter 20 feb 2008 nr. 163 (i kraft 1 mars 2008), 25 jan 2010 nr. 66 (i kraft 1 mars 2010), 3 sep 2010 nr. 1236, 25 juni 2012 nr. 654 (i kraft 1 juli 2012), 21 mai 2014 nr. 673 bortfalt jf 10 juni 2014 nr. 719 (i kraft 15 juni 2014).

§ 18-3. Kunngjøring av konkurranse

(1) Oppdragsgiver som ønsker å tildele en kontrakt eller rammeavtale ved åpen eller begrenset anbudskonkurranse, konkurransepreget dialog eller konkurranse med forhandling, jf. § 14-1 (tillatte anskaffelsesprosedyrer) eller innføre en dynamisk innkjøpsordning, skal gjøre dette kjent i en kunngjøring.

(2) Oppdragsgiver som ønsker å inngå en offentlig kontrakt basert på en dynamisk innkjøpsordning skal gjøre dette kjent i en forenklet kunngjøring.

§ 18-3a. Intensjonskunngjøring

Oppdragsgiver som anser at det foreligger hjemmel for å tildele en kontrakt uten å kunngjøre konkurransen i samsvar med § 18-3 (kunngjøring av konkurranse), kan etter at tildeling er besluttet, kunngjøre at kontrakt vil bli inngått.

0 Tilføyd ved forskrift 8 juni 2012 nr. 500 (i kraft 1 juli 2012, se endringsforskriften for overgangsbestemmelser).

§ 18-4. Kunngjøring av konkurranseresultater

(1) Oppdragsgiver som har tildelt en kontrakt, rammeavtale eller arrangert en designkonkurranse, skal senest 48 dager etter at kontrakt er tildelt gjøre resultatet kjent i en kunngjøring, jf. § 18-1 (fremgangsmåten ved kunngjøringer).

(2) For kontrakter som gjelder uprioriterte tjenester skal oppdragsgiver angi i kunngjøringen om det gis samtykke til offentliggjøring av konkurranseresultatet.

(3) Oppdragsgiver behøver ikke kunngjøre ved tildeling av kontrakter innenfor rammeavtaler, jf. § 15-2 (rammeavtale med en leverandør) og § 15-3 (rammeavtaler med flere leverandører) tredje ledd.

(4) Oppdragsgiver som har inngått en kontrakt basert på en dynamisk innkjøpsordning, skal innen 48 dager etter kontraktsinngåelsen sende en meddelelse om dette. Oppdragsgiver kan isteden velge å meddele kontrakter hvert kvartal. Meddelelsen skal da skje senest 48 dager etter utgangen av hvert kvartal.

(5) Opplysninger kan unntas fra kunngjøringsplikten dersom:

- a. offentliggjøring av opplysninger vil hindre håndhevelse av lover og regler eller på annen måte være i strid med offentlige interesser,
- b. det er til skade for bestemte offentlige eller private foretaks legitime økonomiske interesser, eller
- c. det er til skade for den lojale konkurranse mellom leverandørene.

Kapittel 19. Frister

§ 19-1. *Minimumsfrister ved åpen anbudskonkurranse*

- (1) Ved åpen anbudskonkurranse skal fristen for mottak av tilbud være minst 45 dager fra den dag kunngjøringen ble sendt til TED-databasen. Ved fastsettelsen av fristen skal det spesielt tas hensyn til kontraktens kompleksitet og tiden det tar å utarbeide tilbud.
- (2) Tilbudsfristen i første ledd skal forlenges forholdsmessig dersom:
  - a. konkurransegrunnlaget, tilleggsdokumenter eller tilleggsopplysninger er for omfattende til at de kan fremskaffes innen fristene i femte og sjette ledd,
  - b. det foretas rettelse, supplering eller endring av konkurransegrunnlaget som nevnt i § 17-2 (rettelse, supplering eller endring av konkurransegrunnlaget),
  - c. tilbud bare kan utarbeides etter en befaring, eller
  - d. tilbud bare kan utarbeides etter en gjennomgang på stedet av tilleggsdokumentene til konkurransegrunnlaget.
- (3) Tilbudsfristen i første ledd kan forkortes dersom oppdragsgiver har publisert en veiledende kunngjøring i samsvar med § 18-2 (veiledende kunngjøring) minst 45 dager og høyst 12 måneder forut for kunngjøringen, og den veiledende kunngjøringen inneholdt alle de opplysningene som fremgår av kunngjørings skjema for veiledende kunngjøringer, i den utstrekning disse opplysningene forelå på kunngjøringstidspunktet. Fristen skal være tilstrekkelig lang til at interesserte leverandører kan levere tilbud, og bør generelt være minst 29 dager. Under ingen omstendigheter må tilbudsfristen settes kortere enn 22 dager fra datoen for avsendelse av kunngjøringen.
- (4) Tilbudsfristen i første ledd kan forkortes med fem dager dersom det fra tidspunktet for kunngjøringen gis fri, direkte og full elektronisk adgang til konkurransegrunnlaget og ethvert supplerende dokument. Det skal angis i kunngjøringen på hvilken internettadresse denne dokumentasjonen er tilgjengelig.
- (5) Konkurransegrunnlaget skal sendes leverandøren senest seks dager etter at forespørsel om å delta er mottatt.
- (6) Forutsatt at forespørsel om tilleggsinformasjon i tilknytning til konkurransegrunnlaget er fremsatt i tilstrekkelig tid før tilbudsfristens utløp, skal tilleggsinformasjonen leveres senest seks dager før tilbudsfristens utløp.

0 Endret ved forskrift 24 nov 2006 nr. 1295.

§ 19-2. *Minimumsfrister ved begrenset anbudskonkurranse*

- (1) Fristen for mottak av forespørsler om å delta skal være minst 30 dager fra den dag kunngjøringen ble sendt til TED-databasen.
- (2) Fristen for mottak av tilbud fra de som er kvalifisert og utvalgt til å delta i konkurransen skal være minst 40 dager regnet fra den dag den skriftlige invitasjonen og konkurransegrunnlaget ble sendt fra oppdragsgiver.
- (3) Tilbudsfristen i annet ledd skal forlenges forholdsmessig dersom:
  - a. det foretas rettelse, supplering eller endring av konkurransegrunnlaget som nevnt i § 17-2 (rettelse, supplering eller endring av konkurransegrunnlaget),
  - b. tilbud bare kan utarbeides etter en befaring, eller
  - c. tilbud bare kan utarbeides etter en gjennomgang på stedet av tilleggsdokumentene til konkurransegrunnlaget.
- (4) Tilbudsfristen i annet ledd kan forkortes til 29 dager dersom oppdragsgiver har publisert en veiledende kunngjøring i samsvar med § 18-2 (veiledende kunngjøring) minst 45 dager og høyst 12 måneder forut for kunngjøringen og den veiledende kunngjøringen inneholdt alle de opplysningene som fremgår av kunngjørings skjema for veiledende kunngjøringer, i den utstrekning disse opplysningene forelå på kunngjøringstidspunktet.

(5) Tilbudsfristen i annet ledd kan forkortes med fem dager dersom det fra tidspunktet for kunngjøringen gis fri, direkte og full elektronisk adgang til konkurransegrunnlaget og ethvert supplerende dokument. Det skal angis i kunngjøringen på hvilken internettsadresse denne dokumentasjonen er tilgjengelig.

(6) Konkurransegrunnlaget og invitasjon til å sende inn tilbud skal sendes skriftlig og samtidig til de utvalgte leverandørene.

(7) Forutsatt at forespørsel om tilleggsinformasjon i tilknytning til konkurransegrunnlaget er fremsatt i tilstrekkelig tid før tilbudsfristens utløp, skal tilleggsinformasjonen leveres senest seks dager før tilbudsfristens utløp.

0 Endret ved forskrift 24 nov 2006 nr. 1295.

§ 19-3. Minimumsfrister ved konkurransepreget dialog

(1) Fristen for mottak av forespørsler om å delta i dialogen etter § 14-2 (konkurransepreget dialog), skal være minst 30 dager fra den dag kunngjøringen ble sendt til TED-databasen.

(2) Frist for innsendelse av tilbud skal fastsettes slik at leverandørene får tilstrekkelig tid til å foreta de nødvendige undersøkelser og beregninger. Fristen skal forlenges forholdsmessig dersom det foretas rettelse, supplerings eller endring av konkurransegrunnlaget som nevnt i § 17-2 (rettelse, supplerings eller endring av konkurransegrunnlaget).

(3) Forutsatt at forespørsel om tilleggsinformasjon i tilknytning til konkurransegrunnlaget er fremsatt i tilstrekkelig tid før fristen for å levere tilbud, skal tilleggsinformasjonen leveres senest seks dager før utløpet av fristen for å levere tilbud.

§ 19-4. Minimumsfrister ved konkurranse med forhandling

(1) Fristen for mottak av forespørsler om å delta i forhandlinger etter § 14-3 (konkurranse med forhandling etter forutgående kunngjøring) skal være minst 30 dager fra den dag kunngjøringen ble sendt til TED-databasen.

(2) Tilbudsfristen skal fastsettes slik at leverandørene får tilstrekkelig tid til å foreta de nødvendige undersøkelser og beregninger. Tilbudsfristen skal forlenges forholdsmessig dersom det foretas rettelse, supplerings eller endring av konkurransegrunnlaget som nevnt i § 17-2 (rettelse, supplerings eller endring av konkurransegrunnlaget).

(3) Konkurransegrunnlag og invitasjon til å sende inn tilbud skal sendes skriftlig og samtidig til de utvalgte leverandørene.

(4) Forutsatt at forespørsel om tilleggsinformasjon i tilknytning til konkurransegrunnlaget er fremsatt i tilstrekkelig tid før tilbudsfristens utløp, skal tilleggsinformasjonen leveres senest seks dager før tilbudsfristens utløp.

§ 19-5. Minimumsfrister i hastetilfeller

(1) Dersom det i hastetilfeller er umulig å anvende fristene i § 19-2 (minimumsfrister ved begrenset anbudskonkurranse) og § 19-4 (minimumsfrister ved konkurranse med forhandling), kan oppdragsgiver fastsette følgende frister:

- a. minst 10 dager for mottak av forespørsler om å delta i konkurransen eller forhandlingene regnet fra den dag kunngjøringen ble sendt, eller
- b. minst 10 dager for mottak av tilbud regnet fra den dag invitasjonen til å gi tilbud ble sendt.

(2) Forutsatt at forespørsel om tilleggsinformasjon i tilknytning til konkurransegrunnlaget er fremsatt i tilstrekkelig tid før tilbudsfristens utløp, skal tilleggsinformasjonen leveres senest fire dager før tilbudsfristens utløp.

(3) Denne bestemmelsen gjelder ikke ved åpen anbudskonkurranse.

§ 19-6. Vedståelsesfrist

(1) Oppdragsgiver skal fastsette en vedståelsesfrist, som angir tiden tilbudene er bindende. Fristen skal angis med dato og klokkeslett. Den bør ikke settes lenger enn det som er nødvendig av hensyn til behandlingen av tilbudene.

(2) Dersom ikke annet fremgår av konkurransegrunnlaget eller kunngjøringen, utløper vedståelsesfristen kl. 24.00, 30 dager etter tilbudsfristens utløp.

Bestemmelsene i første og annet ledd er ikke til hinder for at oppdragsgiver før vedståelsesfristens utløp spør de leverandørene som har levert inn tilbud og som ikke har blitt avvist etter § 20-12 eller § 20-13 eller som ikke har fått tilbudet forkastet etter § 20-8 eller § 20-11, om å forlange vedståelsesfristen. Oppdragsgiver kan også innen rimelig tid etter fristens utløp spørre disse leverandørene om de vil fastholde tilbudet. Forlengelse av vedståelsesfristen eller fastholdelse av tilbudet etter fristens utløp kan kun skje dersom det ikke fører til en vesentlig endring av grunnlaget for konkurransen eller leverandørenes opprinnelige tilbud.

0 Endret ved forskrift 8 juni 2012 nr. 500 (i kraft 1 juli 2012, se endringsforskriften for overgangsbestemmelser).

§ 19-7. Frist for begjæring om midlertidig forføyning

1. Oppdragsgiver kan i en begrenset anbudskonkurranse, en konkurranse med forhandling eller en konkurransepreget dialog fastsette en frist for når begjæring om midlertidig forføyning mot oppdragsgivers beslutning om å avvise eller forkaste en forespørsel om å delta i konkurransen, jf. § 20-12 (avvisning på grunn av forhold ved leverandøren) eller § 17-6 (deltakelse i konkurranse hvor det settes en grense for antall deltagere), må settes frem for tingretten.
2. Fristen skal være minst 15 dager regnet fra dagen etter oppdragsgivers meddelelse etter § 20-16 (oppdragsgivers begrunnelsesplikt) annet ledd bokstav a eller b, er sendt.
3. Oppdragsgiver må opplyse om fristen i konkurransegrunnlaget, jf. § 17-1 (utarbeidelse av konkurransegrunnlaget) eller i et eget kvalifikasjonsgrunnlag, jf. § 17-5 (kvalifikasjonsgrunnlag), samt i meddelelsen til leverandøren om at han er avvist, jf. § 20-15 (fremgangsmåten ved avvisning).

0 Tilføyd ved forskrift 8 juni 2012 nr. 500 (i kraft 1 juli 2012, se endringsforskriften for overgangsbestemmelser).

Kapittel 20. Gjennomføring av konkurransen

§ 20-1. Fremgangsmåte ved valg av leverandører og tildeling av kontrakter

Etter at kvalifikasjonene til de leverandører som ikke er avvist er vurdert i samsvar med reglene i § 17-4 (kvalifikasjonskrav) til § 17-15 (HMS-egenerklæring), skal kontrakt tildeles på grunnlag av kriterier fastlagt etter § 22-2 (kriterier for valg av tilbud).

0 Endres ved forskrift 12 juni 2015 nr. 622 (i kraft 1 juli 2015).

§ 20-2. Tilbudets utforming

- (1) Tilbudet skal være skriftlig og avgis i lukket og merket forsendelse, enten direkte eller pr. post.
- (2) Tilbudet skal være signert.
- (3) Tilbudet kan også avgis med elektroniske middel forutsatt at konkurransegrunnlaget åpner for dette og innleveringen av tilbudet skjer i samsvar med kapittel 16 (kommunikasjon).

0 Endres ved forskrift 12 juni 2015 nr. 622 (i kraft 1 juli 2015).

§ 20-3. Avvik

Avvik skal fremgå klart av tilbudet, og være presist og entydig beskrevet. Ved anbudskonkurranser skal avvik i tillegg være beskrevet slik at oppdragsgiver kan vurdere avvikene uten kontakt med leverandør. Oppdragsgiver har plikt eller rett til å avvise tilbud med avvik i tråd med § 20-13 (avvisning på grunn av forhold ved tilbudet).

0 Endret ved forskrift 24 nov 2006 nr. 1295.

§ 20-4. *Alternative tilbud*

Dersom tildeling av kontrakt skal skje på bakgrunn av det økonomisk mest fordelaktige tilbud, kan oppdragsgiver ta i betraktning alternative tilbud. Dersom oppdragsgiver tillater alternative tilbud, skal dette angis i kunngjøringen. Oppdragsgiver skal angi i konkurransegrunnlaget de alternative minstekravene til ytelse og funksjon, og eventuelle spesielle krav til tilbudets utforming som stilles til alternative tilbud.

§ 20-5. *Tilbakekalling og endring av tilbud*

- (1) Tilbud kan tilbakekalles eller endres inntil tilbudsfristens utløp.
- (2) Tilbakekalling skal skje skriftlig.
- (3) Endring av tilbudet er å betrakte som et nytt tilbud og skal foretas i samsvar med § 20-2 (tilbudets utforming).

§ 20-6. *Registrering av innkomne tilbud*

Tilbudene skal påføres tidspunkt for mottakelse etter hvert som de kommer inn. På anmodning skal oppdragsgiver skriftlig bekrefte når tilbudet er mottatt.

0 Oppheves ved forskrift 12 juni 2015 nr. 622 (i kraft 1 juli 2015).

§ 20-7. *Tilbudsåpning*

- (1) Rettidig levert tilbud skal åpnes på det tidspunkt og det sted som er angitt i kunngjøringen eller konkurransegrunnlaget.
- (2) Åpningen skal foretas av minst to representanter for oppdragsgiver.

0 Oppheves ved forskrift 12 juni 2015 nr. 622 (i kraft 1 juli 2015).

§ 20-8. *Dialogen i konkurransepreget dialog*

- (1) Oppdragsgiver innleder en dialog med de kvalifiserte leverandører. Skriftlig invitasjon til å delta i dialogen sammen med de beskrivende dokumentene skal sendes ut samtidig til alle leverandørene. Formålet er å identifisere og fastslå hvordan oppdragsgivers behov best kan oppfylles. Under dialogen kan alle aspekter ved kontrakten drøftes med de utvalgte leverandørene. Oppdragsgiver skal sikre at alle leverandørene behandles likt. Spesielt skal oppdragsgiver sikre at det ikke utøves forskjellsbehandling ved å gi opplysninger som kan gi noen leverandører en bedre posisjon enn andre.
- (2) Oppdragsgiver kan ikke overfor de andre deltagerne avsløre løsninger eller andre fortrolige opplysninger som en deltager har gitt oppdragsgiver, uten deltagerens samtykke.
- (3) Oppdragsgiver kan bestemme at dialogen skal skje i flere faser for å begrense antall løsninger som man ønsker å diskutere i dialogen. Utelukkelse av løsninger skal skje på grunnlag av tildelingskriteriene. Dersom det åpnes for flere faser i dialogen, må det være opplyst om dette i kunngjøringen eller konkurransegrunnlaget.
- (4) Dialogen skal fortsette frem til oppdragsgiver har funnet den eller de løsninger som kan oppfylle oppdragsgivers behov, etter om nødvendig å ha sammenlignet løsningene.

§ 20-9. *Endelig tilbud ved konkurransepreget dialog*

- (1) Når oppdragsgiver har funnet den eller de løsninger som oppfyller dennes behov, erklærer oppdragsgiver dialogen for avsluttet. Deltagerne i dialogen informeres om dette. Oppdragsgiver oppfordrer så deltagerne til å avgi deres endelige tilbud på grunnlag av de løsninger som er fremlagt og presisert under dialogen. Invitasjon til å levere inn endelig tilbud skal inneholde frist for mottak av tilbud (dag og klokkeslett), adressen disse skal sendes eller leveres til, samt språkkrav. Disse tilbudene skal inneholde alle elementer som er nødvendige for prosjektets utførelse.

(2) Oppdragsgiver kan anmode om at tilbud avklares, presiseres og tilpasses. Dette må ikke medføre at de grunnleggende elementer i tilbudet eller tilbudsinvitasjonen endres, med mindre dette kan skje uten konkurransevriddning eller forskjellsbehandling.

(3) Oppdragsgiver vurderer tilbudene på bakgrunn av tildelingskriteriene og velger det økonomisk mest fordelaktige tilbudet.

(4) Etter anmodning fra oppdragsgiver kan den leverandøren som er valgt, bli bedt om å presisere visse aspekter ved tilbudet eller bekrefte forpliktelser som er gitt i tilbudet. Det forutsetter at dette ikke medfører en vesentlig endring av tilbudet eller konkurransegrunnlaget. Presiseringer eller bekreftelser må ikke føre til konkurransevriddning eller forskjellsbehandling.

§ 20-10. Godtgjørelse ved deltagelse i konkurransepreget dialog

Oppdragsgiver kan fastsette bestemmelser om priser eller betaling til deltagerne i dialogen.

§ 20-11. Gjennomføring av konkurranse med forhandling etter forutgående kunngjøring

(1) Oppdragsgiver kan bestemme at forhandlingene skal forløpe i flere faser og redusere det antall tilbud som det skal forhandles om. En slik reduksjon skal skje på bakgrunn av de oppgitte tildelingskriterier. En første reduksjonen på bakgrunn av tildelingskriteriene kan skje i forkant av forhandlingene. I den avsluttende fase skal det likevel være igjen et tilstrekkelig antall tilbud som kan sikre reell konkurranse.

(2) Dersom oppdragsgiver vil benytte seg av fremgangsmåten etter første ledd for å redusere antall tilbud, skal det opplyses om dette i kunngjøringen eller konkurransegrunnlaget.

(3) Hvis oppdragsgiver ikke har opplyst om fremgangsmåten for reduksjon av antall tilbydere i henhold til første og annet ledd, skal alle leverandører som har gitt gyldig tilbud, gis adgang til å gi et forbedret tilbud før beslutning om tildeling av kontrakt.

(4) Det er adgang til å forhandle om endringer eller suppleringer av alle sider ved tilbudene, så som forretningsmessige vilkår, pris og tekniske spesifikasjoner. Dersom forhandlinger fører til endring av en leverandørs tilbud skal endringene dokumenteres skriftlig.

(5) Forhandlingene skal skje i samsvar med de alminnelige regler i § 3-1, herunder kravene til likebehandling og god forretningsskikk, samt reglene om taushetsplikt i § 3-6. Oppdragsgiver skal særlig sørge for at det ikke gis opplysninger om innholdet i øvrige deltageres tilbud eller som kan stille noen leverandører bedre enn andre.

§ 20-12. Avvisning på grunn av forhold ved leverandøren

(1) Oppdragsgiver skal avvise leverandører som:

- a. ikke oppfyller krav som er satt til leverandørens deltakelse i konkurransen, med forbehold av § 21-3 (tilleggsfrist for ettersending av dokumenter),
- b. har unnlatt å levere skatteattest i samsvar med § 17-14 (skatteattest), med forbehold av § 21-3 (tilleggsfrist for ettersending av dokumenter),
- c. har unnlatt å levere egenerklæring i samsvar med § 17-15 (HMS-egenerklæring), med forbehold av § 21-3 (tilleggsfrist for ettersending av dokumenter),
- d. har unnlatt å levere forespørsel om deltakelse i begrenset anbudskonkurranse, konkurransepreget dialog og konkurranse med forhandling i samsvar med kapittel 16 (kommunikasjon), eller ikke har levert slik forespørsel innen fristen,
- e. oppdragsgiver kjenner til er rettskraftig dømt for deltakelse i en kriminell organisasjon eller for korrupsjon, bedrageri eller hvitvasking av penger, og hvor ikke allmenne hensyn gjør det nødvendig å inngå kontrakt med leverandøren, eller
- f. har blitt benyttet under utarbeidelsen av spesifikasjoner i strid med § 3-8 (bruk av rådgivere ved utarbeidelse av spesifikasjoner).

(2) Oppdragsgiver kan avvise leverandører som:

- a. er konkurs, under gjeldsforhandling eller avvikling, har innstilt sin virksomhet eller befinner seg i en tilsvarende prosess med hjemmel i nasjonale lover og forskrifter,
- b. er begjært konkurs, har begjært åpning av gjeldsforhandling eller tvangsoppløsning eller annen lignende

prosess med hjemmel i nasjonale lover og forskrifter,

- c. ved en rettskraftig dom er kjent skyldig i straffbare forhold som angår den yrkesmessige vandel,
- d. i sitt yrke har gjort seg skyldig i alvorlige forsømmelser mot faglige og etiske krav i vedkommende bransje,
- e. ikke har oppfylt sine forpliktelser vedrørende innbetaling av trygdeavgifter i samsvar med lovbestemmelser i den stat hvor han er etablert, eller i Norge,
- f. ikke har oppfylt sine forpliktelser vedrørende innbetaling av skatter og avgifter i samsvar med lovbestemmelser i den stat hvor han er etablert, eller i Norge, eller
- g. har gitt grovt misvisende eller feilaktige opplysninger eller unnlatt å gi opplysninger i henhold til det som kreves etter denne paragraf eller krav til leverandøren.

(3) Når oppdragsgiver krever bevis for at leverandøren ikke omfattes av første og annet ledd, skal utdrag fra strafferegister eller konkursregister godtas som tilstrekkelig bevis for første ledd bokstav e og annet ledd bokstav a, b eller c. I mangel av slikt utdrag skal et tilsvarende dokument som viser at kravene er tilfredsstilt, utstedt av en retts- eller forvaltningsmyndighet i leverandørens hjemstat eller oppholdsstat, aksepteres. For annet ledd bokstav e og f skal det anses tilstrekkelig med attest utstedt av vedkommende myndighet i leverandørens hjemstat. Når leverandørens hjemstat ikke utsteder slike dokumenter eller attester, kan de erstattes av en erklæring avgitt under ed eller forsikring av den aktuelle personen overfor en retts- eller forvaltningsmyndighet, en notarius publicus eller annen kompetent myndighet i hjemstaten eller nåværende oppholdsstat.

0 Endret ved forskrift 24 nov 2006 nr. 1295. Endres ved forskrift 12 juni 2015 nr. 622 (i kraft 1 juli 2015).

§ 20-13. Avvisning på grunn av forhold ved tilbudet

(1) Et tilbud skal avvises når:

- a. det ikke er levert innen den fastsatte tilbudsfristen,
- b. det ikke tilfredsstiller kravene til tilbudets utforming, jf. § 16-1, § 16-2, § 16-3 første ledd bokstav b-g og 20-2 første ledd.
- c. det er et alternativt tilbud avgitt i strid med § 20-4 (alternative tilbud). Oppdragsgiver kan ikke avvise et alternativt tilbud utelukkende med den begrunnelse at kontrakten vil endre karakter fra en tjenestekontrakt til en varekontrakt, eller omvendt,
- d. det inneholder vesentlige forbehold mot kontraktsvilkårene,
- e. det inneholder vesentlige avvik fra kravspesifikasjonene i kunngjøringen eller konkurransegrunnlaget, eller
- f. det på grunn av avvik, forbehold, feil, ufullstendigheter, uklarheter eller lignende i en anbudskonkurranse kan medføre tvil om hvordan tilbudet skal bedømmes i forhold til de øvrige tilbudene.

(2) Et tilbud kan avvises når:

- a. tilbudet, etter forsøk på avklaring etter § 21-1 (forhandlingsforbudet ved anbudskonkurranser), inneholder avvik, forbehold, feil, ufullstendigheter, uklarheter eller lignende som ikke må anses ubetydelige,
- b. det på grunn av avvik, forbehold, feil, ufullstendigheter, uklarheter eller lignende i en konkurranse med forhandling kan medføre tvil om hvordan tilbudet skal bedømmes i forhold til de øvrige tilbudene.
- c. tilbudet virker unormalt lavt i forhold til ytelsen, jf. § 20-14, eller
- d. tilbudet ikke er signert, jf. § 20-2 (tilbudets utforming) annet ledd, eller på grunn av andre forbehold ikke kan anses bindende. Tilsvarende avvisningsrett gjelder når et tilbuds elektroniske signatur ikke oppfyller kravene i § 16-3 første ledd bokstav a.

0 Endret ved forskrift 3 sep 2010 nr. 1236.

§ 20-14. Avvisning av unormalt lave tilbud

- (1) Dersom et tilbud virker unormalt lavt i forhold til ytelsen, skal oppdragsgiver, før han kan avvise tilbudet, skriftlig kreve de opplysninger om tilbudets sammensetning som oppdragsgiver anser som relevante.
- (2) Disse opplysningene kan gjelde besparelser ved fremstillingsmåten, tekniske løsninger, usedvanlig gunstige vilkår for leveransen, ytelsens nyskapende karakter, oppfyllelsen av de krav vedrørende arbeidsforhold som gjelder på det sted som ytelsen skal presteres, og eventuell offentlig støtte til leverandøren.
- (3) Oppdragsgiver skal etterprøve de enkelte delene av tilbudet på grunnlag av de forklaringer som blir gitt.
- (4) Dersom oppdragsgiver finner at et tilbud er unormalt lavt fordi leverandøren har mottatt offentlig støtte, kan tilbudet bare avvises av denne grunnen, dersom leverandøren ikke kan godtgjøre, innenfor en tilstrekkelig frist fastsatt av oppdragsgiver, at den offentlige støtten er lovlig. Dersom oppdragsgiver avviser et tilbud fordi det virker unormalt lavt på grunn av offentlig støtte, skal oppdragsgiver underrette EFTAs overvåkingsorgan om dette.

§ 20-15. Fremgangsmåten ved avvisning

- (1) Oppdragsgiver skal snarest mulig ta stilling til spørsmålet om avvisning.
- (2) Leverandører som blir avvist skal informeres i samsvar med § 20-16 (oppdragsgivers begrunnelsesplikt).

§ 20-16. Oppdragsgivers begrunnelsesplikt

1. Oppdragsgiver skal i samsvar med § 22-3 (meddelelse om kontraktstildeling og karenperiode før inngåelse av kontrakt) annet ledd gi berørte leverandører en begrunnelse for tildeling av kontrakt eller rammeavtale. Oppdragsgiver skal i begrunnelsen opplyse navnet på den som fikk kontrakten eller rammeavtalen og gi en redegjørelse for det valgte tilbudets egenskaper og relative fordeler i samsvar med angitte tildelingskriterier.
2. Oppdragsgiver skal snarest mulig gi skriftlig melding med en kort begrunnelse dersom:
  - a. en leverandør blir avvist, jf. § 20-12 (avvisning på grunn av forhold ved leverandøren),
  - b. en forespørsel om å delta i konkurransen blir forkastet der oppdragsgiver har satt en øvre grense for antall deltakere, jf. § 17-6 (deltakelse i konkurranse hvor det settes en grense for antall deltagere),
  - c. et tilbud blir avvist, jf. § 20-13 (avvisning på grunn av forhold ved tilbudet),
  - d. konkurransen avlyses, jf. § 22-1 (avlysning av konkurransen og totalforkastelse), eller
  - e. det ikke blir etablert en dynamisk innkjøpsordning som kunngjort.
3. Melding etter annet ledd bokstav d og e skal gis samtidig til alle deltakerne.
4. Ved avvisning av tilbud i tilfellene som nevnt i § 17-3 (krav til ytelsen og tekniske spesifikasjoner) femte og sjette ledd, skal begrunnelsen redegjøre for hvorfor kravene ikke anses oppfylt på tilsvarende måte, eller hvorfor man har besluttet at vare, tjeneste, eller bygge- og anleggskontrakten ikke oppfyller kravene til ytelse eller funksjon.

0 Endret ved forskrift 8 juni 2012 nr. 500 (i kraft 1 juli 2012, se endringsforskriften for overgangsbestemmelser).

Kapittel 21. Forhandlinger, avklaringer, klargjøringer mv.

§ 21-1. Forhandlingsforbudet ved anbudskonkurranser

- (1) Ved åpen og begrenset anbudskonkurranse er det ikke tillatt å endre tilbudene eller forsøke å endre tilbudene gjennom forhandlinger. Det er herunder ikke tillatt å endre pris, leveringstid eller andre forutsetninger som har betydning for konkurranseforholdet.
- (2) Det er adgang til følgende avklaringer av tilbudene:
  - a. oppdragsgiver kan innhente nærmere opplysninger hos leverandørene for å få klarlagt uklartheter og ufullstendigheter i tilbudene. Avklaring skal unnlates dersom uklarthetene og ufullstendighetene er slike at tilbudene skal avvises i henhold til § 20-13 (avvisning på grunn av forhold ved tilbudet),
  - b. når det gjelder løsninger, arbeidsmetoder eller materialer som leverandøren selv foreslår, kan oppdragsgiver be leverandøren foreta utdypninger og klargjøringer om hvordan kravene i konkurransegrunnlaget vil bli ivaretatt, eller

c. dersom det av tekniske eller funksjonelle grunner er nødvendig, kan det gjøres mindre justeringer i de løsninger leverandøren har fremsatt.

(3) Dersom oppdragsgiver blir oppmerksom på åpenbare feil i tilbudet, skal disse rettes dersom det er utvilsomt hvordan feilen skal rettes. Andre åpenbare feil vurderes etter regelen i § 20-13 (avvisning på grunn av forhold ved tilbudet).

§ 21-2. Mangelfull prisutfylling i bygge- og anleggstilbud

Ved bygge- og anleggsarbeider skal poster som ikke er priset anses innkalkulert i andre poster, med mindre annet er angitt i tilbudsbrevet eller den manglende utfyllingen skyldes en åpenbar feil, jf. § 21-1 (forhandlingsforbudet ved anbudskonkurranser) tredje ledd.

§ 21-3. Tilleggsfrist for ettersending av dokumenter

Dersom en eller flere leverandører ikke har levert HMS-egenerklæring, skatteattest eller offentlig tilgjengelig dokumentasjon på at krav til leverandøren er oppfylt, kan oppdragsgiver fastsette en kort tilleggsfrist for ettersending av disse dokumentene. Tilleggsfristen skal gjelde tilsvarende overfor alle deltakerne i konkurransen, og oppdragsgiver skal ikke vurdere de innkomne tilbud før tilleggsfristen er utløpt.

0 Endres ved forskrift 12 juni 2015 nr. 622 (i kraft 1 juli 2015).

§ 21-4. Supplerende opplysninger om leverandørens kvalifikasjoner

Oppdragsgiver kan anmode om at fremlagte attester og dokumenter vedrørende krav til leverandøren suppleres eller utdypes.

Kapittel 22. Avslutning av konkurransen

§ 22-1. Avlysning av konkurransen og totalforkastelse

- (1) Oppdragsgiver kan avlyse konkurransen med øyeblikkelig virkning dersom det foreligger en saklig grunn.
- (2) Oppdragsgiver kan forkaste alle tilbudene dersom resultatet av konkurransen gir saklig grunn for det.
- (3) Leverandørene skal informeres i samsvar med § 20-16 (oppdragsgivers begrunnelsesplikt) om beslutninger om å ikke inngå kontrakt om et oppdrag som har vært kunngjort eller om å gjennomføre anskaffelsesprosedyren på nytt.

0 Endret ved forskrift 3 sep 2010 nr. 1236.

§ 22-2. Kriterier for valg av tilbud

- (1) Tildelingen skal skje enten på basis av hvilket tilbud som er det økonomisk mest fordelaktige, eller utelukkende ut fra hvilket tilbud som har den laveste prisen.
- (2) Dersom tildelingen av kontrakten skjer på grunnlag av det økonomisk mest fordelaktige tilbud, skal det benyttes kriterier som har tilknytning til kontraktsgjenstanden. Dette kan for eksempel være kvalitet, pris, teknisk verdi, estetiske og funksjonsmessige egenskaper, miljøegenskaper, driftsomkostninger, rentabilitet, kundeservice og teknisk bistand, og tid for levering eller ferdigstillelse. Alle kriterier som vil bli lagt til grunn skal oppgis i kunngjøringen eller konkurransegrunnlaget. Oppdragsgiver skal angi den relative vektningen som gis hvert av kriteriene. Vektningen kan angis innenfor et område med et passende maksimalt utslag.
- (3) Der det etter oppdragsgivers mening av påviselige grunner ikke er mulig å foreta en vekting, skal oppdragsgiver i kunngjøringen eller konkurransegrunnlaget angi kriteriene i prioritert rekkefølge med det viktigste først.

§ 22-3. Meddelelse om kontraktstildeling og karenperiode før inngåelse av kontrakt

1. Oppdragsgiver skal meddele sin beslutning om hvem som skal tildeles kontrakt eller rammeavtale til alle berørte leverandører før kontrakten eller rammeavtalen inngås.

2. Meddelelsen skal være skriftlig og gis samtidig til alle berørte leverandører. Meddelelsen skal inneholde en begrunnelse for valget etter § 20-16 (oppdragsgivers begrunnelsesplikt) første ledd, og opplyse om karenperioden.
3. Oppdragsgiver kan tidligst inngå kontrakt eller rammeavtale etter utløpet av den karenperioden oppdragsgiver har fastsatt. Karenperioden skal være minst 10 dager dersom meddelelsen sendes elektronisk eller over telefaks, eller minst 15 dager dersom den sendes med et annet kommunikasjonsmiddel. Fristen regnes fra dagen etter at meddelelsen er sendt.
4. Kravet om karenperiode gjelder ikke:
  - a. når det ikke er krav om forutgående kunngjøring, jf. § 14-4 (konkurranse med forhandling uten forutgående kunngjøring),
  - b. når leverandøren som får tildelt kontrakten eller rammeavtalen er den eneste berørte leverandøren,
  - c. ved tildeling av kontrakter innenfor en rammeavtale, jf. § 15-2 (rammeavtale med en leverandør) og § 15-3 (rammeavtale med flere leverandører), eller
  - d. ved tildeling av kontrakter innenfor en dynamisk innkjøpsordning, jf. § 14-4 (dynamiske innkjøpsordninger).
5. Dersom oppdragsgiver finner at beslutningen om å tildele kontrakt ikke er i samsvar med § 22-2 (kriterier for valg av tilbud) kan beslutningen annulleres frem til kontrakt er inngått.
6. Kontrakt eller rammeavtale anses inngått når begge parter har signert kontrakten eller rammeavtalen.

0 Endret ved forskrift 8 juni 2012 nr. 500 (i kraft 1 juli 2012, se endringsforskriften for overgangsbestemmelser).

§ 22-3a. Suspensjon av oppdragsgivers adgang til å inngå kontrakt

1. Ved begjæring om midlertidig forføyning etter oppdragsgivers beslutning om kontraktstildeling, suspenderes oppdragsgivers adgang til å inngå kontrakt når:
  - a. oppdragsgiver har fastsatt en karenperiode etter § 22-3 (meddelelse om kontraktstildeling og karenstid før inngåelse av kontrakt) tredje ledd, og begjæringen er fremsatt innen utløpet av karenperioden, eller
  - b. oppdragsgiver har kunngjort i tråd med § 18-3a (intensjonskunngjøring), og begjæringen er fremsatt innen ti dager regnet fra dagen etter datoen for kunngjøringen.
2. Suspensjon inntreffer når begjæringen er forkynt for saksøkte. Saksøkte informeres om suspensjonsvirkningen ved forkynnelsen.
3. Tingretten skal samtidig som begjæringen sendes til forkynnelse beramme muntlig forhandling til behandling av begjæringen. Partene kan samtykke i at behandlingen i stedet skal være skriftlig.
4. Suspensjonen varer inntil tingretten har tatt stilling til begjæringen. Suspensjonen opphører likevel tidligst ved utløpet av karenperioden eller ti dager regnet fra dagen etter datoen for intensjonskunngjøringen.
5. Det inntreffer ikke suspensjon ved anke over tingrettens avgjørelse.

0 Tilføyd ved forskrift 8 juni 2012 nr. 500 (i kraft 1 nov 2012).

§ 22-4. Elektronisk auksjon

- (1) Dersom kontraktspesifikasjonene kan fastsettes nøyaktig, kan oppdragsgiver ved åpen eller begrenset anbudskonkurranse og konkurranse med forhandling som vist til i § 14-3 (konkurranse med forhandling etter forutgående kunngjøring) bokstav a, beslutte at det forut for tildelingen av en kontrakt skal avholdes en elektronisk auksjon.
- (2) En elektronisk auksjon kan avholdes på samme vilkår ved gjenåpning av konkurransen blant partene i en rammeavtale, slik det er gitt mulighet for i § 15-3 (rammeavtaler med flere leverandører) tredje ledd, og ved tildeling av kontrakter innenfor dynamiske innkjøpsordninger etter § 15-4 (dynamiske innkjøpsordninger).
- (3) Den elektroniske auksjonen skal baseres:
  - a. enten utelukkende på pris, dersom kontrakten tildeles til laveste pris, eller

- b. på priser eller verdien av de elementene i tilbudet som er angitt i konkurransegrunnlaget, dersom kontrakten tildeles det økonomisk mest fordelaktige tilbudet.
- (4) Oppdragsgiver som beslutter å avholde elektronisk auksjon, skal angi dette i kunngjøringen.
- (5) Konkurransegrunnlaget skal blant annet inneholde følgende opplysninger:
- elementer hvis verdier er gjenstand for elektronisk auksjon, forutsatt at elementene kan kvantifiseres og uttrykkes i tall eller prosentdel,
    - eventuelle begrensninger på verdiene som kan fremlegges, slik de fremgår av spesifikasjonene for kontraktens gjenstand,
    - opplysningene som vil bli stilt til rådighet for tilbydere under den elektroniske auksjonen, og eventuelt når de vil bli stilt til rådighet for dem,
    - relevante opplysninger vedrørende den elektroniske auksjonsprosessen,
    - vilkår for leverandørenes budgivning, særlig minste forskjeller som eventuelt kreves mellom budene, og
    - relevante opplysninger om det elektroniske utstyret som brukes, og virkemåte og tekniske spesifikasjoner for tilkoplingen.
- (6) Før oppdragsgiver avholder den elektroniske auksjonen, skal det foretas en første fullstendig vurdering av tilbudene i samsvar med tildelingskriteriene som er fastsatt, og vektingen av dem. Alle tilbydere som har levert gyldige tilbud, inviteres samtidig elektronisk til å fremlegge nye priser eller nye verdier. Innbydelsen skal inneholde alle relevante opplysninger for individuell tilkopling til den benyttede elektroniske løsningen, og skal presisere dato og klokkeslett for når den elektroniske auksjonen begynner. Den elektroniske auksjonen kan gjennomføres i flere påfølgende faser. Den elektroniske auksjonen kan ikke starte før tidligst to virkedager etter datoen da innbydelsene ble sendt ut.
- (7) Dersom kontrakten skal tildeles på grunnlag av det økonomisk mest fordelaktige tilbudet, skal innbydelsen ledsages av resultatet av den fullstendige vurderingen av det aktuelle tilbudet utført i samsvar med vektingen i § 22-2 (kriterier for valg av tilbud) annet ledd. Innbydelsen skal også angi den matematiske formelen som anvendes i den elektroniske auksjonen til å bestemme automatisk rangering på grunnlag av nye priser eller nye verdier som inngis. Denne formelen skal innarbeide vektingen av alle de fastsatte kriteriene for å avgjøre hva som er det økonomisk mest fordelaktige tilbudet, som angitt i kunngjøringen eller konkurransegrunnlaget. Eventuelle utslag i vektingens verdi skal på forhånd reduseres til en nærmere angitt verdi. Dersom alternative tilbud tillates, skal det angis en egen formel for hvert alternative tilbud.
- (8) I hver fase av en elektronisk auksjon skal oppdragsgiver umiddelbart gi alle tilbydere tilstrekkelig informasjon til at de til enhver tid kan fastslå sine respektive rangeringer. De kan også gi andre opplysninger vedrørende fremlagte priser eller verdier, forutsatt at dette er angitt i konkurransegrunnlaget. Det kan også som helst opplyses om antall deltakere i den aktuelle fasen av auksjonen. Tilbydernes identitet skal imidlertid under ingen omstendighet røpes under noen fase av en elektronisk auksjon.
- (9) Oppdragsgiver skal lukke en elektronisk auksjon på én eller flere av følgende måter:
- ved den dato og det klokkeslett som er fastsatt på forhånd i innbydelsen til å delta i auksjonen,
  - når de ikke mottar noen nye priser eller verdier som oppfyller kravene til minstedifferanser. I så fall skal oppdragsgiver angi i innbydelsen til å delta i auksjonen den fristen som gis fra mottak av siste innleverte bud til lukking av den elektroniske auksjonen, eller
  - når antallet auksjonsfaser fastsatt i innbydelsen til å delta er gjennomført.
- Dersom oppdragsgiver har besluttet å lukke en elektronisk auksjon i samsvar med bokstav c, eventuelt i kombinasjon med ordningen fastsatt i bokstav b, skal innbydelsen til å delta i auksjonen angi en tidsplan for hver fase i auksjonen.
- (10) Etter lukkingen av den elektroniske auksjonen tildeler oppdragsgiver kontrakten i samsvar med § 22-2 (kriterier for valg av tilbud) på grunnlag av resultatene av den elektroniske auksjonen.
- (11) Oppdragsgiver må ikke endre kontraktens gjenstand som definert i kunngjøringen eller konkurransegrunnlaget.
- (12) Oppdragsgiver må ikke misbruke en elektronisk auksjon eller anvende den på en måte som hindrer, begrenser eller vrir konkurransen.

Kapittel 22A. Sanksjoner ved ulovlige direkte anskaffelser m.m.

0 Kapitlet tilføyd ved forskrift 8 juni 2012 nr. 500 (i kraft 1 juli 2012, se endringsforskriften for overgangsbestemmelser).

§ 22A-1. Søksmål om å kjenne kontrakt uten virkning

1. Retten skal kjenne en kontrakt uten virkning når oppdragsgiver har:
  - a. foretatt en ulovlig direkte anskaffelse,
  - b. tildelt en kontrakt innenfor en rammeavtale med flere leverandører i strid med § 15-3 (rammeavtale med flere leverandører) tredje ledd eller en dynamisk innkjøpsordning i strid med § 15-4 (dynamiske innkjøpsordninger) femte til syvende ledd, og kontrakten overstiger terskelverdiene angitt i § 2-2 (terskelverdier), eller
  - c. foretatt andre brudd på denne forskriften som har påvirket leverandørens mulighet til å få kontrakten, og samtidig brutt § 22-3 (meddelelse om kontraktstildeling og karenperiode før inngåelse av kontrakt) eller inngått kontrakt i strid med § 22-3a (suspensjon av oppdragsgivers adgang til å inngå kontrakt), og dette har fratatt leverandøren mulighet til å iverksette rettslige skritt forut for kontraktsinngåelse.
2. Ved en ulovlig direkte anskaffelse kan retten likevel ikke kjenne en kontrakt uten virkning etter første ledd bokstav a når oppdragsgiver har kunngjort i tråd med § 18-3a (intensjonskunngjøring) og tidligst inngått kontrakten etter utløpet av ti dager regnet fra dagen etter datoen for kunngjøringen.
3. Ved tildeling av kontrakt innenfor en rammeavtale eller en dynamisk innkjøpsordning kan retten likevel ikke kjenne en kontrakt uten virkning etter første ledd bokstav b, når oppdragsgiver har meddelt sin beslutning om kontraktstildeling til leverandørene i samsvar med § 22-3 (meddelelse om kontraktstildeling og karenperiode før inngåelse av kontrakt) første og annet ledd, og tidligst inngått kontrakten etter utløpet av en frivillig karenperiode i samsvar med § 22-3 tredje ledd.
4. Når vesentlige hensyn til allmennhetens interesser gjør det nødvendig å opprettholde kontrakten, kan retten unnlate å kjenne kontrakten uten virkning. I slike tilfeller skal retten fastsette sanksjoner som nevnt i § 22A-2 (søksmål om å avkorte kontrakt eller om å idømme oppdragsgiver overtredelsesgebyr).
5. En kontrakt kan kjennes uten virkning for fremtidig kontraktsoppfyllelse. Dersom kontraktsytelsen kan tilbakeføres i vesentlig samme stand og mengde, kan kontrakten kjennes uten virkning fra tidspunktet for kontraktsinngåelse. Dersom kontrakten kjennes uten virkning for fremtidig kontraktsoppfyllelse, skal retten i tillegg idømme oppdragsgiver et overtredelsesgebyr som nevnt i § 22A-2 (søksmål om å avkorte kontrakt eller om å idømme oppdragsgiver overtredelsesgebyr).

0 Tilføyd ved forskrift 8 juni 2012 nr. 500 (i kraft 1 juli 2012, se endringsforskriften for overgangsbestemmelser).

§ 22A-2. Søksmål om å avkorte kontrakt eller om å idømme oppdragsgiver overtredelsesgebyr

1. Retten skal avkorte kontraktens løpetid eller idømme oppdragsgiver et overtredelsesgebyr når:
  - a) retten unnlater å kjenne en kontrakt uten virkning etter § 22A-1 (søksmål om å kjenne kontrakt uten virkning) fjerde ledd, eller
  - b) oppdragsgiver har foretatt brudd på § 22-3 (meddelelse om kontraktstildeling og karenperiode før inngåelse av kontrakt) eller inngått kontrakt i strid med § 22-3a (suspensjon av oppdragsgivers adgang til å inngå kontrakt) i andre tilfeller enn de som er omfattet av § 22A-1 (søksmål om å kjenne kontrakt uten virkning).
2. Retten skal idømme oppdragsgiver et overtredelsesgebyr når kontrakten kjennes uten virkning for fremtidig oppfyllelse etter § 22A-1 (søksmål om å kjenne kontrakt uten virkning).
3. Retten kan idømme sanksjoner som nevnt i første ledd når oppdragsgiver har tildelt en kontrakt innenfor en rammeavtale med flere leverandører i strid med § 15-3 (rammeavtale med flere leverandører) tredje ledd eller en dynamisk innkjøpsordning i strid med § 15-4 (dynamiske innkjøpsordninger), der kontrakten overstiger 500 000 kroner ekskl. mva., men ikke overstiger terskelverdiene angitt i § 2-2 (terskelverdier). Dette gjelder ikke når oppdragsgiver har meddelt sin beslutning om kontraktstildeling til leverandørene i samsvar med § 22-3 (meddelelse om kontraktstildeling og karenperiode før inngåelse av kontrakt) første og annet ledd, og tidligst inngått kontrakten etter utløpet av en frivillig karenperiode i samsvar med § 22-

3 tredje ledd.

4. Ved fastsettelse av sanksjoner skal det særlig legges vekt på overtredelsens grovhet, størrelsen på anskaffelsen, om oppdragsgiver har foretatt gjentatte overtredelser, muligheten for å gjenopprette konkurransen og den preventive virkningen. Retten kan kombinere disse sanksjonene. Overtredelsesgebyret kan ikke settes høyere enn 15 prosent av anskaffelsens verdi.

0 Tilføyd ved forskrift 8 juni 2012 nr. 500 (i kraft 1 juli 2012, se endringsforskriften for overgangsbestemmelser).

§ 22A-3. Tidsfrister ved søksmål etter § 22A-1 og § 22A-2

1. Sanksjoner etter § 22A-1 (søksmål om å kjenne kontrakt uten virkning) eller § 22A-2 (søksmål om å avkorte kontrakt eller om å idømme oppdragsgiver et overtredelsesgebyr) kan bare idømmes når sak reises innen to år fra kontrakt er inngått.
2. Dersom oppdragsgiver har kunngjort konkurranseresultatet i samsvar med § 18-4 (kunngjøring av konkurranseresultater) når en kontrakt er tildelt uten forutgående kunngjøring av konkurransen, kan sanksjoner etter § 22A-1 (søksmål om å kjenne kontrakt uten virkning) første ledd bokstav a bare idømmes, når sak reises innen 30 dager. Fristen løper fra dagen etter datoen for kunngjøringen av konkurranseresultatet.
3. Dersom oppdragsgiver har meddelt berørte leverandører om inngåelsen av en kontrakt, kan sanksjoner etter § 22A-1 (søksmål om å kjenne kontrakt uten virkning) første ledd bokstav b eller c eller § 22A-2 (søksmål om å avkorte kontrakt eller om å idømme oppdragsgiver et overtredelsesgebyr) første ledd bokstav b og tredje ledd bare idømmes, når sak reises innen 30 dager. Fristen løper fra dagen etter at meddelelsen er sendt.

0 Tilføyd ved forskrift 8 juni 2012 nr. 500 (i kraft 1 juli 2012, se endringsforskriften for overgangsbestemmelser).

Del IV. Øvrige prosedyrer

Kapittel 23. Plan- og designkonkurranse

§ 23-1. Plan- og designkonkurranse

- (1) Denne paragraf får anvendelse på plan- og designkonkurranse som definert i § 4-2 (prosedyrer) bokstav g.
- (2) Plan- og designkonkurransen skal kunngjøres i samsvar med § 18-1 (fremgangsmåten ved kunngjøring) når:
  - a. den gjelder tildeling av kontrakter om offentlige tjenestekjøp der den anslåtte samlede verdi overstiger 1,55 millioner kroner ekskl. mva. eller 1 million kroner ekskl. mva. for statlige myndigheter, jf. § 2-2 (terskelverdier), eller dersom
  - b. den anslåtte samlede verdien av konkurransepremiene og utbetalingene til deltakerne overstiger 1,55 millioner kroner ekskl. mva. eller 1 million kroner ekskl. mva. for statlige myndigheter.
- (3) Plan- og designkonkurransen skal kunngjøres i samsvar med § 9-1 (kunngjøring av konkurranse) når:
  - a. tildeling av kontrakter om offentlige tjenestekjøp med en anslått verdi på 500 000 kroner ekskl. mva. eller mer, eller når
  - b. den anslåtte samlede verdien av konkurransepremiene og utbetalingene til deltakerne overstiger 500 000 kroner ekskl. mva.
- (4) Reglene for gjennomføring av plan- og designkonkurranse skal fastsettes i samsvar med kravene i denne bestemmelsen og utleveres til de som er interessert i å delta i konkurransen.
- (5) Adgangen til å delta i plan- og designkonkurranser kan ikke begrenses til én EØS-stats territorium eller en del av dette.
- (6) Oppdragsgiver kan ikke begrense adgangen til å delta i konkurransen til bare fysiske eller bare juridiske personer.

(7) Ved plan- og designkonkurranser med et begrenset antall leverandører skal oppdragsgiver fastsette klare og ikke-diskriminerende utvelgelseskriterier. Under enhver omstendighet skal antallet leverandører som inviteres til å delta, være stort nok til å sikre reell konkurranse.

(8) Juryen skal utelukkende bestå av fysiske personer som er uavhengige av konkurransedeltakerne. Dersom en særskilt yrkesmessig kvalifikasjon kreves for å delta i designkonkurransen, skal minst en tredel av juryen være i besittelse av samme eller tilsvarende kvalifikasjon.

(9) Juryen skal være uavhengig i sine beslutninger og uttalelser. Grunnlaget for juryens beslutninger og uttalelser skal være planer og design som den anonymt har fått til vurdering. Kun de kriterier som ble oppgitt i kunngjøringen, er relevante. Anonymiteten skal bevares inntil juryens uttalelse eller avgjørelse foreligger. Deltagerne kan anmodes om å besvare spørsmål som juryen har nedtegnet i protokollen for å klargjøre enkelte aspekter ved prosjektene. Protokollen skal inneholde en fullstendig oversikt over dialogen mellom juryens medlemmer og deltagerne.

(10) Juryens vurderinger, konklusjoner og anbefalinger, inkludert en rangering av prosjektene, skal nedtegnes i en protokoll som underskrives av juryens medlemmer. Protokollen skal sendes deltakerne i plan- og designkonkurransen etter at vinner av konkurransen er kåret eller, ved plan- og designkonkurranse arrangert som et ledd i en anskaffelsesprosedyre for tildeling av tjenestekontrakter, senest etter at oppdragsgiver har besluttet hvem som skal tildeles kontrakt.

(11) Dersom verdien av kontraktene overstiger terskelverdiene i § 2-2 (terskelverdier), skal resultatet av konkurransen kunngjøres i tråd med bestemmelsene fastsatt i § 18-4 (kunngjøring av konkurranseresultater).

0 Endret ved forskrifter 8 mai 2008 nr. 446, 25 jan 2010 nr. 66 (i kraft 1 mars 2010), 21 mai 2014 nr. 673 bortfalt jf 10 juni 2014 nr. 719 (i kraft 15 juni 2014).

§ 23-2. Regler for kommunikasjon

(1) Bestemmelsene i kapittel 7 og 16 (kommunikasjon) får anvendelse for all kommunikasjon i forbindelse med plan- og designkonkurranser.

(2) Kommunikasjon, samt utveksling og lagring av informasjon, skal skje på en måte som sikrer integriteten og fortroligheten til all informasjon som oversendes av deltakerne i konkurransen, og slik at juryen bare får kjennskap til innholdet i planer og prosjekter etter utløpet av fristen som er fastsatt for innlevering av disse.

(3) Informasjon om spesifikasjonene som er nødvendig for elektronisk presentasjon av planer og prosjekter, herunder kryptering, skal være tilgjengelig for de berørte parter. For elektronisk mottak av planer og prosjekter gjelder bestemmelsene i § 7-3 og § 16-3 (særskilte krav til systemer for elektronisk overføring og mottak av tilbud og forespørsel om å delta i konkurranser) tilsvarende.

0 Endres ved forskrift 12 juni 2015 nr. 622 (i kraft 1 juli 2015).

§ 23-3. Sanksjoner ved ulovlige direkte anskaffelser

1. For plan- og designkonkurranser som omfattes av § 23-1 (plan- og designkonkurranser) annet ledd, gjelder reglene i kapittel 22A (særlige sanksjoner ved ulovlige direkte anskaffelser m.m.) tilsvarende for forhold som beskrevet i § 22A-1 første ledd bokstav a.
2. For plan- og designkonkurranser som omfattes av § 23-1 (plan- og designkonkurranser) tredje ledd, gjelder reglene i kapittel 13A (særlige sanksjoner ved ulovlige direkte anskaffelser m.m.) tilsvarende for forhold som beskrevet i § 13A-1 første ledd.

0 Tilføyd ved forskrift 8 juni 2012 nr. 500 (i kraft 1 juli 2012, se endringsforskriften for overgangsbestemmelser).

Kapittel 24. Bygge- og anleggskonsesjon

§ 24-1. Særlige regler om bygge- og anleggskonsesjon

- (1) Når oppdragsgiver skal tildele en bygge- og anleggskonsesjon, jf. § 4-1 (generelle definisjoner) bokstav f, skal dette gjøres kjent i en kunngjøring etter § 18-1 (fremgangsmåte ved kunngjøring), dersom kontrakten har en anslått verdi på minst 39 millioner kroner ekskl. mva. Beregningen av konsesjonskontraktens verdi skjer etter § 2-3 (beregning av anskaffelsens anslåtte verdi). Kontrakter med anslått verdi på minst 500 000 kroner skal kunngjøres etter § 9-1 (kunngjøring av konkurranse).
- (2) Dersom konsesjonsinnehaveren som ikke er oppdragsgiver i henhold til § 1-2 (hvem som er omfattet av forskriften), overdrar kontrakter til tredjemann, skal dette kunngjøres, forutsatt at kontrakten har en verdi på minst 39 millioner kroner ekskl. mva. For øvrig får § 18-1 (fremgangsmåten ved kunngjøring) nr. 2 til 6 tilsvarende anvendelse. Kravene til kunngjøring kommer ikke til anvendelse når kontrakten oppfyller vilkårene i § 14-4 (konkurranse med forhandling uten kunngjøring). Konsesjonsinnehaverens plikter etter denne bestemmelse skal inntas i bygge- og anleggskonsesjonen.
- (3) Denne forskriften får ikke anvendelse for tilleggsarbeider til et planlagt bygge- og anleggskonsesjonsarbeid, dersom uforutsette omstendigheter har gjort arbeidet nødvendig og forutsatt at oppdraget tildeles konsesjonshaver som utfører bygge- og anleggsarbeidet når:
- de supplerende tjenesteytelser eller arbeider ikke kan atskilles teknisk eller økonomisk fra den opprinnelige kontrakt uten store ulemper for oppdragsgiveren, eller
  - disse tjenester eller arbeider kan atskilles fra utøvelsen av den opprinnelige kontrakt, men er strengt nødvendig for dennes fullstendige gjennomføring, og
  - den samlede verdi av kontrakter som inngås som tilleggsarbeider ikke overstiger 50 prosent av verdien av det opprinnelige bygge- og anleggsarbeidet som er gjenstand for konsesjonen.
- (4) Oppdragsgiver kan:
- kreve at konsesjonsinnehaveren overdrar kontrakter som tilsvarer minst 30 prosent av totalverdien av konsesjonskontrakten, til tredjemann. Det kan gis adgang til å øke denne andelen. Nevnte minstekrav skal være angitt i konsesjonskontrakten, eller
  - be om at det i tilbudet oppgis hvor stor del av kontraktens totalverdi som eventuelt vil bli overdratt til tredjemann.
- (5) Når konsesjonsinnehaveren selv er oppdragsgiver i henhold til § 1-2 (hvem som er omfattet av forskriften), skal bestemmelsene i denne forskrift overholdes når det gjelder arbeider som skal utføres av tredjemann.
- (6) Oppdragsgiver som ønsker å tildele bygge- og anleggskonsesjon, skal fastsette en frist for mottak av konsesjonssøknader på minst 45 dager fra den dag kunngjøringen ble sendt. Fristen skal forlenges forholdsmessig dersom:
- konkurransegrunnlaget, tilleggsdokumenter eller tilleggsopplysninger er for omfattende til at de kan fremskaffes innen fristen,
  - det foretas rettelse, supplerings eller endring av konkurransegrunnlaget som nevnt i § 8-2 eller § 17-2 (rettelse, supplerings eller endring av konkurransegrunnlaget),
  - søknad bare kan utarbeides etter en befaring, eller
  - søknad bare kan utarbeides etter en gjennomgang på stedet av tilleggsdokumentene til konkurransegrunnlaget.
- (7) Når en bygge- og anleggskontrakt blir tildelt av en konsesjonsinnehaver som ikke er en offentlig oppdragsgiver, skal fristen for mottak av forespørsler om å delta fastsettes av konsesjonsinnehaveren til minst 30 dager fra den dag kunngjøringen ble sendt. Fristen for mottak av tilbud skal være minst 33 dager fra den dag kunngjøringen er sendt eller minst 40 dager fra den dagen invitasjon er sendt. Tilbudsfristen skal forlenges forholdsmessig dersom:
- konkurransegrunnlaget, tilleggsdokumenter eller tilleggsopplysninger er for omfattende til at de kan fremskaffes innen fristen,
  - det foretas rettelse, supplerings eller endring av konkurransegrunnlaget som nevnt i § 8-2 eller § 17-2 (rettelse, supplerings eller endring av konkurransegrunnlaget),
  - tilbud bare kan utarbeides etter en befaring, eller
  - tilbud bare kan utarbeides etter en gjennomgang på stedet av tilleggsdokumentene til konkurransegrunnlaget.

Tilbudsfristen kan forkortes med fem dager dersom det fra tidspunktet for kunngjøringen gis fri, direkte og full elektronisk adgang til konkurransegrunnlaget og ethvert supplerende dokument. Det skal angis i kunngjøringen på hvilken internettadresse denne dokumentasjonen er tilgjengelig.

(8) Foretak som har dannet en gruppe med det formål å oppnå en konsesjonskontrakt, eller foretak tilknyttet disse, anses ikke som tredjemann.

(9) Med «tilknyttet foretak» menes ethvert foretak som konsesjonsinnehaveren direkte eller indirekte kan utøve en avgjørende innflytelse over, eller som sammen med konsesjonsinnehaveren er under avgjørende innflytelse fra et annet foretak i kraft av eiendomsrett, kapitalinteresser eller reglene for virksomheten. Et foretak anses å ha avgjørende innflytelse når det i forhold til et annet foretak enten direkte eller indirekte:

- a. eier majoriteten av foretakets tegnede kapital,
- b. kontrollerer flertallet av stemmene knyttet til andeler utstedt av foretaket, eller
- c. kan utnevne mer enn halvparten av medlemmene i foretakets administrasjons-, ledelses- eller kontrollorgan.

(10) En fullstendig liste over tilknyttede foretak skal vedlegges søknaden om offentlig bygge- og anleggskonsesjon. Listen skal oppdateres etter enhver senere endring i forholdet mellom foretakene.

0 Endret ved forskrifter 8 mai 2008 nr. 446, 25 jan 2010 nr. 66 (i kraft 1 mars 2010), 25 juni 2012 nr. 726 (i kraft 1 juli 2012), 21 mai 2014 nr. 673 bortfalt jf 10 juni 2014 nr. 719 (i kraft 15 juni 2014).

§ 24-2. Sanksjoner ved ulovlige direkte anskaffelser

1. For bygge- og anleggskonsesjoner der kontrakten har en anslått verdi på minst 39 millioner kroner ekskl. mva, gjelder reglene i kapittel 22A (særlige sanksjoner ved ulovlige direkte anskaffelser m.m.) tilsvarende for forhold som beskrevet i § 22A-1 første ledd bokstav a.
2. For bygge- og anleggskonsesjoner der kontrakten har en anslått verdi på minst 500 000 kroner, gjelder reglene i kapittel 13A (særlige sanksjoner ved ulovlige direkte anskaffelser m.m.) tilsvarende for forhold som beskrevet i § 13A-1 første ledd.

0 Tilføyd ved forskrift 8 juni 2012 nr. 500 (i kraft 1 juli 2012, se endringsforskriften for overgangsbestemmelser), 25 juni 2012 nr. 726 (i kraft 1 juli 2012), 21 mai 2014 nr. 673 bortfalt jf 10 juni 2014 nr. 719 (i kraft 15 juni 2014).

Kapittel 25. Bygge- og anleggskontrakter for sosiale formål

§ 25-1. Særskilt behandlingsmåte ved bygge- og anleggskontrakter for sosiale formål

(1) Dersom kontrakter om planlegging og oppføring av boliger for sosiale formål, på grunn av arbeidets betydning, kompleksitet og antatte varighet, krever samarbeid med representanter fra oppdragsgiver, sakkyndige og entreprenører, kan det vedtas en særskilt behandlingsmåte for å sikre valg av den entreprenør som er best egnet til å delta i et slikt samarbeid.

(2) Ved kontrakter med en anslått verdi på minst 39 millioner kroner ekskl. mva. skal oppdragsgiver anvende reglene for kunngjøring og reglene om kvalitativ utvelgelse i forskriftens del III. Ved kontrakter med en anslått verdi på minst 500 000 kroner skal oppdragsgiver anvende reglene for kunngjøring og reglene om kvalitativ utvelgelse i forskriftens del II.

(3) I kunngjøringen skal oppdragsgiver gi en mest mulig nøyaktig beskrivelse av arbeidene som skal utføres, slik at interesserte entreprenører kan foreta en realistisk vurdering av prosjektet. I kunngjøringen skal oppdragsgiver, oppgi hvilke kvalifikasjonskrav leverandøren må oppfylle, jf. § 8-4 og § 17-4 (kvalifikasjonskrav).

(4) For bygge- og anleggskontrakter for sosiale formål med en anslått verdi på minst 39 millioner kroner ekskl. mva., gjelder reglene i kapittel 16 (kommunikasjon), § 17-4 (kvalifikasjonskrav), § 17-8 (dokumentasjon av leverandørens finansielle og økonomiske stilling), § 17-9 (dokumentasjon av leverandørens tekniske kvalifikasjoner), § 17-12 (dokumentasjon av oppfyllelse av kvalitetssikringsstandarder), § 17-13 (standarder for miljøledelsessystem), § 18-4 (kunngjøring av konkurranseresultatet), kapittel 19 (frister), § 20-12 (avvisning på grunn av forhold ved leverandøren), § 20-16 (oppdragsgivers begrunnelsesplikt), § 21-4 (supplerende

opplysninger om leverandørens kvalifikasjoner), § 22-3 (meddelelse om kontraktstildeling og karenperiode) og § 22-3a (suspensjon) tilsvarende.

(5) For bygge- og anleggskontrakter for sosiale formål med en anslått verdi på minst 500 000 kroner, gjelder reglene i kapittel 7 (kommunikasjon), § 8-4 (kvalifikasjonskrav), § 9-2 (kunngjøring av konkurranseresultatet), § 10-1 (frister), § 11-10 (avvisning på grunn av forhold ved leverandøren), § 11-14 (oppdragsgivers begrunnelsesplikt), § 12-4 (supplerende opplysninger om leverandørens kvalifikasjoner) og § 13-3 (meddelelse om kontraktstildeling og karenperiode) tilsvarende.

0 Endret ved forskrifter 8 mai 2008 nr. 446, 25 jan 2010 nr. 66 (i kraft 1 mars 2010), 8 juni 2012 nr. 500 (i kraft 1 juli 2012, se endringsforskriften for overgangsbestemmelser), 25 juni 2012 nr. 726 (i kraft 1 juli 2012), 10 juni 2014 nr. 719 (i kraft 15 juni 2014).

§ 25-2. Sanksjoner ved ulovlige direkte anskaffelser m.m.

(1) For bygge- og anleggskontrakter for sosiale formål med en anslått verdi på minst 39 millioner kroner ekskl. mva., gjelder reglene i kapittel 22A (særlige sanksjoner ved ulovlige direkte anskaffelser m.m.) tilsvarende for forhold som beskrevet i § 22A-1 første ledd bokstav a og c og § 22A-2 første ledd bokstav b.

2. For bygge- og anleggskontrakter for sosiale formål med en anslått verdi på minst 500 000 kroner, gjelder reglene i kapittel 13A (særlige sanksjoner ved ulovlige direkte anskaffelser m.m.) tilsvarende for forhold som beskrevet i § 13A-1 første og annet ledd bokstav b.

0 Tilføyd ved forskrift 8 juni 2012 nr. 500 (i kraft 1 juli 2012, se endringsforskriften for overgangsbestemmelser), 25 juni 2012 nr. 726 (i kraft 1 juli 2012), 10 juni 2014 nr. 719 (i kraft 15 juni 2014).

Del V. Ikraftsetting

Kapittel 26. Ikraftsetting

§ 26-1. Ikraftsetting

Forskriften gjelder fra den tid Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet bestemmer.¹ Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 15. juni 2001 nr. 616 om offentlige anskaffelser.

0 Endret ved forskrift 3 sep 2010 nr. 1236.

1 Fra 1 jan 2007, jf. forskrift 20 des 2006 nr. 1504.

Vedlegg 1. Liste over forskjellige former for bygge- og anleggsarbeid

(1) Bygge- og anleggsarbeid (uten spesialisering) og rivningsarbeid

Generelt bygge- og anleggsarbeid (uten spesialisering)

Rivningsarbeid

(2) Byggearbeid (bolighus og andre bygninger)

Generelt byggearbeid

Taktekking

Bygging av skorsteiner og ovner

Isolering mot vann og fuktighet

Restaurering og vedlikehold av fasader

Oppføring og rivning av bygningsstillaser

Annen spesialisert virksomhet forbundet med byggearbeid (herunder tømrerarbeid)

(3) Anleggsarbeid (bygging av veier, broer, jernbaner osv.)

Generelt anleggsarbeid

Grunnarbeid

Bygging av broer, tunneler og sjakter, grunnboring

Vannbygging (elver, kanaler, havner, sluser og demninger)

Veibygging (herunder spesialisert bygging av flyplasser og rullebaner)

Virksomhet spesialisert på vann (irrigasjon, drenering, vannforsyning, kloakktømming og kloakkrensing osv.)

Spesialisert virksomhet på andre områder innen anleggsarbeid

(4) Installasjonsarbeid

Generell installasjon

Rørlegging (installasjon av gass- og vannledninger samt sanitæranlegg)

Installasjon av varme- og ventilasjonsanlegg (sentralvarme, klimaanlegg, ventilasjon)

Lydisolasjon, varmeisolasjon, isolasjon mot vibrasjoner

Installasjon av elektrisitet

Installasjon av antenner, lynavledere, telefoner osv.

(5) Utsmykking og innredning

Generell utsmykking og innredning

Gipsarbeid, stukkarbeid og gipsing

Snekkerarbeid, i første rekke montering eller installasjon på byggeplassen (herunder legging av parkettgulv)

Malearbeid, glassarbeid og tapetsering

Flislegging og annen kledning av gulv og vegger

Annen innredning (installasjon av ovner osv.)

Vedlegg 2. Egenerklæring om helse, miljø og sikkerhet (HMS)

Denne bekreftelsen gjelder:

Virksomhetens navn	Organisasjonsnr/ Fødselsnr
Adresse	Land*
Postnummer	Poststed

Jeg bekrefter med dette at denne virksomheten arbeider systematisk for å oppfylle kravene i helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen og ved det tilfredsstiller kravene i forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheten (internkontrollforskriften).¹

Jeg bekrefter at virksomheten er lovlig organisert i henhold til gjeldende skatte- og arbeidsmiljøregelverk når det gjelder ansattes faglige og sosiale rettigheter. Jeg aksepterer at oppdragsgiver etter anmodning vil bli gitt rett til å gjennomgå og verifisere virksomhetens system for ivaretagelse av helse, miljø og sikkerhet.

_____

Dato

_____

Daglig leder

Jeg bekrefter med dette at det er iverksatt systematiske tiltak for å oppfylle ovennevnte krav i helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen.

_____

Dato

_____

Representant for de ansatte

[ ] Ingen ansatte

0 Vedlegg 2 endret ved forskrift 3 sep 2010 nr. 1236. Oppheves ved forskrift 12 juni 2015 nr. 622 (i kraft 1 juli 2015).

* For utenlandske oppdragstakere gjelder følgende: Jeg bekrefter med dette at det ved utarbeidelse av tilbudet er tatt hensyn til helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen som følger av forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften), fastsatt ved kgl.res. 6. desember 1996 nr. 1127 i medhold av lov 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. Jeg aksepterer at oppdragsgiver etter anmodning vil bli gitt rett til å gjennomgå og verifisere virksomhetens system for ivaretagelse av helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid.

¹ Fastsatt ved kgl.res. 6. desember 1996 nr. 1127 i medhold av lov 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern m.v.

Vedlegg 3. Protokoll for anskaffelser mellom 100.000 og 500.000 kroner eksl. mva.

Protokollen skal beskrive alle vesentlige forhold og viktige beslutninger gjennom hele anskaffelsesprosessen. Protokollen¹ skal minst inneholde følgende opplysninger:

- 1.1 Virksomhetens navn
- 1.2 Protokollførers navn
- 1.3 Kort beskrivelse av hva som skal anskaffes
- 1.4 Anslått verdi på kontrakten²
- 1.5 Hvilke tiltak gjennomføres for å sikre reell konkurranse om kontrakten,³ og navn på leverandør(er) som har levert tilbud
- 1.6 Hvis det ikke skal gjennomføres konkurranse om kontrakten, angi en konkret begrunnelse
- 1.7 Hvis relevant, begrunnelse for hvorfor leverandører som har skatte- og avgiftsrestanser fikk anledning til å delta i konkurransen
- 1.8 Kort begrunnelse for valg av leverandør og kontraktsverdi
- 1.9 Hvis relevant, andre vesentlige forhold og viktige beslutninger som er av betydning for konkurransen
- 1.10 Dato og protokollførers signatur

0 Vedlegg 3 endret ved forskrift 3 sep 2010 nr. 1236. Endres ved forskrift 12 juni 2015 nr. 622 (i kraft 1 juli 2015).

1 Oppdragsgiver kan benytte andre typer protokoller eller ha vedlegg til protokollen, så lenge samtlige punkter besvares i den protokollen som benyttes. Denne protokollen finnes elektronisk på Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementets hjemmeside.

2 Kontraktens anslåtte verdi skal vurderes i begynnelsen av anskaffelsesprosessen.

3 For eksempel kunngjøring, annonse eller navn på leverandører som er blitt invitert til å gi tilbud.

Vedlegg 4. Protokoll for anskaffelser som overstiger 500.000 kroner eksl. mva.

Protokollen skal beskrive alle vesentlige forhold og viktige beslutninger gjennom hele anskaffelsesprosessen. Protokollen¹ skal minst inneholde følgende opplysninger:

- 1.1 Virksomhetens navn og adresse
- 1.2 Protokollførers navn
- 1.3 Beskrivelse av hva som skal anskaffes, eller hvis relevant, hvilke anskaffelser det dynamiske innkjøpssystemet omfatter
- 1.4 Anslått verdi på kontrakten²
- 1.5 Hvilke forhold tillater oppdragsgiver å gjøre bruk av prosedyrer som krever særskilt begrunnelse³
- 1.6 Navn på leverandøren som ønsker å delta i konkurransen, og hvis relevant, leverandører som er valgt ut til å delta i konkurransen og grunnen for utvelgelsen
Navn: *Begrunnelse:*
- 1.7 Hvis relevant, begrunnelse for hvorfor leverandører som har skatte- og avgiftsrestanser fikk anledning til å delta i konkurransen
- 1.8 Hvis relevant, navn på avviste leverandører og grunnen for avvisning
Navn: *Begrunnelse:*

1.9 Navn på alle leverandører som har levert tilbud

1.10 Hvis relevant, grunnen til avvising av tilbud som anses for å være unormalt lave

Navn: *Begrunnelse:*

1.11 Hvis relevant, angi årsak til at oppdragsgiver avlyser konkurransen

1.12 Navn på og begrunnelse for valg av leverandør(er) og kontraktsverdi

Navn: *Begrunnelse:*

1.13 Hvis relevant, andel av kontrakt eller rammeavtale som leverandører har til hensikt å overdra til tredjepart

1.14 Hvis relevant, andre vesentlige forhold og viktige beslutninger som er av betydning for konkurransen

1.15 Dato og protokollførers signatur

0 Vedlegg 4 endret ved forskrift 3 sep 2010 nr. 1236.

1 Oppdragsgiver kan benytte andre typer protokoller eller ha vedlegg til protokollen, så lenge samtlige punkter besvares i den protokollen som benyttes. Denne protokollen finnes elektronisk på Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementets hjemmeside.

2 Kontraktens anslåtte verdi skal vurderes i begynnelsen av anskaffelsesprosessen.

3 For eksempel anvendelse av unntaksbestemmelsene i § 2-1 annet ledd eller konkurransepreget dialog, konkurranse med forhandling og hasteprosedyre i forskriftens del III.

Vedlegg 5. Prioriterte tjenester

Med prioriterte tjenester menes:

<i>Kategori</i>	<i>Beskrivelse av tjenesten</i>	<i>CPC-ref.nr.¹</i>	<i>CPV-ref.nr.</i>
(1)	Vedlikehold og reparasjon	6112, 6122, 633, 886	50100000-6 til 50884000-5 (unntatt 50310000-1 til 50324200-4 og 50116510-9, 50190000-3, 50229000-6, 50243000-0) og 51000000-9 til 51900000-1
(2)	Landtransport, herunder sikkerhetstransport og kurértjenester, unntatt jernbanetransport som hører inn under kategori 18, og posttransport	712 (unntatt 71235), 7512, 87304	60100000-9 til 60183000-4 (unntatt 60160000-7, 60161000-4, 60220000-6), og 64120000-3 til 64121200-2
(3)	Lufttransport av personer og gods, unntatt posttransport	73 (unntatt 7321)	60410000-5 til 60424120-3 (unntatt 60411000-2, 60421000-5), og 60500000-3, 60440000-4 til 60445000-9
(4)	Posttransport i luften og på land, unntatt med jernbane som hører inn under kategori 18	71235, 7321	60160000-7, 60161000-4, 60411000-2, 60421000-5
(5)	Teletjenester	752	64200000-8 til 64228200-2, 72318000-7, og 72700000-7 til 72720000-3
(6)	Finansielle tjenester	ex 81, 812, 814	66100000-1 til 66720000-3
	a) forsikring		
	b) bank og investeringstjenester, unntatt kontrakter om finansielle tjenester i forbindelse med emisjon, kjøp, salg og overdragelse av verdipapirer eller andre finansielle instrumenter samt sentralbanktjenester		

(7)	EDB og beslektede tjenester	84	50310000-1 til 50324200-4 72000000-5 til 72920000-5 (unntatt 72318000-7 og 72700000-7 til 72720000-3), 79342410-4
(8)	Forsknings- og utviklingstjenester som i sin helhet er betalt av oppdragsgiver og som fullt ut tilfaller oppdragsgiver til bruk i hans virksomhet	85	73000000-2 til 73436000-7 (unntatt 73200000-4, 73210000-7, 73220000-0)
(9)	Regnskap, revisjon og bokføring	862	79210000-9 til 79223000-3
(10)	Markeds- og opinionsundersøkelser	864	79300000-7 til 79330000-6, og 79342310-9, 79342311-6
(11)	Rådgivning i ledelse og administrasjon, og beslektede tjenester, unntatt voldgifts- og meglings-tjenester	865, 866	73200000-4 til 73220000-0, 79400000-8 til 79421200-3 og 79342000-3, 79342100-4, 79342300-6, 79342320-2, 79342321-9, 79910000-6, 79991000-7, 98362000-8
(12)	Arkitektvirksomhet, rådgivende ingeniørvirksomhet og integrert ingeniørvirksomhet, byplanlegging og landskapsarkitektur, hermed beslektet teknisk-vitenskaplig rådgivningsvirksomhet, tekniske prøver og analyser	867	71000000-8 til 71900000-7 (unntatt 71550000-8) og 79994000-8
(13)	Reklametjenester	871	79341000-6 til 79342200-5 (unntatt 79342000-3 og 79342100-4)
(14)	Bygningsrengjøring og eiendomsforvaltning	874, 82201 til 82206	70300000-4 til 70340000-6, og 90900000-6 til 90924000-0
(15)	Forlags- og trykkerivirksomhet på honorar- eller kontraktbasis	88442	79800000-2 til 79824000-6, 79970000-6 til 79980000-7
(16)	Kloakk- og avfallstømming, rensing og lignende tjenester	94	90400000-1 til 90743200-9 (unntatt 90712200-3, 90910000-9 til 90920000-2 og 50190000-3, 50229000-6, 50243000-0)

0 Vedlegg 5 endret ved forskrift 24 feb 2010 nr. 983.

1 Hvis det oppstår forskjellige fortolkninger mellom CPV og CPC, får CPC-nomeklaturen anvendelse.

Vedlegg 6. Uprioriterte tjenester

Med uprioriterte tjenester menes:

Kategori	Beskrivelse av tjenesten	CPC-ref.nr.	CPV-ref.nr.
(17)	Hotell- og restaurantvirksomhet	64	55100000-1 til 55524000-9, og 98340000-8 til 98341100-6
(18)	Jernbanetransport	711	60200000-0 til 60220000-6
(19)	Transport på vannvei	72	60600000-4 til 60653000-0, og 63727000-1 til 63727200-3
(20)	Støtte- og hjelpetjenester i forbindelse med transport	74	63000000-9 til 63734000-3 (unntatt 63711200-8, 63712700-0, 63712710-3, og 63727000-1 til 63727200-3), og 98361000-1
(21)	Juridiske tjenester	861	79100000-5 til 79140000-7
(22)	Utvelgelse og rekruttering av personell	872	79600000-0 til 79635000-4 (unntatt 79611000-0, 79632000-3, 79633000-0), og 98500000-8 til 98514000-9
(23)	Etterforsknings- og sikkerhetstjenester, unntatt sikkerhetstransport	873 (unntatt 87304)	79700000-1 til 79723000-8
(24)	Undervisning og yrkesutdannelse	92	80100000-5 til 80660000-8 (unntatt 80533000-9, 80533100-0, 80533200-1)

(25)	Helse- og sosialtjenester	93	79611000-0, og 85000000-9 til 85323000-9 (unntatt 85321000-5 og 85322000-2)
(26)	Fritids-, kultur- og sportstjenester	96	79995000-5 til 79995200-7, og 92000000-1 til 92700000-8 (unntatt 92230000-2, 92231000-9, 92232000-6)
(27)	Andre tjenester		

0 Vedlegg 6 endret ved forskrift 24 feb 2010 nr. 983.